

Управління культури, національностей та релігій
Миколаївської облдержадміністрації

Миколаївська обласна бібліотека для дітей ім В. О. Лягіна



Вип. 2

Ім'я В літературі

Інформаційно-бібліографічний список літератури

Миколаїв
2023

УДК
016:821
І 50

Укладач В. Є. Щербак

Літературний редактор В. С. Тарасова

Відповідальна за випуск Т. А. Жайворонок

Ім'я в літературі (Лауреати літературних премій 2022-2023 рр.) : інформ.-бібліогр. список літератури / Миколаївська обл. б-ка для дітей ім. В.О. Лягіна; уклад. В.Є. Щербак. – Миколаїв, 2023. – 120 с., іл; фото.

Видання продовжує знайомити з найвагомішими світовими та українськими преміями в області літератури. Подається коротка довідка про життєвий і творчий шлях письменника, їх твори, які здобули перемогу в літературних конкурсах, фестивалях, рейтингах, номінаціях.

У підготовці посібника використано матеріали з періодичних видань (газети, журнали) та мережі Інтернет. Не претендує на повне відображення всього різноманіття літературних відзнак.

Список стане у нагоді освітянам, студентам, учням ЗЗСО, бібліотечним працівникам.

«...Автор створює книгу,
суспільство ж сприймає або не
сприймає її.
Творець книги - автор, творець її
долі - суспільство...»

(В. Гюго)

Шановні колеги!

Другий випуск інформаційно-бібліографічного списку літератури продовжує знайомити вас із кращими книгами року, лауреатами літературних премій, конкурсів, фестивалів, рейтингів, номінацій за версією міжнародних і українських експертів.

Хронологічні межі відбору літератури 2022-2023 рр., частково 2021 рік. Відбір матеріалів завершено у грудні 2023 року.

Цей список складено на основі джерельної бази Миколаївської обласної бібліотеки для дітей ім. В. О. Лягіна та мережі Інтернет, список не претендує на вичерпну повноту.

ЛІТЕРАТУРНІ ВІДЗНАКИ СВІТУ

Письменники творять дива на папері, ми читаємо їх твори, захоплюємося ними, обговорюємо та радимо прочитати своїм рідним, друзям або колегам. Одні книги живуть довго, інші стають безсмертними, а деякі губляться у часі та просторі. Кожного року письменницька плеяда поповнюється новими іменами, створюється безліч літературних творів різних жанрів. Книги та їх автори відзначаються літературними преміями, вони беруть участь у різноманітних літературних конкурсах, фестивалях, рейтингах. Водночас літературні відзнаки, які існують у різних країнах, створюють культурні орієнтири для громадськості, привертають увагу читачів до визначних явищ мистецтва слова. Присуджуються як за окремий твір, так і за творчість письменника чи досягнення в певних жанрах. Вони віддзеркалюють спільну роботу й інтереси авторів, редакторів, видавців, літературних агентів і літературних критиків, рекламистів, преси і книжкової торгівлі. Адже поява видатних літературних творів – це результат колективних зусиль усіх названих чинників, виправдання їхнього існування у суспільстві.

* * * *

Літературні премії 2022: Книги-переможці. Вибір [Електронний ресурс] : [найважливіші літературні премії світу, книги та автори, які отримали нагороди] // Actualidad Literatura : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.actualidadliteratura.com/uk/літературні-премії-2022/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.02.2023.

Літературні премії: дізнайтеся про лауреатів 2023 року [Електронний ресурс] : [огляд французьких премій] // Sortiraparis.com : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.sortiraparis.com/uk/novini/u-parizhi/articles/264114-2023>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 14.12.2023.

Літературні премії світу [Електронний ресурс] / О. М. Ніколенко // History: [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://uahistory.co/pidruchniki/nikolenko-world-literature-11-class-2019-profile-level/3.php>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.02.2023.

Міжнародні літературні премії [Електронний ресурс] // Миколаївська обл. б-ка для дітей ім. В. О. Лягіна: [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.laginlib.org.ua/biblioteka-chytacham/prestyzhni-literaturni-premiyi/mizhnarodni-literaturni-premiyi/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.02.2023.

Топ-10 найбільш престижних літературних премій. Топ Рейтинги Миру [Електронний ресурс] // TopinfoWeb.com: [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://topinfoweb.com/top-10-most-prestigious-literary-awards>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.02.2023.

Нобелівська премія з літератури



Nobel Prize – найпрестижніша міжнародна літературна премія у світі. Створена разом із чотирма іншими Нобелівськими преміями за заповітом Альфреда Нобеля 1895 року. Вручається з 1901 року. Присуджується щорічно за видатний внесок у розвиток світової літератури – за «найбільш видатні роботи в напрямі ідеалізму». Нагородження лауреата відбувається в річницю смерті Альфреда Нобеля – 10 грудня у Стокгольмі. Кожному лауреату вручається медаль, диплом та грошова винагорода.

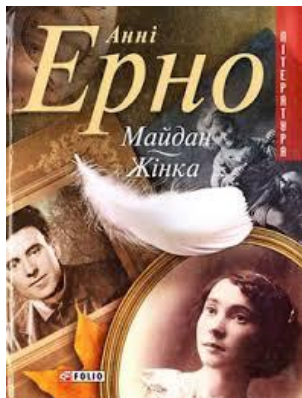
Лавреат 2022 року



Анні Ерно (Annie Ernaux) французька письменниця, професорка літератури – «за сміливість і клінічну гостроту, з якою вона розкриває коріння, відчуження і колективні обмеження особистої пам'яті».

Анні Ерно народилася 1 вересня 1940 року в Нормандії. Навчалася в університеті Руана, а потім у Бордо. Після навчання вона здобула диплом вчителя літератури. У 1971 році стала доцентом кафедри сучасної літератури. На початку 1970-х років викладала в лицейі Бонневілья, в Коледжі д'Евир в Аннесі-ле-В'є, а потім у Понтуазі. Вчилася заочно у Національному центрі дистанційної освіти (CNED).

Перший роман письменниці «Вичищена» (фр. *Les Armoires videos*), було опубліковано в 1974 році. У ньому виразні автобіографічні мотиви, що є характерним для усієї подальшої творчості письменниці. Романи Анні Ерно, у яких особисті спогади накладаються на колективну пам'ять покоління, називають справжнім свідченням епохи. Кожен із її романів – відверта розповідь про певний період життя. Вона описує свої стосунки з колишнім чоловіком, підлітковий вік, лікування від раку, пережитий аборт. Ерно не вважає себе письменницею в класичному розумінні, натомість каже, що вона «етнолог самої себе».



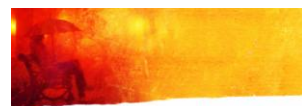
Серед найвідоміших книжок Ерно, що в різні часи були відзначені рейтингами *New York Times* та *Washington Post* – «Проста пристрасть» (про закоханість Ерно в чоловіка зі Східної Європи) «Жінка» (про смерть матері Ерно від хвороби Альцгеймера) та «Місце» (про стосунки письменниці з батьком).

Вона є лавреаткою низки літературних премій: премії Ренодо (1984, роман *La Place*), премії Маргеріт Дюрас (2008, *Les Années* («Роки»)), премії Франсуа Моріака (2008, *Les Années*), Премії французької мови (2008, за сукупність творчості). З 2014 року почесний доктор Університету Сержі-Понтуаза.

У 2008 році за книгою Анні Ерно режисер Патрік-Маріо Бернар зняв фільм «Інша». У 2021 році переможцем Венеційського фестивалю став фільм Одрі Діван «Подія», знятий за твором Ерно. Українською вийшла її книга «Пристрасть» (2008, Факт), «Майдан. Жінка» (2006, Фоліо).

* * * *

Бориславська Н. Анні Ерно – нобелівська лауреатка з літератури [Електронний ресурс] / Н. Бориславська // Львівська газета Ратуша : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://ratusha.lviv.ua/anni-erno-nobelivska-lavreatka-z-literatury/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.02.2023.



Annie Ernaux
A Woman's Story



Євтушенко Е. Що потрібно знати про нобеліантку-2022: Анні Ерно за межами автобіографії [Електронний ресурс] / Е. Євтушенко // Читомо : [культурно-видавничий проєкт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/shcho-potribno-znaty-pro-nobeliantku-2022-anni-erno-za-mezhamy-avtobiografii/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 21.02.2023.

Кармапська Ю. «Революція в автобіографії». Французька письменниця автофікшну Анні Ерно отримала «Нобеля» з літератури. Ось її 6 знакових романів [Електронний ресурс] / Ю. Кармапська // *Forbes* : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://forbes.ua/lifestyle/revolyutsiya-u-avtobiografii-frantsuzka-pismennitsya-avtofikhshenu-anni-erno-otrimala-nobelya-z-literaturi-os-ii-6-znakovikh-romaniv-07102022-8856>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.02.2023.

Нобелівську премію з літератури отримала французька Анні Ерно [Електронний ресурс] // *BBC NEWS*. Україна : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-63152391>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.02.2023.

Романцова Б. Чому не Жадан. За що Нобеля з літератури отримала Анні Ерно [Електронний ресурс] / Б. Романцова // Український Тиждень: [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://tyzhden.ua/chomu-ne-zhadan-za-shcho-nobelia-z-literatury-otrymala-anni-erno/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.02.2023.

Стягайло В. Автосоціобіографічне письмо Анні Ерно [Електронний ресурс] / В. Стягайло // Чорноморські новини: Одеська обл. громад.-політична газ. : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chornomorka.com/archive/22402-22403/a-16353.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 21.02.2023.

Улюра Г. Час весь спливає. Як літературна Нобелівка тримає нейтралітет. Нобелівську премію з літератури в 2022 році отримала французька Анні Ерно. Академіки зробили максимально безпечний і нейтральний вибір [Електронний ресурс] / Г. Улюра // Dsnews.ua: [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.dsnews.ua/ukr/society/chas-ves-splivaye-yak-literaturna-nobelivka-trimaye-neutralitet-07102022-467384>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.02.2023.

Лавреат 2023 року



Йон Фоссе (*Jon Fosse*), норвезький письменник, драматург – «за новаторські п'єси та прозу, які висловлюють невимовне».

Йон Фоссе народився 29 вересня 1959 року у норвезькому місті Геугесунн. Як письменник дебютував у 1983 році романом «Червоне, чорне». У 1994 р. вийшла друком перша його п'єса «І не розстанемось ми ніколи». Викладав у Академії літератури у Гордалянді, з 1994 редактор журналу «Бек».

Пише романи, новели, вірші, книжки для дітей, есе та п'єси. Найбільш вирізняльною спільною рисою у творчості Фоссе є повторення. Його роботам притаманний мінімалізм: мова у текстах музична, вона працює завдяки простому, невігядливому вибору слів і повторюваному ритму. Особливо в романах і повістях Фоссе історія рухається в цьому ритмі, часто майже безперервно. Сюжети – зазвичай стримані, зведені до найнеобхіднішого. Письменник не соромиться звертатися до глибоких тем: народження і смерть, кохання і самотність – до них він неодноразово повертається. У пізніх роботах Фоссе з'являється релігійний ухил, що не дивно, враховуючи, що сам автор є католиком. У 2011 році він був одним із літературних консультантів норвезького перекладу Біблії. Персонажі у п'єсах переважно мають узагальнені імена (Чоловік, Жінка, Мати, Дитина), а самі твори зосереджені на напрузі первісних людських стосунків. За настроєм їм часто притаманний як похмурий, так і комічний сюжет.

Твори перекладено майже сорока мовами світу. Фоссе – один із найпопулярніших європейських драматургів. Постановки п'єс здійснюють у багатьох країнах світу, зокрема у Німеччині, Франції, США та Японії. Його вважають одним із представників постмодернізму в норвезькій літературі.

Автор прозових творів: «Червоне, чорне» (1983), «Меланхолія» (1995/96), «Ранок та вечір» (2000), «Kvitleik» (2023) та ін.; драм: «І не розстанемось ми ніколи» (1994),

«Ім'я» (1995), «Дитина» (1996), «Син» (1997), «Літній день» (1999), «Зима» (2000), «Сон» (2005) та ін.

Лавреат премії ім. Ібсена (1996), Премії Міністерства культури Норвегії у галузі дитячої літератури (2001), Скандинавської театральної премії (2002), Почесної премії Норвезької культурної ради (2003), Премії Шведської академії (2007), Нобелівської премії з літератури (2023). Нагороджений Орденом Святого Олафа (2005).



* * * *

Горlach П. Хто отримав Нобелівську премію з літератури 2023 року: став відомий переможець [Електронний ресурс] : [лауреат норвезький письменник Йон Фоссе] / П. Горlach // Суспільне. Культура : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://suspilne.media/culture/586891-hto-otrimav-nobelivsku-premiu-z-literaturi-2023-roku-stav-vidomij-peremozec/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.11.2023.

Норвежець Йон Фоссе отримав Нобелівську премію з літератури : [інформація про автора] // Укр. літ. газ. – 2023. – № 10 (жовтень). – С. 22.

Романцова Б. Нобелівський лауреат Йон Фоссе: художник туманних фіордів [Електронний ресурс] : [творчість письменника] / Б. Романцова // LB.ua : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://lb.ua/culture/2023/10/07/578298-nobelivskiy-laureat-yon-fosse.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.11.2022

Букерівська премія



The Man Booker Prize вважається однією з найпрестижніших літературних премій у світі. Вперше її вручили в 1969 році. Спочатку вона присуджувалася виключно британським та ірландським письменникам, але в 2014 році це право розширили на всі романи англійською мовою, опубліковані у Великій Британії.

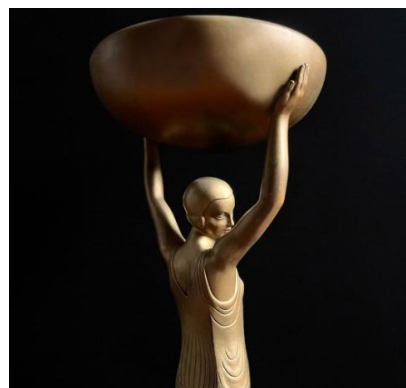
Першим її спонсором була група компаній «Букер», звідси і назва. У 2002 році ще одним спонсором стала організація Man Group, тому назву змінили на Мен-Букер.

Кубок Букерівської премії, створений художником Яном Пеньковські.

Керує премією Дорадчий комітет. Він оновлюється щороку і складається з: двох видавців, письменника, літературного видавця, книгопродавця, представника бібліотек, члена фонду Букерівської премії, голови Ради директорів «Booker» і ще однієї особи, що представляє компанію.

*** * * ***

Букерівська премія обирає назву для своєї статуетки [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/bukerivska-premii-obuyraie-nazvu-dlia-svoiei-statuetky/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.02.2023



Кубок Букерівської премії

Букерівська премія оголосила конкурс на ім'я для пам'ятної статуетки, яку вручають її переможцям. 2022 року оргкомітет премії вирішив відновити вручення статуетки.



Лавреат 2022 року

Шехан Карунатілака – за роман «Сім місяців Маалі Алмейди».

Шехан Карунатілака – ланкійський письменник. Окрім своїх романів, пише сценарії, статті про подорожі та рок-пісні. Народився в 1975 році в Галле на півдні Шрі-Ланки. Дитинство письменника минуло в столиці Коломбо. Навчався в Університеті Массі, Палмерстон-Норт, за напрямками: англійська література та бізнес-адміністрування.

Працював у рекламі, грав на бас-гітарі в складі ланкійського рок-гурту Independent Square. Його пісні, сценарії та оповідання публікувалися в Rolling Stone, GQ та National Geographic.

Автор романів: «Китаєць: Легенда про Прадіпа Метью» (2010), «Чат з мертвяком» (2020), «Сім місяців Маалі Алмейди» (2020), дитячої книжки «Будь ласка, не клади це в рот» (2019).

Лавреат премії Граціана, Книжкової премії Співдружності, премії DSC з літератури Південної Азії за роман «Китаєць».

Дія роману **«Сім місяців Маалі Алмейди»** розгортається у 1990-х роках у розпал громадянської війни на Шрі-Ланці. Маалі Алмейда, військовий фотограф і азартний гравець, розуміє, що він помер і прокинувся в тому, що можна назвати «небесним візовим офісом». У цей час його тіло тоне в озері Бейра в центрі Коломбо, і він не знає, хто його вбив. Список підозрюваних на тлі війни є дуже довгим. Але навіть у потойбічному світі час для Маалі спливає. У нього є сім місяців, щоб знайти вбивцю...

Голова журі премії Ніл МакГрегор прокоментував роман – «Це метафізичний трилер, нуар про загробне життя, який розвиває межі не лише різних жанрів, а й

життя та смерті, тіла та духу, Сходу та Заходу. Це цілком серйозна філософська метушня, яка переносить читача в «темне серце світу» – смертоносні жахи громадянської війни на Шрі-Ланці. І, опинившись там, читач також відкриває для себе ніжність і красу, любов, вірність і прагнення до ідеалу, які виправдовують кожне людське життя».

Сам же письменник зазначив, що його книга про зло корупції, расове цькування та кумівство. «Я сподіваюся, що її прочитають у Шрі-Ланці, яка навчається на своїй історії, і що *The Seven Moons Of Maali Almeida* буде у відділі фантастики книгарні й... не буде помилково прийнята за реалізм чи політичну сатиру», – висловився Карунатілака.



* * * *

Андреєва В. Оголосили переможця Букерівської премії 2022 [Електронний ресурс] : [переможець Шехан Карунатілака] / В. Андреєва // Українська правда. Життя : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/culture/2022/10/18/250901/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 22.02.2023.

Морі Є. Лауреатом Букерівської премії 2022 став письменник зі Шрі-Ланки [Електронний ресурс] / Є. Морі // Суспільне: культура : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://suspilne.media/297254-laureatom-bukerivskoi-premii-2022-stav-pismennik-zi-sri-lanki/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 22.02.2023.

Незвичні подорожі по Потойбіччю [Електронний ресурс] // Управління культури Департаменту культури, молоді та сім'ї Полтавської міської ради : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://kultura-poltava.gov.ua/povnyu/nezvichni-podorozhi-po-potojbichchyu/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 23.02.2023.

Шрі-ланкійський письменник став лауреатом Букерівської премії 2022 року [Електронний ресурс] // UNN. Українські національні новини : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1999141-shri-lankiyskiy-pismennik-shekhan-karunatilaka-stav-laureatom-bukerivskoyi-premiyi-2022-roku>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 22.02.2023.



Лавреат 2023 року

Пол Лінч – за роман «Пісня пророка» («*Prophet Song*»).

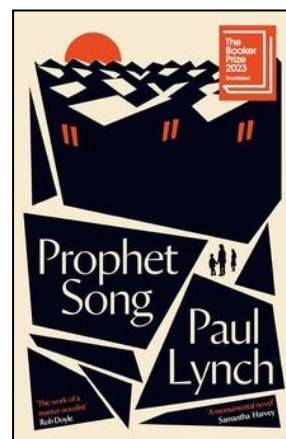
Пол Лінч – ірландський письменник, відомий поетичним, ліричним стилем та дослідженням складних тем. Народився в Лімеріку (Ірландія) у 1977 році, виріс у графстві Донегол, живе в Дубліні. Письменницьку кар'єру розпочав у 2013 році, до цього працював заступником

головного редактора і головним кінокритиком ірландської газети *The Sunday Tribune* (2007 - 2011 pp), також регулярно писав про кіно для *Sunday Times*.

Автор романів: «Вранішнє червоне небо», «Чорний сніг», «Грейс» (2017), «За морем» (2019), «Пісня пророка» (2023).

Неодноразово його твори були відзначені літературними нагородами і здобували перемогу у різноманітних конкурсах. Роман «Грейс» у 2018 р. став романом року за версією Kerry Group та лауреатом літературної нагороди послів франкофонії Ірландії у 2020 р. «Чорний сніг» отримав премію французького книготорговця Prix Libr'à Nous за найкращий іноземний роман, а роман «За морем» отримав французьку премію *Prix Gens de Mers* в 2022 році.

Роман-антиутопія «Пісня пророка» у 2023 році став лавреатом Букерівської премії. У центрі роману – Ірландія, щоправда, не сучасна, а фантастична. Дія відбувається у рідному для письменника Дубліні де панує жорстокий тоталітарний режим. Там, разом зі своєю великою родиною, живе молода жінка Айліш Стек – затребувана вчена-мікробіолог, щаслива дружина та мати чотирьох дітей. Одного разу до її будинку, серед ночі, приходять співробітники таємної поліції, які заарештовують її чоловіка Ларрі, проспілкового активіста, за участь у протестах. Після цього Айліш доводиться самій рости дітей та поєднувати турботу про них із науковими дослідженнями. Щодня вона спостерігає за тим, як змінюється світ, до того ж, у гірший бік. Фашизм вривається у спокійне розмірене життя суспільства, поступово руйнує демократію та свободу в її країні. Вона намагається врятувати свою сім'ю в антиутопічній Ірландії, яка все далі й далі сповзає до авторитарного правління...



Сценарій розвитку подій Пол Лінч запозичив у сучасній Сирії. Глибоко вражений кровопролиттям та кризою, породженою громадянською війною у цій близькосхідній країні, а також покаліченими долями тисяч біженців, письменник вирішив створити свій роман. В одному інтерв'ю письменник наголосив – «...Я намагався зазирнути в сучасний хаос. Заворушення у західних демократіях. Проблема Сирії – імплізія всієї нації, масштаби кризи біженців та байдужість Заходу... Мені хотілося занурити читача в цю тему настільки, щоб до кінця книги він не просто знав, а відчув цю проблему на собі...».

* * * *

Відомий лауреат Букерівської премії 2023 року : [Пол Лінч за роман «Пісня пророка»] // Літ. Україна. – 2023. – жовтень (Спецвипуск № 2). – С. 2.

Добжанська Б. Букерівську премію отримав талановитий роман ірландця Пола Лінча «Пісня пророка» [Електронний ресурс] / Б. Добжанська // Comments.ua : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://society.comments.ua/ua/article/developments/bukerivsku-premiyu-otrimav-talanovitiy-roman-irlandcya-pola-lincha-pisnya-proroka-721546.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 14.12.2023.

Заблоцька О. Букерівська премія 2023 назвала переможця: хто ним став [Електронний ресурс] : [перемогу отримав Пол Лінч] / О. Заблоцька // Суспільне:

культура : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://suspilne.media/culture/626079-hto-stav-peremozsem-bukerivskoi-premii-2023-roku/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 14.12.2023.

Цуркан Р. Ірландець Пол Лінч отримав Букерівську премію за «Пісню пророка» [Електронний ресурс] : [коротка біографія письменника, список номінантів] / Р. Цуркан // Подобиці : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://podrobnosti.ua/2485593-rlandets-pol-lnch-otrimav-bukervsku-premju-za-psnju-proroka.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 14.12.2023.

Міжнародна Букерівська премія



Міжнародна Букерівська премія (Man Booker International Prize) була заснована в 2005 р., вручалася раз на два роки. Премія присуджується як англomовному письменнику, так і автору, чії твори перекладені англійською. З 2016 р. премію об'єднали з премією газети «Індепендент» і вручають щорічно лише за перекладені англійською мовою художні літературні твори. Сума винагороди розподіляється порівну між автором та перекладачем.

Лавреат 2022 року

Гітанджалі Шрі – за роман «Піщана гробниця» (гінді रेत समाधि, Рेत самādхі).

Гітанджалі Шрі, індійська письменниця, авторка оповідань гінді, історик. Народилася в місті Майнпурі, штат Уттар-Прадеш у 1957 році. Навчалася в Коледжі ім. Шрі-Рам в Нью Делі. Вищу освіту здобула на історичному факультеті Університету Джавагарлала Неру. Після початку докторської роботи з дослідження творчості письменника Премчанда в Університеті Барода ім. Махараджа Саяджірао зацікавилася літературою гінді.



Своє перше оповідання написала під час здобуття докторського ступеню, а після закінчення навчання зайнялася письменницькою діяльністю. Пише художню літературу мовою гінді, а нон-фікшн – гінді й англійською. Її твори, відзначені інноваційним використанням мови та структури, були перекладені багатьма індійськими та іноземними мовами. Вона також працює над театральними сценаріями з театральною групою Vivadi, яку вона заснувала.

Лавреатка премії Юкей (1995), ім. Інду Шарма (1998), Крішна Балдева Вайдья (2013), Емілія Гіме (2021), премії літературної академії в Делі (2000).

Роман «Піщана гробниця» став першим твором, написаним мовою гінді, який отримав міжнародну Букерівську премію. Дія роману розгортається на півночі Індії й розповідає про пригоди 80-річної жінки, яка несподівано для себе, після

смерті чоловіка, відкриває нове, нетрадиційне життя та непрості стосунки з донькою.

«Це блискучий роман про Індію. Завдяки чарівній жвавості та співчуттю в ньому сплітаються в калейдоскопічне ціле – юність і старість, чоловіче та жіноче, сім'я та нація», – прокоментував вибір переможця голова журі Букерівської премії Френк Вайн.

На врученні премії Гітанджалі Шрі в своїй промові сказала – «За мною й цією книгою – багата літературна традиція гінді й інших східноазійських мов, що процвітають. Світова література стане багатшою від визнання найкращих авторів цих мов».

Приз за роман письменниці розділить з американською перекладачкою Дейзі Рокуелл.

* * * *



Гітанджалі Шрі [Електронний ресурс] // Вікіпедія: вільна енциклопедія : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Гітанджалі_Шрі. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.02.2023.

Оголосили переможницю Міжнародної Букерівської премії 2022 [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/oholosyly-peremozhtsia-mizhnarodnoi-bukerivskoi-premii-2022/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.02.2023.

Лавреат 2023 року



Георгі Господинов (Болгарія) – за книжку «Time Shelter» («Прихисток часу») у перекладі Анджели Родель.

Георгі Господинов – болгарський поет, прозаїк, літературознавець, критик. Народився 7 січня 1968 року в Ямболі (Болгарія). Закінчив факультет болгарської філології Софійського університету. Захистив дисертацію «Поезія і медіа: кіно, радіо і реклама у Вапцарова та поетів 40-х років ХХ століття» в Інституті літератури Болгарської Академії Наук. Працював літературознавцем в Інституті літератури БАН, з 1998 до 2000 року запрошений професор в НБУ з предмету написання есе (1998), а згодом і сучасної болгарської літератури (1999-2000). Редактор «Літературного вісника», щотижневий оглядач «Щоденника» та редактор болгарського випуску Оксфордського літературного видання «Orient Express».

Автор поетичних збірок: «Лapidаріум» (1992), «Вишня для народу» (1996), «Листи до Гаустіна» (2003), «Балади і розпади» (2007); прозових книжок: «Природний роман» (1999), «І інші історії» (2000), «Вічна муха» (2010), «Фізика скорботи» (2011), «Прихисток часу» (2020).

Книги письменника перекладені 25 мовами, зокрема німецькою, англійською, французькою, іспанською, італійською, данською, польською, турецькою, албанською, ісландською та іншими мовами.

Пише сценарії для короткометражних фільмів.

Лавреат літературних премій, конкурсів і фестивалів. За роман «Time Shelter» («Прихисток часу») у 2023 році отримав Міжнародну Букерівську премію.

«**Time Shelter**» («Прихисток часу») – третій роман автора. У своїй книзі Господинов описує «клініку минулого», яка обіцяє лікування для тих, хто страждає на хворобу Альцгеймера. Кожен поверх клініки відтворює прожите пацієнтом десятиліття в найдрібніших деталях, переносячи його назад у часі, в якому вони почуваються більш захищеними. Поступово ця клініка перетворюється на «притулок часу», куди люди намагаються втекти від сучасного життя. Клініка – це не просто місце, де терапевт Гостін лікує пацієнтів; це також ідеальний привід для оповідача Господинова дослідити ХХ століття в Європі через точки зникнення травмованих або зломлених людей.



Журі описало роман як сповнений іронії й меланхолії, такий, що знайшов баланс між колективним й індивідуальним. За словами журі, письменнику вдалося розібратися, що відбувається з людьми, коли їхні спогади зникають, і водночас написати «чудову книгу про Європу як континент, який потребує майбутнього» й «запропонувати погляд на долю країн, які опинилися в центрі ідеологічного конфлікту між Заходом і комуністичним світом».

* * * *

Горlach П. У Чернівцях видадуть книжку лауреата Букерівської премії Георгі Господинова [Електронний ресурс] // НСПУ: Національна спілка письменників України : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://nspu.com.ua/novini/u-chernivcyah-vidadut-knizhku-laureata-bukerivskoi-premii-georgi-gospodinova/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 31.07.2023.

Дитяче артвидавництво «Чорні Вівці» з Чернівців у межах серії дорослої літератури «Чорні вівці. Adult» випустить книжку лауреата Букерівської премії Георгі Господинова «Часосховище».

Крижня М. Письменник Георгі Господинов: що треба знати про переможця Букерівської премії 2023 [Електронний ресурс] : [про письменника та його творчість] / М. Крижня // Суспільне Культура : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://suspilne.media/485827-pismennik-georgi-gospodinov-so-treba-znati-pro-peremozca-bukerivskoi-premii-2023/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 31.07.2023.

Оголосили лавреата Міжнародної Букерівської премії 2023 року : [Георгі Господинов кн. «Прихисток часу»] // Літературна Україна. – 2023. – 31 трав. – С. 19.

Міжнародну Букерівську премію отримав болгарський письменник [Електронний ресурс] : [лауреат Георгі Господинов] // The Village Україна: [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.the-village.com.ua/village/culture/culture-news/339379-mizhnarodnu-bukerivsku-premiyu-otrimav-bolgarskiy-pismennik>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 31.07.2023.



Пулітцерівська премія

Pulitzer Prize – одна з найпрестижніших нагород у галузі літератури, журналістики, музики, театру в США. Заснована угорсько-американським журналістом і видавцем Джозефом Пулітцером. Всі гроші він заповів віддати Колумбійському університету. Частина його спадщини використали для створення Пулітцерівської премії – вперше її було вручено у 1917 році. Комітет премії складається з 19 членів, серед яких провідні журналісти, керівники медіа та науковці.

*** * * ***

Дутка Ю. Назвали переможців Пулітцерівської премії [Електронний ресурс] // Тиктор медія : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://tyktor.media/novyny/pulitzer-2022/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.02.2023.

Ківва І. Українські журналісти отримали Пулітцера. Весь список переможців 2022 року [Електронний ресурс] : [розповідь про вручення премії] / І. Ківва // Заборона Медія : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://zaborona.com/ukrayinski-zhurnalisty-otrymaly-pulitzera-ves-spysok-peremozhcziv-2022-roku/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.02.2023.

Лавреати 2022 року



У номінації «Художня література» перемогу здобув **Джошуа Коен** – за історичний роман «Нетаньяху: розповідь про невеликий і в кінцевому підсумку навіть незначний епізод в історії дуже відомої родини».

Джошуа Аарон Коен – американський письменник, журналіст, перекладач. Народився 6 вересня 1980 року.

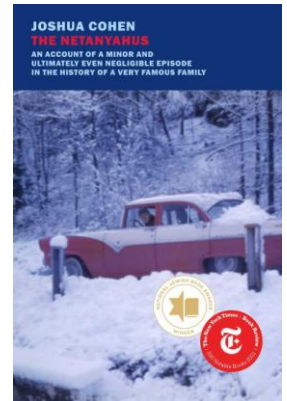
Автор романів: «Каденца для скрипкового концерту Шнейдермана» (2007), «Небо інших» (2008), «Вітці» (2010), «Книга чисел» (2015), «PSKWCK» (2015), «Переміщення королів» (2017), «Нетаньяху» (2021).

Його нариси друкувалися в Харпер, Нью-Йорк Таймс, Нова республіка, The New York Times Book Review, Форум книг, Єврейський щоденник, Наступна книга, Журнал для планшетів, Потрійний навіс (інтернет-журнал), Денвер Квартал, Віруюча людина, Нью-Йоркський спостерігач, Лондонський огляд книг, N + 1 онлайн, Журнал «Герніка» тощо.

Роман «Нетаньяху: розповідь про невеликий і в кінцевому підсумку навіть незначний епізод в історії дуже відомої родини» став переможцем Пулітцерівської премії у 2022 році. Роман про сім'ю колишнього прем'єр-міністра Ізраїлю Більяміна Нетаньяху. Дія в романі відбувається в 1960-ті роки в університетському містечку. Сюжет твору незвичайний. Автор занурює реального Бенціона Нетаньяху (батька Більяміна Нетаньяху) у вигадані обставини: взимку

1960 року він з'являється у вигаданому університеті Корбіна. Розповідь ведеться від історика Реувена Блюма – єдиного єврейського викладача в навчальному закладі.

Автор відзначив, що роман присвячено ідентичності і антилібералізму, батькам і дітям, автократам і політиці як розвазі – і що він мав на увазі іншого, нещодавно відправленого у відставку, лідера, коли писав роман.



* * * *

Джошуа Коен (письменник) - Joshua Cohen (writer) [Електронний ресурс] : [біографія письменника, творчий доробок] // Ewikiuk.top : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: [https://ewikiuk.top/wiki/Joshua_Cohen_\(writer\)](https://ewikiuk.top/wiki/Joshua_Cohen_(writer)). – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.02.2023.

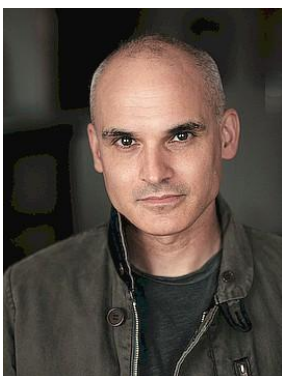
Номінація «Драма» перемогу здобув **Джеймс Айджеймс** – драма «Жирна шинка». Смішна, гостра п'єса, яка спритно переносить «Гамлета» на сімейне барбекю на американському півдні, щоб впоратися з питаннями ідентичності, спорідненості, відповідальності та чесності.

Номінація «Поезія» перемогу одержала **Дайан Сьюз** (Graywolf Press) за збірку «Відверто: сонети». Віртуозна збірка, яка винахідливо розширює сонетну форму, щоб протистояти безладним суперечностям сучасної Америки, включно з красою та складністю життя робітничого класу в регіоні Іржавого пояса.

Номінація «Біографічна книжка» «Погоня за мною до моєї могили: спогади художника про Джима Кроу Південного, покійного Вінфреда Ремберта, розказані **Ерін І. Келлі**» (Bloomsbury). Пекуча ілюстрована розповідь від першої особи про життя художника протягом 1950-х і 1960-х років у нереконструйованому куточку глибокого Півдня – розповідь про зловживання, витривалість, уяву та естетичну трансформацію.

Лавреати 2023 року

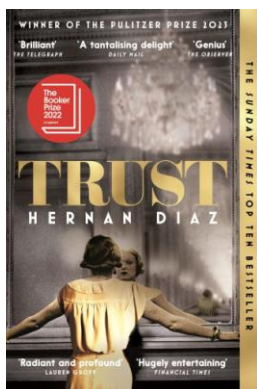
У номінації **«Художня література»** перемогу здобув **Ернан Діаз** за роман «Довіра» та **Барбара Кінгсолверза** книжку «Демон Мідноголовий».



Ернан Діаз – аргентинський письменник народився 29 жовтня 1973 року. Перший дебютний роман – «Вдалині», увійшов до списку «Publishers Weekly Top 10 Book of 2017» і став фіналістом премії ПЕН/Фолкнер 2018 року та Пулітцерівської премії – 2017.

На сьогодні Діаз є редактором академічного журналу у Колумбійському університеті, а до цього працював викладачем у Державному університеті Нью-Йорка. Його роботи публікуються в багатьох виданнях. Він доволі філософська людина, яка зовсім не користується соціальними мережами. Усі рукописи Ернан пише перовою ручкою, а вже потім переводить текст із

рукописного в електронний. Писати полюбляє у людних місцях, таких як кафе чи бібліотека, але у великих навушниках, що поглинають шум. Автор книги «Борхес – між історією та вічністю».



Роман «Довіра» написаний у 2022 році став переможцем конкурсу. Роман про владу, жадібність, кохання та пошуки істини, дія якого починається у 1920-х роках в Нью-Йорку.

Чи може одна людина змінити перебіг історії? Магнат з Волл-стріт бере за дружину молоду жінку. Разом вони досягають значних висот в епоху надмірностей та спекуляцій. Але письменниця погрожує розкрити секрети їхнього шлюбу. За ким залишиться останнє слово в їхній історії жадібності, любові та зради?

Книга Ернана Діаса «Довіра» складається з чотирьох конкуруючих версій цієї оманливої історії, змушує шукати істину та протистояти брехні, яка часто живе в людських серцях.

Барбара Кінгсолверза – американська письменниця,

поетеса. Народилася в Аннаполісі, штат Меріленд, у 1955 році. Після закінчення середньої школи вступила до університету ДеПау в Гринкастлі, штат Індіана. Після закінчення навчання вступила до аспірантури Університету Арізони, де вивчала соціальне життя термітів.

Почала свою творчу кар'єру у 1980-х роках, публікуючись у газетах та журналах. Перший роман «The Bean Trees» був опублікований у 1988 році. Після нього були опубліковані «Animal Dreams» (1990), «Pigs in Heaven» (1993), але найбільшу популярність приніс роман «The Poisonwood Bible» який був опублікований у 1998 році. Він розповідає історії дружини та чотирьох дочок християнського місіонера, який перевозить сім'ю до Конго в рамках християнської місії в Африці. Роман став лауреатом Національної книжкової премії Південної Африки та був номінований на Пулітцерівську премію та Американську літературну премію ПЕН/Фолкнер. Роман «Лакуна», що вийшов 2009 року, отримав премію «Оранж» (2010).

Роман-переможець **«Демон Мідноголовий»** (Demon Copperhead) – це сучасне переосмислення роману Чарльза Дікенса «Девід Копперфільд». Авторка переносить сюжет з вікторіанської Англії в антураж гір Аппалачі в американській Вірджинії. Головний герой стикається з низкою гостросоціальних проблем: суспільною нерівністю, труднощами життя в прийомній сім'ї, бідністю, трудовою експлуатацією, наркотичною залежністю тощо. Книга здобула світове визнання, зокрема й одну з найпрестижніших літературних нагород – Пулітцерівську премію 2023 року.



* * * *

Барбара Кінгсолвер і Ернан Діас отримали Пулітцерівську премію 2023 року [Електронний ресурс] // Fahrenheit [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://fahrenheitmagazine.com/uk/мистецтво/листи/Барбара-Кінгсолвер-і-Ернан-Діас->

отримали-Пулітцерівську-премію-2023-року. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.11.2023.

Ернан Діаз [Електронний ресурс] : [коротка біографія письменника] // Фабула. Видавництво : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://fabulabook.com/author/ernan-diaz-1081>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.11.2023.

Скорина І. Пулітцерівська премія 2023: хто отримав та за що [Електронний ресурс] : [повний список лауреатів] / І. Скорина // Заборона : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://zaborona.com/pulitzerivska-premiya-2023-hto-otrymav-ta-za-shho/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.11.2023.

Номінація «Нон-фікшн» перемогу здобули **Роберт Семюелс** і **Толусе Олорунніпа** за книжку «Його звать Джордж Флойд» (Viking).

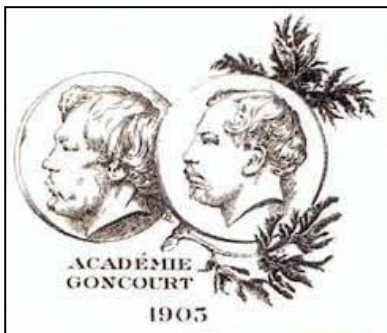
Номінація «Поезія» перемогу отримав **Карл Філіпс** за збірку «Потім війна: вибрані вірші, 2007-2020». Колекція описує американську культуру, поки країна намагається зрозуміти свою політику, життя після пандемії та своє місце в мінливій глобальній спільноті.

Номінація «Біографічна книжка» перемогу присудили **Беверлі Гейдж** з романом «G-Man: Дж. Едгар Гувер і створення американського століття». Її книжка G-Man: J. Edgar Hoover and the Making of the American Century досліджує біографію ексдиректора ФБР Джона Едгара Гувера.

Номінація «Історична книжка» найкращою визнали книжку «Панування свободи: Сага про опір білих федеральній владі» від **Джефферсона Коуї**. Він висвітлив історію графства Алабами в 19-му та 20-му століттях, сформовану колоніалізмом поселенців і рабством.

Номінація «Мемуари або автобіографія» нагорода відійшла до **Хуа Хсу** з книжкою «Залишайтеся вірними».

Гонкурівська премія



Гонкурівська премія (Prix Goncourt) – французька літературна премія, яку присуджують авторам для відзначення прозових творів, написаних французькою мовою. Премія присуджується щорічно з 1903 року за рішенням Гонкурівської академії, до складу якої входять відомі французькі літератори.

Назва премії походить від прізвища класиків французької літератури 19 століття – братів Жуля та Едмона де Гонкурів.

Гонкурівську премію можна присудити авторові лише раз за його життя. Однак є один виняток із цього правила: Ромен Гарі отримав цю премію двічі. Вперше – у 1956 році, а вдруге – у 1975-му за твір під псевдонімом Еміля Ажара. Те, що Еміль Ажар і Ромен Гарі одна й та ж особа, з'ясувалося вже після присудження премії Емілю Ажару.

Лавреат 2022 року

Брижіт Жіро за книжку «Жити швидко» (*Vivre vite*, вид-во Фламмаріон)



Брижіт Жіро (*Brigitte Giraud*) – французька письменниця-романістка, перекладачка.

Народилася 1 листопада 1960 року в Алжирі. Дитячі та юнацькі роки провела в ліонських передмістях. Після закінчення школи вивчала англійську та німецьку мову, працювала в книгарні, перекладачем, журналісткою. Почала писати і друкуватися у 90-х роках. Авторка більш як десяти книжок романів, есе, оповідань. За першу книгу «*La chambre des parents*» («Батьківська спальня») вона отримала «*Prix Littéraire des Étudiants*» (1997), а за «Ніко» – премію «*Prix Lettres frontière*». У 2007 році отримала *Le prix Goncourt de la nouvelle* (премія присуджується з 1974 року Гонкурівською академією нарівні з головною Гонкурівською премією, раніше присуджувалася стипендія) за оповідання «Любов дуже переоцінена». Лавреатка премії Жюрі Жан-Жіоно (2009), Кавалер ордена мистецтв і літератури (2014).

У 2022 році Жіро була відзначена Гонкурівською премією за роман **«Жити швидко» (*Vivre vite*)**. Це автобіографічна книга, в якій авторка розповіла про смерть свого чоловіка, Клода Жіро (41 рік), який загинув за кермом мотоцикла у 1999 році, невдовзі після того, як вони купили дім про який мріяли все життя. Жіро стала 13-ю жінкою, яка отримала цю премію. Під час виступу перед журналістами після присудження премії, письменниця зазначила – «Мені здається, що особисте має сенс лише тоді, коли воно пов'язане з іншими, коли воно перегукується з колективним, із суспільством, з історією».

Її книги перекладено майже двадцятьма мовами.

* * * *

Брижіт Жіро [Електронний ресурс] : [біографія письменника, творчий доробок] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Брижіт_Жіро/. – Назва з екрана. – Дата звернення: 7.03.2023.

Гонкурівська премія визначилася з лавреаткою [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/honkurivska-premiia-vyznachylasia-z-lavreatkoiu/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 7.03.2023.

Франція: Гонкурівську премію 2022 отримала Брижіт Жіро за роман «Живи швидко» [Електронний ресурс] // [Polskieradio.pl](https://www.polskieradio.pl/398/7856/artukul/3064910,франція-гонкурівську-премію-2022-отримала-брижіт-жіро-за-роман-«живи-швидко») : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.polskieradio.pl/398/7856/artukul/3064910,франція-гонкурівську-премію-2022-отримала-брижіт-жіро-за-роман-«живи-швидко»>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 7.03.2023.



Лавреат 2023 року



Жан-Батіст Андреа за роман «Бережи її» (*Veiller sur elle*, вид-во L'Iconoclaste)

Жан-Батіст Андреа (*Jean-Baptiste Andrea*) – французький письменник, сценарист, кінорежисер.

Народився 4 квітня 1971 року в Сен-Жермен-ан-Ле, дитинство провів у Каннах, де навчався у приватному католицькому навчальному закладі – інституті Станіслава. Закінчив Паризький Інститут політичних досліджень та Вищу школу комерції. Творчу кар'єру розпочав у кінематографі як сценарист та режисер, лише у 45 років почав писати романи. Його кар'єра така ж захоплива, як і його творчість, завдяки унікальному стилю, що поєднує реалізм і поезію. У його історіях часто фігурують персонажі зі зруйнованого дитинства, які знаходять притулок і форму існування у мистецькій творчості. Це подорожі через реконструйовані життя, екстремальні пригоди, в яких кожен персонаж прагне надати сенс своєму існуванню.

Автор романів: «Моя королева» (2017), «Сто мільйонів років та один день»(2019), «Дияволи та святі» (2021).

Четвертий роман автора «Бережи її» (*Veiller sur elle*) у 2023 році нагороджено Гонкурівською премією. Дія роману розгортається в Італії між двома світовими війнами, у період зародження фашизму. Показана історія стосунків талановитого, але бідного скульптора-карлика Мікеланджело «Мімо» Віталіані та аристократки Віоли Орсіні у фашистській Італії. Автор занурює читача в контекст, багатий на емоції та історію, пропонуючи глибокі роздуми про мистецтво, життя та їхній нерозривний зв'язок.

Відзначаючи роман-переможця, голова журі Дідьє Декуен, чий голос став вирішальним, сказав, що Андреа нагороджують як «...виняткового оповідача, який володіє тонким пером, а його персонажі завжди досконало виписані та особливо захопливі...». У Франції роман увійшов до списку найпопулярніших творів 2023 року.

*** * * ***

Гонкурівська премія 2023: Жан-Батіст Андреа тріумфує з фільмом «*Veiller sur elle*» [Електронний ресурс] // SortiraParis : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.sortiraparis.com/uk/novini/u-parizhi/articles/304259-2023-veiller-sur-elle>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 14.12.2023.



Лауреатом Гонкурівської премії цього року став письменник Жан-Батіст Андреа [Електронний ресурс] // УКРІНФОРМ : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3783995-laureatom-gonkurivskoi-premii-cogoric-stav-pismennik-zanbatist-andrea.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 14.12.2023.



Дублінська літературна премія IMPAC

Дублінська літературна премія – одна з найпрестижніших літературних премій у світі. Заснована в 1996 році міською радою Дубліна й американським інвестиційним фондом IMPAC. Одне з завдань премії – відродження слави Дубліна як «літературної Мекки». Вручається щорічно за найкращий прозовий твір англійською мовою.

Лавреат 2022 року



Аліса Зенітер за книжку «Мистецтво програвати» (*Farrar, Straus and Giroux*).

Аліса Зенітер – французька письменниця, перекладач, сценарист, драматург, режисер.

Народилася 7 вересня 1986 року в Нижній Нормандії (Франція) в сім'ї алжирця і французьки. Дитячі та юнацькі роки провела в Шамплере. Навчалася в Алансоні, Орні. З 2006 по 2011 роки була студенткою Вищої школи в Парижі.

Перший роман письменниці вийшов у 2003 році під назвою *Deux moins un égal zéro*, на той час письменниці було 16 років. Її другий роман *Jusque dans nos bras*, опублікований у 2010 році, перекладений англійською мовою під назвою *Take This Man*.

Лавреат Міжнародної премії Лоуренса Трана (2011), літ. премії *Porte Dorée* (2010), премія *Closerie des Lilas* (2013), Міжнародної книжкової премії (2013), премії *Express Readers Award* (2013), приз Гонкура для старшокласників (2017), Літературної премії миру (2017).

У 2022 році Аліса Зенітер була відзначена Міжнародною Дублінською премією за книгу **«Мистецтво програвати»** (*Farrar, Straus and Giroux*). Це сильна, відверта сага про три покоління однієї родини, ув'язнених упертим минулим, про походження, ідентичність та свободу бути собою. Наїма майже нічого не знає про Алжир – батьківщину її предків. Вона не розуміє арабської, не захоплюється національною кухнею та не бачить цінності в сімейних дрібничках. Її дідусь із бабусею тікали з держави, розореної громадянською війною. Їхнім дітям довелося відректися від минулого й своєї культурної ідентичності, щоб отримати шанс на майбутнє у Франції. Наїма вирушає в самостійну подорож до Алжиру, де виявляє, що з цією країною її пов'язує набагато більше, ніж вона очікувала. Ця історія про те, як ми продовжуємо жити напередодні втрати: втрати країни, ідентичності, мови, зв'язків. Про спадщину колоніалізму, імміграції, про родину і війну.

* * * *

Боціо А. Інтерв'ю з Алісою Зенітер: «У дитинстві я не знав, чому ми не поїхали в Алжир» [Електронний ресурс] / А. Боціо – Електрон. дані. – Режим

доступу: <https://shudnenny.koshachek.com/articles/intervju-z-alisoju-zeniter-u-ditinstvi-ja-ne-znav.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 7.03.2023.

Мартінес Д. Аліса Зенітер та її мистецтво втрачати [Електронний ресурс] : [розповідь про книжку «Мистецтво втрачати»] / Д. Мартінес. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://shudnenny.koshachek.com/articles/alisa-zeniter-ta-ii-mistectvo-vtrachati-kulturu.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 7.03.2023.

Оголосили лавреатів Дублінської літературної премії [Електронний ресурс] : [премію одержали французька письменниця Аліса Зенітер та перекладач Френк Вінн] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/oholosyly-lavreativ-dublinskoj-literaturnoi-premii/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 7.03.2023.

Меморіальна премія ім. Астрід Ліндгрен



Astrid Lindgren Memorial Award (ALMA) – шведська премія за досягнення в літературі для дітей та юнацтва. Заснована урядом Швеції в 2002 році на честь видатної дитячої письменниці Астрід Ліндгрен, з метою посилити інтерес до дитячої літератури у світі та зробити її доступнішою для дітей. Премія

вручається щорічно.

Лавреатами премії можуть стати письменники, ілюстратори, диктори чи організації з усього світу, незалежно від мови чи національності. Їхні твори повинні мати високий художній рівень та відповідати гуманістичним ідеалам і цінностям, що їх демонструє творчість Астрід Ліндгрен.

Лавреат 2022 року



Єва Ліндстрем (*Eva Lindström*) – авторка-ілюстраторка зі Швеції.

Єва Ліндстрем народилася у Вестеросі 1952 року. З 1969 по 1974 рік навчалася у художньому коледжі Констфак у Стокгольмі, де вивчала живопис. Кар'єру розпочала у 1980-х роках як мультиплікаторка. Її першою книжкою стала *Katmössan* («Котячий капелюх», 1988), яку вона сама написала

та проілюструвала. Вона розробила свій неповторний гумористичний стиль як у текстах, так і в зображеннях. Проза Ліндстрем лаконічна, з особливим поєднанням похмурості та гумору. Сама авторка каже, що її історії «часто обертаються навколо тем втрати речей чи людей, дружби й розбрату, туги...». У своїх ілюстраціях вона змішує акварель, гуаш та олівець. Її персонажі – люди або тварини – зображуються в дещо «безладному» стилі на тлі насиченої, багатокольорової палітри.



«Загадковий світ ілюстрацій Єви Ліндстрем постійно трансформується. Дереву переміщуються, собаки набувають гігантських розмірів, а предмети зникають, щоб раптово з'явитися знову. Швидкими мазками та насиченим кольором художниця створює двозначний діалог тексту та зображення. Кордон між дітьми, дорослими та тваринами нечіткий. З великою серйозністю та шаленим гумором вони борються з вічними питаннями: хто ми? Куди ми йдемо? Хто взяв наші капелюхи?» – так прокоментували творчість лауреатки премії ім. Астрід Ліндгрена (2022) члени журі.

Єва Ліндстрем лауреатка премії Augustpriset за ілюстрації до книги Еллен Карлссон *Snöret, fågeln och jag* (2013).

* * * *

Відома лауреатка премії імені Астрід Ліндгрена 2022 року [Електронний ресурс] : [премію одержала Єва Ліндстрем] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/vidoma-lavreatka-premii-imeni-astrid-lindgren-2022-roku/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 13.03.2023.

Відома лауреатка премії Астрід Ліндгрена 2022 [Електронний ресурс] // Barabooka: простір української дитячої книги : [проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.barabooka.com.ua/vidoma-laureatka-premii-astrid-lindgren-2022/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 13.03.2023.

Карлсон Е. Шпулька, пташка і я / Е. Карлсон ; зі швед. пер. Г. М. Кирпа ; худож. Е. Ліндстрем. - Харків : Читаріум, 2018. – 120 с. : іл.

Національна бібліотека України для дітей. [Єва Ліндстрем] [Електронний ресурс] : [коротка біографія і творчість письменниці] / Національна бібліотека України для дітей // Facebook. Національна бібліотека України для дітей. – Режим доступу: <https://ms-my.facebook.com/photo/?fbid=2565692716896339&set=a.354037784728521>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.03.2023.



Лавреат 2023 року

Лорі Галс Андерсон (*Laurie Halse Anderson*, справжнє ім'я – Лорі Бет Галсі) – американська письменниця.

Лорі Галс Андерсон народилася 23 жовтня 1961 року в Потсдамі, штат Нью-Йорк, в сім'ї священника. У 1981-1984 роках навчалася у Джорджтаунському університеті,



де здобула диплом бакалавра лінгвістики. З дитячих років захоплювалася читанням наукової фантастики та фетнезі.

Свої перші твори написала, працюючи позаштатним кореспондентом у газеті *The Philadelphia Inquirer*. Дебютувала як письменниця у 1996 році. Авторка книжок для дітей та підлітків, володарка почесної премії Маргарет А. Едвардс від Американської бібліотечної асоціації за внесок у літературу для молоді.

У своїх романах для молоді – усі вони розповідаються від першої особи – Андерсон висвітлює досвід підлітків, інколи з жорсткою відвертістю. У 1999 році вийшов друком її найвідоміший роман «Говори», заснований на особистому досвіді Лорі, яку згвалтували в підлітковому віці. Роман, перекладений шістнадцятьма мовами, увійшов до короткого списку *National Book Award*, головної літературної премії США. У 2004 році за ним було знято однойменний фільм за участю Крістен Стюарт.

Лорі Голс Андерсон проживає у Філадельфії. Окрім своїх творів, вона активно займається питаннями сексуального насильства, толерантності та книжкової цензури.

Лавреат премії ім. Едгара По, премії «Золотий змія», головного призу видавництва *Los Angeles Times*.

* * * *

Андерсон Лорі Голс [Електронний ресурс] : [коротка біографія письменниці] // Vivat: інтернет-магазин : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://vivat-book.com.ua/avtory/anderson-lori-gols/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.03.2023.

Вінницька обласна бібліотека для юнацтва. Лорі Голс Андерсон. «Говори»! [Електронний ресурс] : [буктрейлер] / Вінницька обласна бібліотека для юнацтва ; монтаж С. В. Мазуренко // Facebook. Вінницька обласна бібліотека для юнацтва. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/vinobu.vn.ua/videos/лорі-голс-андерсон-говори%EF%B8%8F/336920241695186/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.03.2023.



«**Говори**» **Лорі Андерсон** [Електронний ресурс] // Ua-Book : [портал про книги]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://ua-book.com/knyhy/dytchi-knyhy/knyhy-dlia-pidlitkiv/hovory-lori-anderson/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.03.2023.

Приголомшливий роман Андерсон засновано на її власних спостереженнях та яскравих образах, завдяки чому авторці вдається привернути увагу до роздумів ображеного підлітка... На літературному сайті UA-Book можна читати онлайн українською та скачати безкоштовно книгу «Говори» Лорі Андерсон у відповідному форматі: epub, fb2, txt, rtf, pdf на телефон, андроїд, айфон, ipad без реєстрації та sms (смс).

Оголосили лавреатку премії імені Астрід Ліндгрєн 2023 року [Електронний ресурс] : [премію одержала американська письменниця Лорі Голс Андерсон] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/oholosyly-lavreatku-premii-imeni-astrid-lindgren-2023-roku/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.03.2023.



Премія ім. Ганса Крістіана Андерсена

Премія ім. Г.К. Андерсена – одна із найпочесніших нагород світу для дитячого письменника або ілюстратора дитячих книжок. За престижністю її порівнюють із нобелівськими нагородами, а часом так і називають – Малий Нобель (Little Nobel Prize). Премію заснували у 1956 році з ініціативи президента Міжнародного комітету з дитячої та юнацької літератури ЮНЕСКО, видатної особистості у світі дитячої книжки – Єлли Лепман.

Головним атрибутом премії є золота медаль із профілем Г. К. Андерсена, але грошової винагороди для лауреатів не передбачено. Синхронно з оголошенням лауреатів, ІВВУ нагороджує Почесними дипломами найкращі з-поміж дитячих та підліткових книжок, що виходили друком у країнах-членах Міжнародної ради. Усі відзначені книги входять до Почесного списку, який публікується у вигляді каталогу.

Свого часу лавреатами премії ім. Андерсена стали такі видатні дитячі письменники, як: Еліно́р Фардґон, Астрід Ліндгрєн, Еріх Кестнер, Туве Янссон, Джанні Родарі, Марія Гріпе, Крістіне Нестлінгер, Анні Шмідт, Кетрін Патерсон, Девід Альмонд та багато інших. Серед ілюстраторів нагороду отримували: Моріс Сендак, Роберт Інґпен, Квентін Блейк, Ютта Бауер, Петер Сіс, Сюзанна Бернер та інші.

*** * * ***

Відомі лавреати премії Андерсена – 2022 [Електронний ресурс] : [премію одержали французька письменниця Марі-Од Мюра́й та корейська художниця Сюзі Лі] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу:

<https://chytomo.com/vidomi-lavreaty-premii-andersena-2022/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.03.2023.



Королева Данії відмовилася від Премії Андерсена через росіянку у журі [Електронний ресурс] // Район Культура : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://kultura.rayon.in.ua/news/564223-koroleva-danii-vidmovilasya-vid-premii-andersena-cherez-rosiyanku-u-zhuri>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 16.03.2023.

Королева Данії Маргрете II відмовилася від патронату над Премією Ганса Крістіана Андерсена через призначення російської ілюстраторки Анастасії Архімової головою журі відзнаки.

Премія Андерсена-2022 оголосила короткі списки [Електронний ресурс] // Видавничий будинок Еллада : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.ellada-sumy.com/single-post/премія-андерсена-2022-оголосила-короткі-списки>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.03.2023

Росіянка Архіпова не очолюватиме премію Андерсена у 2024 році [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/rosiianka-arkhipova-ne-ocholiuvatyme-premiuu-andersena-u-2024-rotsi/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.03.2023.

Міжнародна рада з дитячої та юнацької книги ІВВУ оголосила, що російська ілюстраторка Анастасія Архіпова більше не буде головою журі премії Ганса Крістіана Андерсена.

Русіна О. Російський вплив на ІВВУ: чи довіряти «Нобелівці» дитліту? [Електронний ресурс] / О. Русіна // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/risiyskuy-vplyv-na-ibby-chy-doviryatu-nobelivci-dytlitu/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.03.2023.

У соцмережах не затихає обговорення Міжнародної ради з дитячої та юнацької книги (ІВВУ) та журі премії Ганса Християна Андерсена — «Нобелівки» у сфері дитліту, яку відмовилася патронувати королева Данії. Дослідили, як саме шкодять організації росіяни на високих посадах у її структурі.

Лавреати 2022 року

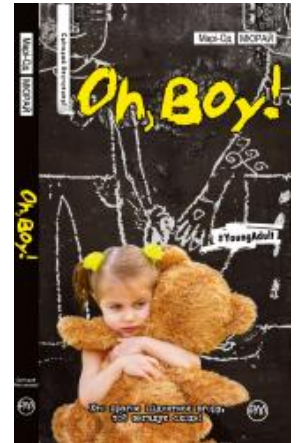


Номінація «Література»: Марі-Од Мюрай
(Marie-Aude Murail) – французька письменниця

Марі-Од Мюрай – французька письменниця, авторка книжок для дітей і підлітків. Народилася 6 травня 1954 року у м. Гавр (Франція) в творчій сім'ї, батько – письменник, мати – журналістка. Закінчила факультет сучасної літератури в Сорбоні, захистила диплом «Адаптація класичного роману для дитячої аудиторії».

Почала писати з 12 років. Перша книжка вийшла друком у 1985 році і була адресована дорослому читачу, а починаючи з 1986 року Марі-Од почала писати для дітей.

У її доробку більш ніж 30 романів, повістей, новел та оповідань. Марі-Од Мюрай ввійшла в число найбільш популярних в Європі авторів які пишуть для дітей і підлітків. Щорічно у Франції продається близько 200 тисяч екземплярів книг письменниці. Найбільш популярний її роман «Oh, boy!» – зібрав велику кількість літературних нагород і був перекладений англійською, німецькою, іспанською, італійською, грецькою, голландською та корейською мовами. Її книги рекомендують читати у школі міністерства освіти Франції, Канади та Швейцарії. Займається популяризацією дитячого читання, пише книги і статті з цієї теми, бере участь у державних програмах.



Лавреат літературних конкурсів як у Франції так і за її межами. У 2017 році отримала медаль Почесного легіону за вклад у літературу Франції.

*** * * ***

Марі-Од Мюрай (Marie-Aude Murail, 1954 р. н.) [Електронний ресурс] : [коротка біографія і творчість письменниці] / Національна секція Міжнародної ради з дитячої та юнацької книги (UA IBBY); Національна бібліотека України для дітей ; уклад. Н. А. Хльобас // Письменники та художники – лауреати Премії імені Г. К. Андерсена : інформ. список. – Київ, 2022. – С. 28-29. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/MBM/Book/View/720#page/4/mode/2up>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.03.2023.

Національна бібліотека України для дітей. [Марі-Од Мюрай] [Електронний ресурс] : [коротка біографія і творчість письменниці] / Національна бібліотека України для дітей // Facebook. Національна бібліотека України для дітей. – Режим доступу : <https://ms-my.facebook.com/photo/?fbid=2599671380165139&set=a.354037784728521>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.03.2023.



Номінація «Ілюстрація» : Сюзі Лі (Suzy Lee) – корейська художниця-ілюстратор.

Сюзі Лі народилася 9 лютого 1974 року в Сеулі. Закінчила Сеульський національний університет у 1996 році, де здобула ступінь бакалавра витончених мистецтв у галузі живопису. Навчалася в Кемберуеллському коледжі мистецтв у Лондоні (2001). Відома своїми досягненнями в галузі безсловесних книжок з картинками, або тихих книг. Найвідоміші роботи – «Дзеркало» (2003), «Хвиля» (2008) і «Тінь» (2010), які вийшли під загальною назвою «Трилогія кордону», де Лі використала центральне переплетення сторінок книжки як засіб для створення розповіді, що перетинає межі між реальністю та фантазією. «Хвиля» і «Тінь» були названі New York Times найкращими ілюстрованими дитячими книгами 2008 та 2010 років. «Хвиля» нагороджена золотою медаллю за оригінальне мистецтво від Товариства ілюстраторів у 2008 році. Лі отримала низку інших престижних нагород всесвітнього значення, включаючи премію FNLIJ Луїса Жардіма за найкращу книжку без слів (2008), премію Boston Globe-Horn Book Award за видатні досягнення у царині дитячої літератури в 2013 році. Книга «Запитай мене» увійшла до списку «Відомих дитячих книг» New York Times 2015 року. Книга «Річка» – до Почесного списку IBBY (2020), а книга «Літо» отримала приз на Bologna Ragazzi Awards - 2022. Сюзі – лавреат 60-ї премії корейської культури 2019 року.

* * * *

Корея на FilBo 2022: п'ять книг корейської літератури доступні в Колумбії [Електронний ресурс] // Infobae: [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.infobae.com/ua/2022/04/20/korea-at-filbo-2022-five-books-of-korean-literature-available-in-colombia/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 21.03.2023.

Від роману до ілюстрованої книги, приклади того, що виробляється в країні, запрошених на Міжнародний книжковий ярмарок в Боготі-2022, які можна знайти в місцевих книгарнях Колумбії. Серед них і книги Сюзі Лі.



Національна бібліотека України для дітей. [Сюзі Лі] [Електронний ресурс] : [коротка біографія і творчість художниці] / Національна бібліотека України для

дітей // Facebook. Національна бібліотека України для дітей. – Режим доступу: <https://ms-my.facebook.com/nbukids/photos/a.354037784728521/2601643066634637/?type=3>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.03.2023.

Сюзі Лі (Suzy Lee, 1974 р.н.) [Електронний ресурс] : [коротка біографія і творчість художниці] / Національна секція Міжнародної ради з дитячої та юнацької книги (UA IBBY); Національна бібліотека України для дітей ; уклад. Н. А. Хльобас // Письменники та художники – лауреати Премії імені Г. К. Андерсена : інформ. список. – Київ, 2022. – С. 53-54. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/MBM/Book/View/720#page/54/mode/2up>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.03.2023.



Літературна Премія Ангелус – Angelus CE Literary Award

Престижна європейська премія, яка вручається авторам Центральної Європи з 2006 року. Організатором і засновником премії є місто Вроцлав. Нагорода вручається щорічно за кращу прозу, яка опублікована польською мовою авторам, які у своїх текстах звертаються до найважливіших, найбільш актуальних тем сучасного світу, дають поштовх до міркувань і глибокого пізнання інших культур.

Лавреат 2022 року



Едвард Пасевич - за роман «**Pulverkopf**» (Вид-во Wielka Litera).

Едвард Пасевич – польський поет, прозаїк, драматург і композитор. Народився 9 червня 1971 року в Костшин-над-Одрою.

Автор одинадцяти збірок віршів та двох книг прози. За свою поезію він неодноразово номінувався на літературні премії, зокрема тричі на Вроцлавську поетичну премію Сілезіуса (2009, 2012, 2016). Стипендіат Міністерства культури та національної спадщини (2011). Засновник «Сцени 21» у Кракові, на якій починаючи з 2010 року проводив літературні, музичні та театральні проекти та заходи; з 2014 по 2020 рік – голова Товариства Центру Квір Культури (QCK). Його вірші перекладені 12 мовами.

*** * * ***

Лавреатом премії Angelus став поляк Едуард Пасевич [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/lavreatom-premii-angelus-stav-poliak-eduard-pasevych/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.12.2023.

Лавреатом премії Angelus став поляк Едуард Пасевич [Електронний ресурс] // Українська літературна газета : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://litgazeta.com.ua/news/lavreatom-premii-angelus-stav-poliak-eduard-pasevych/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.12.2023.

На літературну премію «Ангелус – 2022» претендують шість українських авторів [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/na-literaturnu-premiuu-anhelus-2022-pretenduiut-p-iat-ukrainskykh-avtoriv/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 11.04.2023.

Лавреат 2023 року



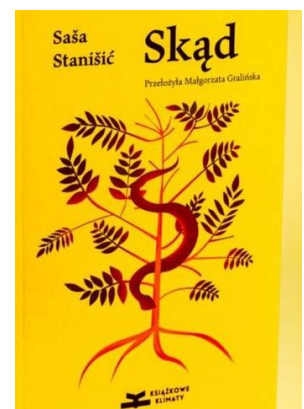
Саша Станісич – за автобіографічний роман «Звідки».

Саша Станісич – німецький письменник боснійського походження. Народився в Югославії. У 1992 році, після початку війни став біженцем. Нині живе у Німеччині. Дебютував у 2006 році напівавтобіографічним романом «Як солдат лагодив патефон», в якому описував війну в Боснії і Герцеговині. Роман був перекладений понад тридцятьма мовами. Друга книжка «Ніч перед фестивалем» отримала премію Leipziger Buchmesse.

Роман «Звідки» у перекладі Малгожати Гралінської отримав премію «Ангелус» у 2023 році. У віці чотирнадцяти років разом із матір'ю Саша Станісич був змушений покинути колишню Югославію, як воєнний біженець він поїхав до Німеччини. У своєму романі «Звідки» він повертається у минуле: дитинство в Югославії, втечі, приїзд до Німеччини, повсякденне життя підлітка-іммігранта, спроби знайти себе в новій реальності. Автор ставить питання: який вплив на наше життя і формування нас як особистостей відіграє місце, де ми народилися.

Під час нагородження члени журі зазначили, що роман «Звідки» Саші Станісича – це «нова європейська проза, що торкається ядра наших часів».

«...Проза Станісича – це історія про пам'ять, пошук ідентичності та мови, щоб виразити себе та історію, котрої ви є одночасно творцем, жертвою та свідком. Питання «де?» виникає тут у багатьох контекстах, воно торкається найважливіших тем і проблем, із якими сьогодні зіштовхується Центральна Європа. Німецькомовний письменник боснійського походження показує, наскільки смутні сучасні події всього регіону і які нелегкі виклики кидає нам доля...» – зазначив Міхал Ногаш, член журі Angelus.



*** * * ***

Горlach П. Лауреатом премії Angelus став письменник боснійського походження, а «Доця» Горіха Зерня перемогла у голосуванні читачів [Електронний ресурс] / П.

Горлач // Суспільне: культура : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://suspilne.media/culture/594925-laureatom-premii-angelus-stav-pismennik-bosnijskogo-pohodzenna-a-ukrainska-avtorka-peremogla-u-golosuvanna-citaciv/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.12.2023.

Оголосили лавреата центральноєвропейської премії Angelus [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/oholosyly-lavreata-tsentralnoievropejskoi-premii-angelus/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.12.2023.

Ропасва Ж. Роман «Доця» переміг у читацькому опитуванні літературної премії Angelus [Електронний ресурс] / Ж. Ропасва // Bit.ua : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://bit.ua/2023/10/roman-dotsya-peremig-u-chytatskomu-opytuvanni-literaturnoyi-premiyi-angelus/>. 15.12.2023.

Конкурс книжкового дизайну Best Book Design from all over the World

Один із найпрестижніших конкурсів книжкового дизайну у світі, який започаткований у Лейпцигу в 1963-му році. Міжнародне журі порівнює мистецьке оформлення та естетичний рівень книг і вручає нагороди в межах Лейпцизького книжкового ярмарку. Лауреати конкурсу отримують найвищу відзнаку «Золоту літеру» та інші призи, серед яких медалі та грамоти.

Переможці 2022 року

Золотий квиток (Гран-прі)

- ❖ **Laurie Cluitmans, On the Necessity of Gardening.** (Нідерланди). Дизайн: Bart de Baets.

Золота медаль

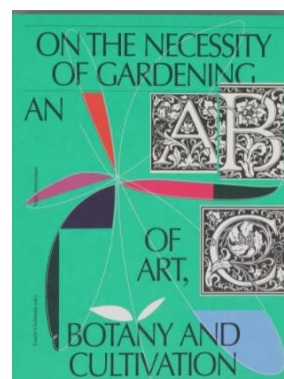
- ❖ **Kuan-Ting, Chen Met Stoelen.** (Нідерланди). Дизайн: Kuan-Ting, Chen.

Срібна медаль

- ❖ **Hélène Bertin, Valentine Schlegel: Je dors, je travaille.** (Франція). Дизайн: Charles Mazé & Coline Sunier.
- ❖ **Raphaël Bouvier for Foundation Beyeler, Rodin / Arp.** (Німеччина). Дизайн: Bonbon.

Бронзова медаль

- ❖ **Iwona Pasińska, Andrzej Grabowski, Historie naturalne.** (Польща). Дизайн: Ryszard Bienert.
- ❖ **Jakub Bachtík, Lukáš Duchek, Jakub Jareš, Chrám umění: Rudolfinum.** (Чехія). Design: 20YY Designers / Petr Bosák, Robert Jansa.
- ❖ **John Berger Portraits, John Berger à vol d'oiseau.** (Франція). Дизайн: SpMillo.
- ❖ **Fujiko F. Fujio, 100 More Years with Doraemon.** (Японія). Дизайн: Naoko Nakui.



- ❖ Gerhild Steinbuch, Sandro D. Huber, Sabine Konrath, Greta Pichler, Felicitas Prokopetz, Tizian Natale, Ruppalles oder nichts wortet. (Австрія). Дизайн: studio VIE

Переможці 2023 року

Золотий квиток (Гран-прі)

- ❖ Susi + Ueli Berger. Kunst am Bau und im öffentlichen. Raum 1968–2008. (Швейцарія). Дизайн: Dan Solbach, Fabian Harb, Maria Peskina.

Золота медаль

- ❖ Fotografie als Motiv / Photography as Motif. (Австрія). Дизайн: Astrid Seme, Studio.

Срібна медаль

- ❖ Chez Schnabel. (Німеччина). Дизайн: Anja Kaiser.
- ❖ Matter. (Швейцарія). Дизайн: Fabian Bremer, Hannes Drißner, Pascal Storz.



Бронзова медаль

- ❖ Architecture of Dismantling and Restructuring. (Нідерланди). Дизайн: Studio Joost Grootens.
- ❖ Tal R, Tusedla Schmidt Frellesvig, Louis Montes: KLOVN. (Данія). Дизайн: Louis Montes.
- ❖ Miriam Cahn. MEINEJUDEN. (Швейцарія). Дизайн: Julia Born.
- ❖ The Polyhedrists. (Швейцарія). Дизайн: Studio Mathias Clottu.
- ❖ Ode to Construction. (Фінляндія). Дизайн: Polina Joffe.

Міжнародний каталог «Білі круки» (The White Ravens) – 2022



Міжнародний каталог «Білі круки» (*The White Ravens*) – це перелік найкращих дитячих книжок світу, який виходить щорічно з 1996 року. Фахівці обирають найкращі видання за такими критеріями, як: літературний стиль і дизайн, універсальність теми, новаторські художні рішення. Складає каталог Мюнхенська дитяча бібліотека. Фахівці обирають кілька десятків найкращих книжок і пишуть на них рецензії, які публікуються в «Білих круках».

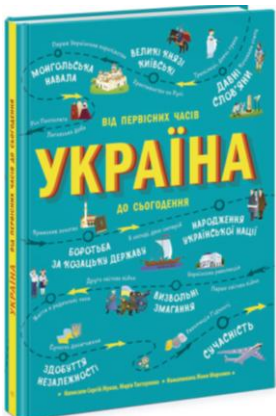
Дві українські книжки увійшли до престижного міжнародного щорічного каталогу книжкових рекомендацій дитячої та юнацької літератури «Білі круки-2022» («White Ravens 2022»).

✚ Повість Дзвінки Матіяш «Мене звати Варвара» – (Вид-во Старого Лева, 2021), ілюстрації Мар'яни Микитюк.

«Якщо у день святої Варвари зрізати і покласти у воду черешневу гілочку, на саме Різдво трапиться диво: Barbarazweig розквітне. І це справжня різдвяна магія у житті героїні повісті Дзвінки Матіяш «Мене звати Варвара». Адже з черешневою гілочкою пов'язана історія її народження, яку розповідає улюбленій доньці тато. Перед Різдвом Варвара очікує на свою Barbarazweig і нотує у щоденнику все, що дізнається про історію свого народження та своє доволі рідкісне ім'я: про віденські різдвяні канікули її мами й тата, загадкову біографію святої Варвари і дивовижну долю тезки дівчинки – київської меценатки Варвари Ханенко. І разом із розквітлою гілочкою черешні в життя Варвари приходять й інші дива та несподіванки...», – говориться в анотації до книжки.



✚ Енциклопедичне видання Сергія Жукова та Марії Тахтаулової «Україна. Від первісних часів до сьогодення» – (видавництво «Ранок», 2021), ілюстрації Жені Миронюк.



«Україна. Від первісних часів до сьогодення» відправить допитливих українців у подорож минулим їхньої країни. Книжка розкаже про перших людей на українських землях, про поселення давніх слов'ян, про князів, козаків... і так аж до президентів. У цій мандрівці читачі дізнаються про знакові місця, культурну спадщину та досягнення українців у різних галузях. Кожен факт підкріплюють ілюстрації, що оживлюють події і полегшують сприймання інформації», – зазначено в анотації.

* * * *

Артеменко М. Експрес-путівник минулим України [Електронний ресурс] : [анотація на книжку] / М. Артеменко // Barabooka: простір української дитячої книги : [проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.barabooka.com.ua/ekspres-putivnik-minulim-ukraini/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 10.04.2023.

Дві українські книжки увійшли у престижний каталог дитячої і юнацької літератури «Білі круки – 2022» [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проєкт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/dvi-ukrainski-knyzhky-uvijshly-u-prestyzhnyj-kataloh-dytiachoi-i-iunatskoi-literatury-bili-kruky-2022/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 10.04.2023.

Книга «Мене звати Варвара» Дзвінки Матіяш увійшла до міжнародного каталогу «Білі круки 2022» [Електронний ресурс] // Видавництво Старого Лева : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://starylev.com.ua/news/knyga->

mene-zvaty-varvara-dzvinky-matiyas-uviysla-do-miznarodnogo-katalogu-bili-kruky-2022.

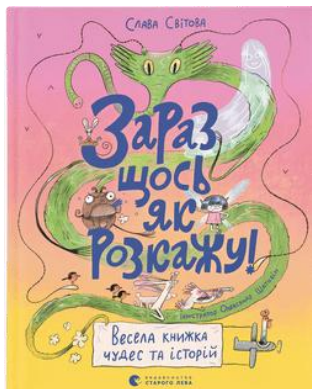
– Назва з екрана. – Дата звернення: 10.04.2023.

Ран Ю. Україна. Від первісних часів до сьогодні [Електронний ресурс] : [цікава інформація про книжку С. Жукова та М. Тахтаулової] / Ю. Ран // Видавництво Ранок : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.ranok.com.ua/blog/ukraina-vid-pervisnikh-chasiv-do-sogodennya-965.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 10.04.2023.

Стахурська І. Весняне диво посеред зими: огляд книжки «Мене звати Варвара» Дзвінки Матіяш [Електронний ресурс] / І. Стахурська // Тиктор Медіа : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://tyktor.media/polytsia/mene-zvaty-varvara/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 10.04.2023.

«Білі круки» - 2023

✚ Збірка казок **Слава Світова** «Зараз щось розкажу! Весела книжка чудес та історій» – Вид-во Старого Лева, 2022.



«Це збірка зворушливих і смішних казок на сучасний лад від Слави Світової з яскравими ілюстраціями Олександра Шатохіна. Тут дівчатка хочуть бути пожежницями, а не принцесами, справжні лицарі не бояться бути вразливими й проявляти емоції, привиди не завжди страшні та лихі, а й самі можуть усього боятися, як і феєчки не всі милі й тендітні, а часом дуже навіть грізні й геть не в гуморі. На сторінках цієї книжки казкові герої шукають себе та свою половинку, знаходять друзів і кохання, вчаться дослухатися до власних бажань та мріяти (навіть якщо з їхніх мрій сміється увесь хлів!), сміливо ламаючи всі казкові стереотипи про себе», – йдеться в анотації.

✚ Книжка-перевертайка **Григорій Фалькович** «Абу Каракамбада. Колискова для Мішелі» – Вид-во «Крокус», 2022.



«Під обкладинкою нової книжки класика української дитячої літератури Григорія Фальковича на вас чекає мандрівка насправду унікальним світом несподіваних сюжетів, справжньої музики слова, яскравих образів та прихованої мудрості. Книжка двостороння, ділиться рівно навпіл. Перша половинка розбурхує читацьку уяву, вигадку та фантазію, наснажує й запрошує до веселої гри. А от вірші з другої частини заколискують, заспокоюють та зможуть при нагоді ще й допомогти зануритися у чарівні, ласкаві сни. Особливої атмосфери цьому строкатому й дотепному світу додають ілюстрації талановитої Софії Томіленко: вигадливі, кумедні й напрочуд емоційні. Тож не барімося, а хутчіше вирушаймо в подорож

карколомними стежками Абу Каракамбади, щоби знову відкрити для себе дещо нове, цікаве та корисне!» – зазначено в анотації.

* * * *

Дві українські книжки увійшли до каталогу дитячої і юнацької літератури «Білі круки-2023» [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проєкт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/dvi-ukrainski-knyzhky-uvijshly-do-katalohu-dytiachoi-i-iunatskoi-literatury-bili-kruky-2023/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.12.2023.

Здоровило Т. «Білі круки-2023»: дві українські книжки увійшли до престижного міжнародного каталогу, фото [Електронний ресурс] / Т. Здоровило // Україна молода: [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/164/178818>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.12.2023.

Міжнародний літературний фестиваль «Виняткова книга»

Міжнародна дитяча та юнацька літературна премія, яку з 2012 року присуджують кожного вересня на Берлінському міжнародному літературному фестивалі. Переможців обирає щорічно змінюване журі, до складу якого входять гості з міжнародної секції дитячої та підліткової літератури Берлінського міжнародного літературного фестивалю. Кожен обирає одну книжку, яку буде відзначено. Відзначені книжки щороку експонуються в районній центральній бібліотеці Філіпа Шеффера (Schaeffer-Bibliothek), після закінчення виставки їх можна взяти там.

Переможці 2022 року

Книжка творчої студії «Аграфка» **«Війна, що змінила Рондо» Романи Романишин та Андрія Лесіва** потрапила до списку найкращих видань 2022 року найбільшої щоденної газети Німеччини – Süddeutsche Zeitung.

«Українське подружжя Романа Романишин та Андрій Лесів не боїться важкої теми війни. Завдяки делікатним малюнкам і текстам вони знаходять слова для того, що важко пояснити дітям. Книжка з картинками розповідає про сліпуче містечко Рондо, де різнокольорові квіти співають і весело живуть разом із паперовими пташками та лампочками. Раптом темніє, в'їжджають танки, горять хати. Раптом війна. І найгірше: війна сіє чорні квіти, що мають колючки, і змушують замовкнути барвисті квіти. Зрештою делікатні герої та героїні знаходять вихід, але назавжди



залишаються вбиті війною», – зазначили у виданні газети «Süddeutsche Zeitung».

* * * *

До списку найкращих видань 2022 року у Німеччині потрапила українська книга для дітей про війну [Електронний ресурс] // Вукву : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://bykvu.com/ua/bukvy/do-spysku-naikrashchykh-vydan-2022-roku-u-nimechchyni-potrapyla-ukrainska-knyha-dlia-ditei-pro-viinu/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 11.04.2023.

Про книгу українських художників написали у The New York Times [Електронний ресурс] // Видавництво Старого Лева : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://starylev.com.ua/news/pro-knygu-ukrayinskykh-xudoznykiv-parysaly-u-the-new-york-times>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 11.04.2023.

У Німеччині «Війну, що змінила Рондо» внесли до списку найкращих книжок 2022 року [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/u-nimechchyni-vijnu-shcho-zminyala-rondo-vnesly-do-spysku-naikrashchykh-knyzhok-2022-roku/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 11.04.2023.

Переможці 2023 року

✚ Книжка творчої студії «Аграфка» **«Війна, що змінила Рондо»** Романи Романишин та Андрія Лесіва (Вид-во Gerstenberg Verlag) вдруге потрапила до списку найкращих видань 2023 року.

«...Минулого року нашу книгу номінувала Татя Надареішвілі. У 2023 році нашу книжку номінував чудовий ілюстратор, дизайнер та письменник з Норвегії Стіан Голе. Ми неймовірно вдячні й дуже радіємо!...» – зазначили автори творчої студії «Аграфка».



Книжка вийшла друком у німецькому видавництві Gerstenberg Verlag.

В Україні книжка «Війна, що змінила Рондо» вийшла у Видавництві Старого Лева у 2015 році. Книжка отримала низку відзнак, серед яких Bologna Ragazzi Award та потрапила до щорічного каталогу дитячої та юнацької літератури «Білі круки-2015».

Її переклали кількома мовами, зокрема італійською, французькою, словацькою, вірменською, болгарською, голландською.

* * * *

Стецишин О. Дитяча книжка львівських авторів вдруге поспіль отримала престижну міжнародну премію [Електронний ресурс] : [Книжка «Війна, що змінила

Рондо» Р. Романишин та А. Лесіва отримала перемогу] / О. Стецишин // Lviv.media : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://lviv.media/ukraina/80664-dityacha-knizhka-lvivskih-avtoriv-vdruge-pospil-otrimala-prestizhnu-mizhnarodnu-premiyu/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.12.2023.

Чорна С. Львівська книга увійшла до списку найкращих у світі / С. Чорна // Голос України. – 2017. – 8 черв. – С. 16.

Дитяча книга Романи Романишин та Андрія Лесіва «Війна, що змінила Рондо», яка вийшла друком у «Видавництві Старого Лева», потрапила до списку найкращих у світі

Українські письменники – лавреати Міжнародних премій, конкурсів, фестивалів 2022 року

Слово «Україна» стало третім найпопулярнішим пошуковим запитом у світі за 2022 рік, свідчать дані Google Trends. У категорії «новини» воно вийшло на перше місце. Про Україну говорили не лише в контексті вторгнення, а й здобутків і перемог. Незважаючи на тиск, який чиниться на Україну через повномасштабне вторгнення росії, українці продовжували знаходити шляхи та способи комунікації зі світом для досягнення свободи і справедливості.

Для української книжкової індустрії та культури, це був рік не лише випробувань, але й рік численних закордонних перемог. Українські письменники отримали щонайменше сорок іноземних нагород, визнання також здобули українські ілюстратори, дизайнери. А дехто з книжкових фахівців навіть потрапив до журі престижних міжнародних премій.

* * * *

Корнієнко Н. Жадан, Курков, Забужко збирають премії: перемоги – 2022 за кордоном [Електронний ресурс] / Н. Корнієнко // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/zhadan-kurkov-zabuzhko-zbyraiut-premii-peremohy-2022-za-kordonom/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.03.2023.

Семенченко М. Літературні підсумки 2022 року [Електронний ресурс] / М. Семенченко // Culture.pl: мова і література : [портал]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://culture.pl/ua/stattia/literaturni-pidsumky-2022-roku>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.03.2023.

 **Андрухович Юрій Ігорьович** – поет, прозаїк, перекладач (1960 р.н.).

- Лавреат премії ім. Генріха Гайне міста Дюссельдорф.

Премія вручається людям, які своєю інтелектуальною діяльністю сприяють соціальному та політичному прогресу та служать міжнародному порозумінню відповідно до основних прав, за які виступав німецький поет Генріх Гейне.

«...Андрухович – один із провідних українських письменників, поетів та есеїстів нашого часу, пише про становище особистості в історії та сучасності Центральної Європи. Почуття іронії та гротеску характеризує його творчість у найкращих традиціях Гейне. Він грає літературними формами та переходить межу між реальністю та фантазією. Юрій Андрухович пристрасно виступає за європейське та представляє ідентичність України як культурної нації. Він нагадує Європі, що свобода та права людини захищаються в Україні на першому місці...», – зазначило журі.

* * * *

Андрухович отримав престижну літературну премію Німеччини [Електронний ресурс] // УКРІНФОРМ : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3632909-andruhovic-otrimav-prestiznu-literaturnu-premiu-nimeccini.html> . – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.03.2023.

Юрій Андрухович став лауреатом престижної німецької премії Гайне [Електронний ресурс] // Zbruc : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://zbruc.eu/node/113479/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.03.2023.

Асеєв Станіслав Володимирович – письменник, журналіст, блогер (1989 р.н.).

■ Спеціальна відзнака Міжнародної премії ім. Вітольда Пілецького за роман «Світлий шлях: історія одного концтабору»

Премія присуджується авторам найкращих наукових та репортажних книжок, які стосуються польського досвіду двох тоталітарних режимів, та були видані протягом останнього року польською чи англійською мовами.

«...Серед премій, які отримував, ця – найбільш незвична, бо Пілецький є людиною, яка добровільно пішла до нацистського концтабору, аби скласти звіт та розповісти світу про те, що там відбувається. Зараз слово «Аушвіц» стало вже звичним, але за часів Пілецького так само мало хто вірив, що десь є місця, в яких євреїв начебто вбивають у газових камерах та сплячуть в крематоріях: «культурні німці» не могли до такого дійти. Пілецький не тільки відправляв звіти на Захід щодо ситуації в Аушвіці, але й зміг організувати підпілля та зрештою втекти. І сьогодні я отримав премію його імені за книжку про сучасний, але вже російський, а не німецький концентраційний табір...», – наголосив Станіслав Асеєв на своїй фейсбук-сторінці.



* * * *

Асеєв отримав Міжнародну премію Вітольда Пілецького за книжки про тоталітаризм [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/asieiev-otrymav-mizhnarodnu-premiu-vitolda-piletskoho-za-knyzhky-pro-totalitaryzm/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.03.2023.

Станіслав Асєєв отримав Міжнародну премію Вітольда Пілецького за книжки про тоталітаризм [Електронний ресурс] // Українська літературна газета : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://litgazeta.com.ua/news/stanislav-asieiev-otrymav-mizhnarodnu-premiu-vitolda-piletskoho-za-knyzhky-pro-totalitaryzm/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.03.2023.

Бабкіна Катерина Богданівна – письменниця, поетеса, перекладачка, сценаристка, драматургиня (1985 р.н.).

Книжка-картинка «Шапочка і кит» увійшла у список рекомендацій американської спільноти шанувальників дитячої літератури World Kid Lit.

World Lit Kit – це всесвітня нефінансована спільнота волонтерів, метою якої є заохочення глобального обговорення дитячої літератури.

«Шапочка і кит» – дитяча повість, видана у 2015 році «Видавництвом Старого Лева». Книжка присвячена дітям, що борються з онкологічними хворобами. Вона про те, як пережити складні речі і залишитися сильною й щасливою людиною.



*** * * ***

Книжка української авторки потрапила у рекомендації шанувальників дитячої літератури США [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/knyzhka-ukrainskoi-avtorky-potrapyla-u-rekomendatsii-shanuvalnykiv-dytiachoi-literatury-ssha/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.03.2023.

Найденко Ю. Рекомендують перекласти і видати. Книга Катерини Бабкіної потрапила до списку американської спільноти шанувальників дитячої літератури [Електронний ресурс] / Ю. Найденко // NV.Life : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://life.nv.ua/ukr/art/ukrajinska-dityacha-kniga-potrapila-do-spisku-rekomendovanoji-literaturi-u-ssha-novini-ukrajini-50227454.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.03.2023.

Бєлорусець Євгенія Марківна – письменниця, художниця, журналістка, фотографиня, перекладачка (1980 р.н.).

Лавреатка літературної премії ім. Горнста Бінгеля, за київський військовий щоденник який вийшов німецькою мовою під назвою «Anfang des Krieges» («Початок війни») у вид-ві Matthes & Seitz.

Премію присуджують за поезію, оповідання, коротку прозу, есеїстику, репортажі або іншу літературну творчість, що поєднується з соціальною активністю. Своїм ім'ям премія завдячує Горсту Бінгелю – німецькому поету, письменнику та видавцю, який заснував «Франкфуртський форум літератури», що став знаковою інституцією у сфері літератури в 60-70-х р.р.



«Був весняний день, сонячні плями грали на стінах хат і на білих стінах Софійського собору». З початку російсько-української війни Євгенія Білорусець вела щоденник, у якому звітувала про війну. Вона розповідає про своїх батьків, про бомбосховища, про образи в ЗМІ та на вулиці. Страшні образи, але також знайомі: адже повсякденне життя можна знайти й в найжахливішому. Авторка та фотографія Білорусець відмовляється від всюдисущої мови війни та протиставляє люблячий уважний погляд військовій риториці, а філантропію – поляризації», – зазначили в анотації німецького видання.

* * * *

Євгенія Білорусець отримала літературну премію Горста Бінгеля [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проєкт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/ievheniia-bielorusets-otrymala-literaturnu-premiu-horsta-binhelia/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.03.2023.

Білоцерківець Наталка Геннадіївна – поетеса, перекладачка (1954 р.н.).

■ Збірка «Eccentric Days of Hope and Sorrow» («Ексцентричні дні надії та скорботи») потрапила до короткого списку The Derek Walcott Prize for Poetry - 2022.

Премію щороку вручає видавництво Arrowsmith Press у партнерстві з Фестивалем Дерек Волкотта та Бостонським театром драматургів. Премія присуджується за опубліковану попереднього року збірку віршів живого поета, який не є громадянином США. Книжка має бути англійською мовою або в англійському перекладі.



* * * *

Наталка Білоцерківець – у короткому списку поетичної премії США [Електронний ресурс] // Українська літературна газета : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://litgazeta.com.ua/news/natalka-bilotserkivets-u-korotkomu-spysku-poetychnoi-premii-ssha/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 5.04.2023.

Українська поетеса **Наталка Білоцерківець** – у короткому списку премії США [Електронний ресурс] // Район. Культура : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://kultura.rayon.in.ua/news/531463-ukrainska-poetesa-natalka-bilotserkivets-u-korotkomu-spysku-premii-ssha>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.03.2023.

✚ **Дерев'яно Павло Сергійович** – письменник (1988 р.н.).



■ «Аркан вовків» отримав нагороду The Chrysalis Award («Кризаліс») від Європейського товариства наукової фантастики за найкращий дебют. *(Європейське товариство наукової фантастики (ESFS) – міжнародна організація шанувальників і професіоналів фантастики, які прагнуть популяризувати наукову фантастику в Європі та європейську наукову фантастику в усьому світі).*

«...1845 рік. Православні та католицькі церкви мирно співіснують, дорогами України курсують чумаки та кобзарі, у небі плавають целіні, а серед людей живуть відьми та вовкулаки, які знаються із Потойбіччям. Росії ніколи не існувало, а на українські землі бояться потикатися вороги, віддаючи перевагу дипломатії та мирному співіснуванню на межі політики «холодної війни». Ті ж, хто таки сунуться до України, дуже боляче отримують по зубах...». Таку побудову світу пропонує читачеві книга Павла Дерев'янка «Аркан вовків».

*** * * ***

Ільків Я. Павло Дерев'яно вперше отримав літературну відзнаку [Електронний ресурс] / Я. Ільків // LiRoom : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://liroom.com.ua/news/pavlo-derevianko-litopys-siroho-ordenu/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.03.2023.

Контішев І. Альтернативна історія України або Як вовкулаки волю здобували. «Аркан вовків» Павла Дерев'янка [Електронний ресурс] : [літературний огляд] / І. Контішев // Кавун.City : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://kavun.city/blogs/110152/alternativna-istoriya-ukraini-abo-yak-vovkulaki-volyu-zdobuvai-arkan-vovkiv-pavla-derevyanka->. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.03.2023.

Що почитати? Павло Дерев'яно «Аркан вовків» [Електронний ресурс] : [анотація на книжку] // Суспільне. Новини : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://susplne.media/208434-so-pocitati-pavlo-derevanko-arkan-vovkiv/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.03.2023.

Докторка педагогічних наук, професорка кафедри української мови і літератури НУЧК імені Т.Г. Шевченка Ольга Лілік рекомендує вам прочитати сучасне якісне українське фентезі, написане на основі української історії й фольклору.

✚ **Дерманський Сашко** (Олександр Степанович) – дитячий письменник (1976 р.н.).

■ Номінований вдруге від України на Меморіальну премію Астрід Ліндгрєн (*Astrid Lindgren Memorial Award (ALMA)*).

*** * * ***

Сашка Дерманського вдруге номінували на премію Астрід Ліндгрєн [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/sashka-dermansko-ho-vdruhe-nominuvaly-na-premiuu-astrid-lindgren/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 28.03.2023.

Жадан Сергій Вікторович – письменник, перекладач, громадський діяч (1974 р.н.).

■ Лавреат Премії Свободи від фундації Франка Ширрмахера (*Швейцарія*) за підтримку демократичних цінностей.

Фундація Франка Ширрмахера у 2022 році вперше вручила Премію Свободи, яка була додатковою до основної премії. Премію вручають «особистостям, які прагнуть просвітленої свідомості та творчої свободи особистості».



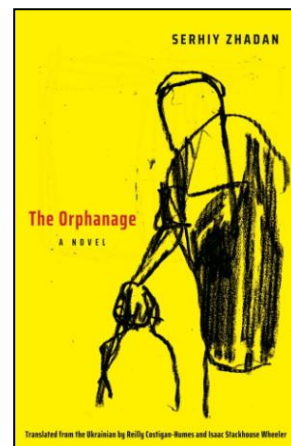
■ Людина року за версією польського видання «Gazety Wyborczej».

Титул людини року, призначається людям з 1999 р. редакцією «Газета Виборча».

«Коли ми обговорювали цьогорічного лауреата чи лауреатку, було зрозуміло, що ми повинні вшанувати когось з України, людину, яка бере участь у боротьбі... Україна стала землею героїв», – додали журналісти Gazeta Wyborcza.

«...Він не виїхав, незважаючи на те, що росіяни жорстоко бомбардують місто, а зайнявся тим, для чого покликані письменники під час війни: підняття настрою людей, заспокоєння їхніх сердець, організація концертів у сховищі Харківського метро», – наголосили у виданні.

«Дякую Газеті «Виборчій» за звання людини року. Хоча чудово розумію всю умовність цього означення – нині всі українці, які б'ються за свою країну, які працюють на неї, є Людьми Року, людьми з великої літери. Честь і щастя жити поруч із ними в один час і в одній країні», – прокоментував звання письменник.



■ Лавреат літературної премії Європейського банку реконструкції та розвитку за роман «Інтернат» («The Orphanage»).

Премія заснована ЄБРР спільно з Британською Радою у 2017 р. Присвячена висвітленню багатства культур у регіонах, де працює Банк. Присуджується найкращому твору художньої літератури, спочатку написаному мовою однієї з цих країн, згодом перекладеному англійською та виданому у британському чи європейському видавництві).

«Інтернат» – це болючий роман, який розкриває шкоду, заподіяну конфліктом на сході України, що триває. Коли ворожі солдати заходять в сусіднє місто, Паша, тридцятип'ятирічний вчитель української мови, вирушає на окуповану територію до інтернату, у якому живе його племінник Саша. Потрапляючи в зону бойових дій, перетинаючи змінені кордони та створюючи непрості союзи на цьому шляху, Паша розуміє, що його справжня відданість

полягає у дедалі відчайдушнішій боротьбі за порятунок Саші та поверненні його додому. Написаний із невідомою напругою, це глибоко особистий виклад насильства, який запам'ятають як остаточний роман про війну в Україні», – йдеться в анотації до книжки.

Премію розділили між собою автор роману та його перекладачі – Рейлі Костіган-Хьюмс та Ісаак Стекхаус Уілер.

■ Лавреат премії миру німецьких книгарів Schwarzkopf Europe Prize за підтримку демократичних цінностей.

Премію засновано в 2003 році. Відзначаються інституції чи люди, які беруть участь у громадському житті й підтримують мирну, єдину та стійку Європу.

«...Сергій Жадан не лише чудовий письменник та музикант, але й мужня людина. Жадан активно підтримав Помаранчеву революцію та Євромайдан, тому його поезія та погляди символізують активне українське громадянське суспільство. Перед обличчям війни він уособлює надію не лише для України, але й для всієї Європи» – написано на сайті премії.

■ Лавреат премії ім. Ганни Арендт за політичне мислення.

Премія присуджується містом Бременом і Фондом Генріха Бьоля. Нагороджують людей, які сміливим втручанням пішли на «ризик публічності».

«...Погляди, які Сергій Жадан пропонує своїм читачам на українське суспільство, те, як він розповідає про виживання у війні (2014 року), є унікальними в новітній європейській літературі. Він не просто описує український світ, він допомагає зрозуміти його, у всьому його хаосі, стражданнях і людяності. В його творах оповідач не господар, а такий же, як і всі, застряг у хаосі повсякденного життя та шукає шлях», – зазначило журі.

■ Нагорода Форуму діалогу та співпраці Польща – Литва ім. Єжи Гедройця. Форум проходить у Польщі. Його мета: покращення відносин між країнами.

«Сердечно дякую Форуму діалогу та співпраці Польща-Литва та Форуму діалогу імені Єжи Гедройця в співпраці з інститутом De Republica за цьогорічну Премію імені Єжи Гедройця. Направду, це чудова нагода подякувати всім тим полякам і литовцям – політикам, журналістам, активістам, волонтерам, тисячам громадян цих країн – які від початку повномасштабного російського вторгнення підтримують Україну, допомагають українцям, сприймають наші болі, трагедії, віру та впевненість як свої власні. Зрозуміло, що нині всі нагороди, всі оплески й усі жести солідарності є передусім виявом підтримки всіх без винятку українців, які борються за свою свободу. І за цю підтримку хочеться ще раз подякувати. Історія твориться важко й криво, але цього разу ми самі закладаємо її підмурок», – написав Сергій Жадан.

■ Лавреат премії ім. Сержіу Віейра ді Меллу за вагомий внесок у боротьбу за права людини.

Премією відзначають за вагомий внесок у боротьбу за права людини. Названа на честь бразильського дипломата Серджіу Віейра ді Меллу, який понад 34 роки працював в ООН. Він загинув під час вибуху у будівлі ООН у Багдаді 19 серпня 2003 року.

«...Польську премію імені бразильця Сержіо Вієйра ді Мелло отримує сьогодні його тезка Сергій Жадан – українець, чиї досягнення та життя є свідомством життєвих принципів ді Мелло. Ця нагорода є також даниною пам'яті людям, які в умовах агресії з боку ревізійністської росії непохитно відстоюють гідність і свободу свого народу. Це символ нашої солідарності з Україною, де я мав честь представляти Польщу як посол. Ми знаємо, що такі люди, як Сергій Жадан, не зупиняться у своїй боротьбі за свободу та демократію, а батьківщина лауреата – Україна – стане для всього світу натхненням», – сказав під час своєї лаудації Ян Пекло, голова асоціації «Villa Decius», колишній посол РП в Україні.

* * * *

Барсукова О. Сергій Жадан став людиною року за версією польського видання Gazeta Wyborcza [Електронний ресурс] / О. Барсукова // Українська правда. Життя : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/culture/2022/05/13/248632/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 28.03.2023.

Бойко О. 30 і 1: найзнаковіші нагороди Сергія Жадана [Електронний ресурс] : [перелік 30 найпомітніших і найзнаковіших нагород письменника] / О. Бойко // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/30-ta-1-premiia-serhiia-zhadana/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 28.03.2023.

Горлач П. Сергій Жадан став лауреатом німецької премії Ганни Арендт за політичне мислення [Електронний ресурс] / П. Горлач // Суспільне. Культура : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://suspilne.media/260753-sergij-zadan-stav-laureatom-nimeckoi-premii-ganni-arendt-za-politicne-mislenna/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 28.03.2023.

Жадан отримав європейську премію за підтримку демократичних цінностей [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/zhadan-otrymav-ievropejsku-premiuu-za-pidtrymku-demokratychnykh-tsinnostej/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 28.03.2023.

Жадан отримав премію імені Єжи Гедройця – оновлено [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/zhadan-otrymav-polsko-bilorusku-literaturnu-premiuu-imeni-iezhy-gedrojtsia/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 28.03.2023.



Жадан став лауреатом премії Ганни Арендт за політичне мислення [Електронний ресурс] // УКРІНФОРМ : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3529097-zadan-stav-laureatom-premii-ganni-arendt-za-politicne-mislenna.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 28.03.2023.

Завіша І. Сергій Жадан отримав премію імені Сержіу Віейра ді Меллу [Електронний ресурс] / І. Завіша // [Polskieradio.pl](https://www.polskieradio.pl) : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.polskieradio.pl/398/7861/artukul/3057988,serhiiy-zhadan-otrimal-premiyu-imeni-serzhiyu-vieyra-di-mellu>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 28.03.2023.

Кліщук Л. Жадан отримав премію Ганни Арендт «За політичне мислення»: Текст промови [Електронний ресурс] / Л. Кліщук // Новинарня : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://novynarnia.com/2022/12/05/zhadan-otrimal-premiyu-ganny-arendt-za-politychne-myslennya-tekst-promovy/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 28.03.2023.

Красільнік Н. Є. Екзистенційні мотиви роману Сергія Жадана «Інтернат» : філологічна студія / Н. Є. Красільнік // Вивчаємо укр. мову та літ. – 2020. – № 7-9. – С. 85-93.

Однорог М. 11 нагород: які премії та медалі отримав Сергій Жадан за 2022 рік [Електронний ресурс] / М. Однорог // [LiRoom](https://liroom.com.ua/books/serhiy-zhadan-premii-ta-nahorody/) : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://liroom.com.ua/books/serhiy-zhadan-premii-ta-nahorody/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 28.03.2023.

✚ Забужко Оксана Стефанівна – письменниця, поетеса, літературознавиця, есеїстка, викладачка, громадський діяч (1960 р.н.).

- Почесна нагорода Варшавського книжкового ярмарку ІКАР.

ІКАР — польська літературна премія Варшавського книжкового ярмарку, заснована у 1994р. під час 5-го книжкового ярмарку видавцем Анджеєм Награбою.

«...Премію авторці вручили за тривалу присутність українського голосу, що розповідає про свободу та права людини, у світовій літературі», – зазначили члени журі.

- Лавреатка премії Міської ради Кракова ім. Станіслава Вінценза.

Премія Міської ради Кракова ім. С. Вінценза заснована 2005 р., нагороджують творців та популяризаторів культури Центрально-Східної Європи за високі досягнення у популяризації культури цього регіону.

«Цьому посприяли величезна праця Оксани Забужко, спрямована на представленні світу історичної, культурної та екзистенціальної специфіки України в ширшому контексті цивілізації, сучасної історії та зв'язків між народами, а також літературні досягнення письменниці», – прокоментував рішення комісії Рафал Комаревич.

- Збірка есеїстики «Планета Полин» потрапила до переліку найкращих книжок 2022 року за версією польського часопису Książki.

«Збірка есеїв «Планета Полин» Оксани Забужко, опублікована 23 лютого, спочатку розриває зв'язок Україна – війна, а потім вибудовує його заново, влітаючи в мережу культурних контекстів, історичних фактів та інтелектуальних течій, дозволяючи ширше поглянути на сучасну Україну. Це



не означає, що Забужко уникає теми війни. Незалежно від того, чи пише вона про геніальну художницю Катерину Білокур, сестер із народної казки, зустріч з Бродським чи «Покору» Уельбека, вона завжди пише про Україну та її боротьбу. Про окуповану російським агресором територію, але й про речі менш відчутні, але не менш важливі: суб'єктність, культуру, традиції. «Планета Полин» показує, що 24 лютого українці не прокинулися в іншому світі, бо вони довго чинили опір російському імперіалізму...», – написала в рецензії-обґрунтуванні нагороди критикиня Емілія Длужевська.

* * * *

До 10 найкращих книжок польського часопису увійшла книжка Забужко [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проєкт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/do-10-najkrashchych-knyzhok-polskoho-chasopysu-uvijshla-knyzhka-zabuzhko/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 06.04.2023.

Batiuk Iryna. Польський часопис назвав 10 найкращих книжок 2022 року. У топі – українська письменниця [Електронний ресурс] / I. Batiuk // Ukrayina.pl : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://ukrayina.pl/ukrayina/7,183830,29185875,1055-1086-1083-1100-1089-1100-1082-1080-1081.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 06.04.2023.

✚ Кіяновська Маріанна Ярославівна – поетеса, прозаїкня, есеїстка, перекладачка, літературний критик та літературознавиця (1973 р.н.).

▪ Здобула звання Європейської поетеси свободи 2022 року (European Poet of Freedom 2022) за збірку «Бабин Яр. Голосами» в англійському перекладі Адама Поморського.

Премія спрямована на вшанування та популяризацію явищ у поезії, які стосуються однієї з найважливіших тем сучасного читача – свободи – і водночас демонструє високу художню цінність. Премію вручають раз на два роки. Нагороду отримують автор та перекладач (або перекладачі).

«Це поема-плач, у якій Кіяновська досягає найвищої майстерності, будуючи історії, повні простоти, сповнені індивідуальних переживань і позначені відчуттям неминучого винищення. ... Це поезія тілесності, болю і крові, яка уникла історичного призначення. Досить змінити назви людей, назви місць, і вірш раптом стане жахливо актуальним, як елегія, що оплакує колективні могили Бучі, Ірпеня чи Маріуполя», – прокоментувало журі збірку поетеси.

▪ Лавреатка Міжнародної літературної премії ім. Збігнева Герберта за збірку «Бабин Яр. Голосами».

Це престижна польська відзнака, яка присуджується щорічно у сфері світової літератури – насамперед поезії, за видатні мистецькі та інтелектуальні досягнення, пов'язані з ідеями, якими керувався у своїй творчості Збігнев Герберт.

«У книжці «Бабин Яр. Голосами» Кіяновська наважилася на неможливе – спробувала дати слово мертвим. З величезним емоційним навантаженням



Кіяновська розповідає історію життя і злочину. Унікальні історії, як унікальне кожне людське існування, і водночас жахливо універсальні, які також стосуються тих злочинів, які відбуваються на наших очах», – зазначив член журі, польський письменник Томаш Ружицький.

* * * *

Зарахович О. Своя пам'ять : про книгу М. Кіяновської «Бабин Яр. Голосами» / О. Зарахович // Укр. літ. газ. – 2018. – 15 черв. – С. 5.

Ільків Я. Маріанна Кіяновська європейська поетка свободи 2022 року [Електронний ресурс] / Я. Ільків // Liroom : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://liroom.com.ua/news/european-poet-of-freedom-marianna-kiyanovska/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 28.03.2023.

Кіяновська М. «Бабин Яр. Голосами» : поезія / М. Кіяновська // Літ. Україна. - 2020. - 14 берез. - С. 14-15.

Кіяновська отримала звання європейської поетки свободи [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/kiianovska-otrymala-zvannia-ievropejskoj-poetky-svobody/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 28.03.2023.

Кіяновська отримала Міжнародну літературну премію імені Збігнева Герберта [Електронний ресурс] // Українська літературна газета : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://litgazeta.com.ua/news/kiianovska-otrymala-mizhnarodnu-literaturnu-premiu-imeni-zbihnieva-herberta/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 28.03.2023.

✚ Коротко Олександр Шимонович – поет, письменник, есеїст (1952р.н.).

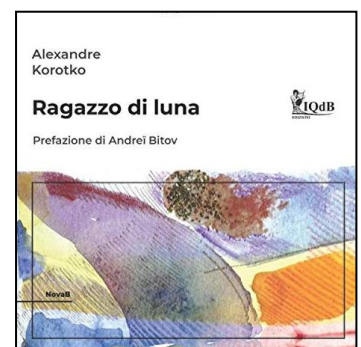
■ Лавреат Міжнародної літературної премії Мілану за книжку «Місячний хлопчик».

Нагорода для італійських та світових письменників за твори, написані італійською мовою, а також переклади європейськими мовами (англійською, французькою, німецькою та іншими мовами).

Книжка вийшла у Лондоні 2020 року, у видавництві «Europe Books», англійський переклад Майкла Пурсглава.

* * * *

Горlach П. Вперше: український письменник отримав Міжнародну літературну премію Мілану [Електронний ресурс] / П. Горlach // Суспільне. Культура : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://suspilne.media/216572-vperse-ukrainskij-pismennik-otrimav-mizhnarodnu-literaturnu-premiu-milanu/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.04.2023.



Український письменник вперше отримав Міжнародну літературну премію Мілану [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/ukrainskyj-pysmennyk-vpershe-otrymav-mizhnarodnu-literaturnu-premiu-milanu/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.04.2023.

✚ Костенко Ліна Василівна – поетеса, письменниця (1930 р.н.).



■ Нагороджена Орденом Почесного легіону.

Найвища нагорода у Франції, яку присуджує президент республіки за військові або цивільні заслуги. Легіон засновано 19.05.1802. Декретом Наполеона Бонапарта від 14.07.1804 «Про відзнаки членів Почесного Легіону» встановлено орден Легіону. Девіз ордену – «Честь і Вітчизна». Приналежність до ордена є найвищою відзнакою пошани і офіційного визнання особливих заслуг у Франції.

«...Для мене велика честь вручити Орден Почесного легіону видатній українській поетесі та письменниці Ліні Костенко 14 липня, у день нашого Національного свята. Коли я зробив офіційну пропозицію президентові Республіки представити пані Ліну Костенко до високої нагороди, я не міг собі уявити, що це нагородження відбудеться під час війни. Але у контексті російської агресії, жертвою якої стала Україна, вручення цієї нагороди стає ще вагомішим...», – зазначив посол Етьєн де Понсен.

*** * * ***

Білаш К., Требухов М. Орден Почесного легіону для Ліни Костенко. Фоторепортаж [Електронний ресурс] / К.Білаш, М. Требухов // Lb.ua : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://lb.ua/culture/2022/07/14/523192_orden-rochesnogo-legionu-lini.html. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.04.2023.

Матяш Т. Ліні Костенко вручили Орден Почесного легіону - найвищу нагороду Франції [Електронний ресурс] / Т. Матяш // Lb.ua : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://lb.ua/culture/2022/07/14/523173_lini_kostenko_vruchili_orden.html. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.04.2023.

✚ Кузнєцова Євгенія – письменниця, перекладачка, викладачка університету (1987 р. н.)

■ Спеціальна відзнака журі літературної премії Європейського Союзу (European Union Prize for Literature, EUPL) за книгу «Спитайте Міечку».

Премія відзначає молодих письменників-фантастів з Європейського Союзу та за його межами. Висвітлюючи творчість та величезне і різноманітне багатство сучасної європейської художньої літератури, EUPL прагне сприяти



циркуляції літератури в Європі та заохочувати більший інтерес до ненаціональних літературних творів.

«ЄС підтримує молодих та талановитих письменників з України. Хочу привітати Євгенію Кузнєцову з її внеском у сучасний літературний світ Європи. Особливу відзнаку вона отримала цілком заслужено. Це досягнення ще раз наголошує на таланті українців не лише у військовій сфері, а й у сфері культури та креативності», – відзначив посол ЄС в Україні Матті Маасікас.

* * * *

Книга про дім у Хомутинях отримала відзнаку Літературної премії Європейського Союзу [Електронний ресурс] // Kalynivka.city : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://kalynivka.city/articles/208288/kniga-pro-dim-u-homutincyah-otrimala-vidznaku-literaturnoi-premii-yevropejskogo-soyuzu>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.04.2023.

Кравчук А. Книга української письменниці здобула особливу відзнаку літературної премії ЄС: про що вона [Електронний ресурс] // [Obozrevatel](http://Obozrevatel.com) : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://news.obozrevatel.com/ukr/show/lite/kniga-ukrainskoi-pismennitsi-zdobula-osoblivu-vidznaku-literaturnoi-premii-es-pro-schovona.htm>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.04.2023.

Українка **Євгенія Кузнєцова** отримала спеціальну відзнаку від журі Премії Європейського Союзу з літератури [Електронний ресурс] // [Новини Полтавщини](http://NovinyPoltavshyny.com) : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://np.pl.ua/2022/04/ukrainka-yevheniia-kuznietsova-otrymala-spetsialnu-vidznaku-vid-zhuri-premii-yevropeyskoho-soiuzu-z-literatury/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.04.2023.

Курков Андрій Юрійович – письменник, журналіст, кіносценарист, президент Українського ПЕН (1961 р.н.).

■ Лавреат Міжнародної літературної премії Халдора Лакснеса (Ісландія).

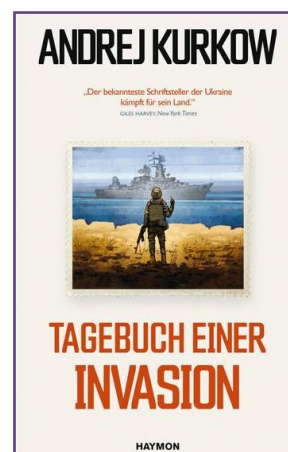
Премію присуджують міжнародно визнаним авторам за внесок у відновлення письменництва.

■ Лавреат премії Freedom of Expression Awards у номінації Trustees Award.

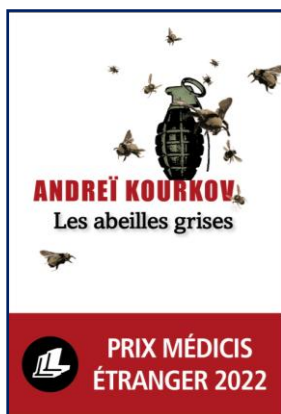
Премією відзначають тих, хто зробив значний внесок у боротьбу з цензурою в будь-якій точці світу.

«Я був досить здивований цією нагородою. Але вона мені ще раз доказала, що все, що говориться голосно і переконливо – люди чують! І слова на захист прав людини і на захист несправедливо засуджених, таких, як Наріман Джелал або Владислав Єсипенко, не вилітають в пустоту, вони мають силу і вони спонукають тих, хто їх чує, до дії, до вираження власної позиції, до боротьби», – зазначив Курков.

■ Лавреат премії ім. Софі та Ганса Шолль за книжку «Tagebuch einer Invasion» («Щоденник вторгнення»), яка вийшла в німецькому перекладі в Haymon Verlag.



Премія заснована у 1980 році адміністрацією міста Мюнхена та Німецькою асоціацією видавців і книготорговців, присуджується у пам'ять про брата та сестру Шолль. Премією відзначаються найновіші книжки, які є свідченням духовної незалежності, сприяють утвердженню громадянської свободи, моральної, інтелектуальної та естетичної відваги, а також створюють важливі імпульси для формування відповідальної сучасної свідомості.



«...У «Щоденнику вторгнення» Андрій Курков демонструє, цілком у дусі спадщини Софі й Ганса Шолль, високий рівень інтелектуальної незалежності та почуття моральної відповідальності у боротьбі за життя у свободі та самовизначенні», – зазначило журі.

■ Лавреат Національної премії Медічі за найкращий закордонний твір «Сірі бджоли».

Премію засновано у Франції, у 1958 році, драматургом, поетом і прозаїком Жаном-П'єром Жироду. Присуджується автору роману чи оповідання, чиє ім'я ще не відоме широкому колу читачів, але такому, який має беззаперечний оригінальний талант. З 1970 року премія вручається за найкращий закордонний твір, а з 1985-го – за есеїстику.

Роман Андрія Куркова відзначений престижною літературною нагородою – Національною премією Медічі за те, що «йому вдалося розповісти трагедію України через казку, в якій ніжність пробивається між жорстокістю і трагедією», – написало французьке видання Le Point. Переклад книжки французькою здійснив Поль Лекен (Ліан Леві).

■ Роман «Сірі бджоли» увійшов до списку найкращих книжок 2022 року за версією The New Yorker.

«...Курков із любов'ю до деталей описує турботу Сергія про своїх бджіл, нічні приготування, ретельний раціон, але коли обстріл стає надто сильним для бджіл Сергія (і, можливо, для Сергія), він вирушає в подорож Україною до Криму, де «огляд» ФСБ одного з його вуликів лишає бджіл у зміненому стані, хворими та сірими. Попри те, що «Сірі бджоли» глибоко засновані на тривожній реальності війни, книжка інколи нагадує казку», – зазначили в The New Yorker.

* * * *

Андрій Курков отримав ісландську премію Халдора Лакснаса [Електронний ресурс] // Українська літературна газета : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://litgazeta.com.ua/news/andrij-kurkov-otrymav-islandsku-premiuu-khaldora-laksnesa/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.04.2023.

Горlach П. Андрій Курков отримав премію Freedom of Expression Awards 2022 [Електронний ресурс] / П. Горlach // Суспільне. Культура : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://suspilne.media/307108-andrij-kurkov-otrymav->



[premiu-freedom-expression-awards-2022/](#). – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.04.2023.

Загоруй А. Андрій Курков отримав ісландську премію Халдора Лакнеса [Електронний ресурс] / А. Загоруй // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/andrij-kurkov-otrymav-islandsku-premiuu-khaldora-laksnesa/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.04.2023.

Курков отримав німецьку літературну премію за книжку «Tagebuch einer Invasion» («Щоденник вторгнення») [Електронний ресурс] // Українська літературна газета : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://litgazeta.com.ua/news/kurkov-otrymav-nimetsku-literaturnu-premiuu-za-knyzhku-tagebuch-einer-invasion-shchodennyk-vtorhnennia/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.04.2023.

Курков отримав премію за інтелектуальну й естетичну відвагу [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://surl.li/gdkzr>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.04.2023.

«Розповідь трагедію України через казку». Роман українського письменника Андрія Куркова отримав французьку літературну премію [Електронний ресурс] // Nv.life : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://life.nv.ua/ukr/art/ukrajinskiy-pismennik-andriy-kurkov-otrimav-francuzsku-literaturnu-premiyu-medichi-novini-ukrajini-50282553.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.04.2023.

«Сірі бджоли» – серед найкращих книжок–2022 за версією The New Yorker [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/siri-bdzholy-sered-najkrashchykh-knyzhok-2022-za-versiieiu-the-new-yorker/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.04.2023.

✚ Малярчук Тетяна Володимирівна – письменниця, публіцистка (1983р.н.).

■ Лавреатка Міжнародної премії острова Узедом за книжку «Синій кит пам'яті» (Blauwal der Erinnerung, оригінальна назва – «Забуття»).

Премія вручається в межах Днів літератури острова Узедом (острів у Балтійському морі на кордоні між Німеччиною та Польщею) з 2011 року. Щороку присуджується письменникам, які відчують прихильність до європейського діалогу в минулому та сьогодні.

У романі «Синій кит пам'яті» спостерігається сплетіння двох сюжетних ліній: історичної, присвяченої життю історика, філософа та «невдалого політика» В'ячеслава Липинського, та сучасної, яка присвячена молодій жінці, дослідниці долі Липинського, яка шукає шлях до себе.

«Що таке час, як не кит, який поглинає все, зрівнюючи у бездонному череві геніїв і невдах, шляхетних добродіїв і політичних злочинців. Скільки людських життів непересічних українців стали тим заковтнутим планктоном. Їх неможливо дістати із забуття, хіба що хтось із живих відчує нагальну потребу згадувати», – вказано в описі до книги.



Морі Є. Таня Малярчук здобула літературну премію в Німеччині за роман «Забуття» [Електронний ресурс] / Є. Морі // Суспільне. Культура : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://suspilne.media/235246-tana-malarcuk-zdobula-literaturnu-premiu-v-nimeccini-za-roman-zabutta/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.04.2023.

Таню Малярчук нагородили міжнародною літературною премією острова Узедом [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/taniu-maliarchuk-nahorodyly-mizhnarodnoiu-literaturnoiu-premiieiu-ostrova-uzedom/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.04.2023.

Франківську письменницю нагородили міжнародною літературною премією [Електронний ресурс] // Інформатор : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://if.informator.ua/2022/05/02/frankivskyj-dramteatr-oprylyudnyv-repertuar-na-czej-tyzhden/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.04.2023.



Літературні премії України

ДЕРЖАВНІ ПРЕМІЇ УКРАЇНИ

Національна премія України ім. Тараса Шевченка

Національна премія України ім. Т. Шевченка (Шевченківська премія) – найвища державна відзнака, яка присуджується щорічно за твори літератури та мистецтва в незалежній Україні.

22 червня 2000 року згідно з Указом Президента України № 808/2000, найвища нагорода в Україні в галузі культури була перейменована на Національну премію України ім. Т. Шевченка. Вік учасника необмежений.

Лавреат 2022 року

Номінація «Література»: Тамара Дуда (псевдонім Тамара Горіха Зерня) - за роман «Доця».

Тамара Анатоліївна Дуда (Тамара Горіха Зерня) – українська письменниця, перекладачка, волонтер. Народилася 5 січня 1976 р. у Києві. У 1992 р. закінчила Український гуманітарний ліцей. У 1993-1998 рр. навчалася в Інституті журналістики Київського університету та в Київському міжнародному університеті, який закінчила 2005 р. Понад 20 років перекладає економічні тексти з

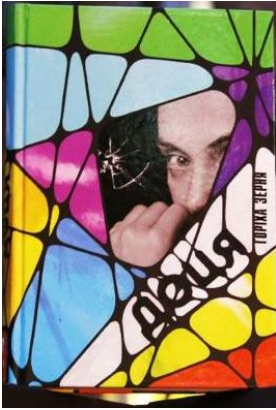


англійської.

Із 2014 року активно займається волонтерською допомогою армії, неодноразово відвідувала зону АТО. За волонтерську діяльність відзначена грамотою мера Києва.

Авторка романів «Доця» (2019), «Принцип втручання» (2021).

У 2022 році Тамара Горіха Зерня отримала Шевченківську премію з літератури за роман «Доця».



Події роману «Доця» розгортаються навесні-влітку чотирнадцятого року в Донецьку. Головною героїнею твору є звичайна художниця, мирна жителька Донецька, яка не зацікавлена в політиці. Саме тут вона втратила родину, дім, роботу, ілюзії – і саме тут збрала уламки життя заново, віднайшла новий сенс і нову опору. Упродовж всієї книги, з кожним розділом вона виявляє в собі все більше сил. Героїня повністю перетворюється, фізично залишаючись тією ж тихоголосою сорокакілограмовою жінкою з позивним Доця. Яскраві образи, захопливий сюжет, дотепні афоризми поєднані з чіткою хронологією зародження війни: від придушення мітингів до окупації Донецька. Ця книга назавжди змінила того, хто її написав, і змінить кожного, хто її прочитає.

Одразу ж після церемонії вручення нагороди, оточена журналістами і камерами, Тамара Горіха Зерня, пояснила: «Я почала писати цю книгу, коли побачила, що наш ворог штампує книги про війну на Донбасі, виставляючи українців загарбниками, а себе – визволителями. Я зрозуміла, що ми повинні щось робити, ми не можемо чекати вічність, доки народиться новий український Ремарк. Ми повинні написати самі тут і зараз. Можливо, пізніше, через десятиліття ці події осмислять по-іншому, подадуть по-іншому. Але те, що є зараз і те, що ми повинні зробити, ми зробили».

Дебютний роман «Доця» став відкриттям у літературному середовищі. Він відзначений премією «Книга року ВВС – 2019». Роман перекладено польською та англійською мовами. Планується екранізація роману. На сцені Миколаївського драматичного театру дебютувала моновистава «Проста українська скіфська баба» на основі роману (акторка й авторка адаптації – Марина Васильєва; режисер – Артем Свистун).

* * * *

Грудка О. Тамара Горіха Зерня. Доця [Електронний ресурс] / О. Грудка // Критика: міжнародний огляд книжок та ідей : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://krytyka.com/ua/reviews/dotsia>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 11.05.2023.

Гусейнова О. Тамара Горіха Зерня: «Я дуже хочу, щоб наші письменники знову й знову поверталися до теми війни» [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з письменницею] / О.Гусейнова // Lb.ua: [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://lb.ua/culture/2020/08/16/464002_tamara_gorikha_zernya_ua_duzhe_hochu_shchob.html. – Назва з екрана. – Дата звернення: 11.05.2023.

Опублікована текстова версія розмови з українською письменницею та волонтеркою, авторкою роману «Доця» Тамарою Горіхою Зерня. Розмова відбулась на Місяці авторських читань у Львові в липні 2020 року. Модераторкою розмови виступила журналістка Радіо «Культура», письменниця Олена Гусейнова.

Доця (роман) [Електронний ресурс] : [інформація про роман] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Доця_\(роман\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Доця_(роман)). – Назва з екрана. – Дата звернення: 11.05.2023.

Петренко Т. Ісусе, синку: «Доця» як місія з Донбасу [Електронний ресурс] / Т.Петренко // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/isuse-synku-dotsia-iaak-mesiia-z-donbasu/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 11.05.2023.

Пухонська О. Я. Від історії до Донбасу: ідентичний простір війни в романі Тамари Горіха Зерня «Доця» [Електронний ресурс] : [дослідження] / О.Я.Пухонська // Закарпатські філологічні студії. – 2021. – Вип. 15. – С. 207–212. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/15/41.pdf>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 11.05.2023.

Тамара Горіха Зерня: «За «Доцю» я взялася з такою ж впевненістю, як за волонтерство» [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з письменницею] // Yakaboo : [блог]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://blog.yakaboo.ua/ru/tamara-goriha-zernia/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 11.05.2023.

Тамара Горіха Зерня: «На війні витончується межа між світами» [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з письменницею] // BBC NEWS Україна : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-50895657>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 11.05.2023.

Тамара Горіха Зерня ніколи раніше не писала, але її дебютна книжка «Доця» отримала ряд престижних нагород. В інтерв'ю Ользі Герасим'юк у Мистецькому Арсеналі письменниця розповідає, як взялася писати книгу про війну на Донбасі через випадкову обіцянку, як замінила прізвище на псевдонім, бо прогнала спір, та як містика супроводжує її та книжку «Доця» на всьому шляху.

Улюра Г. «Доця»: Коли жінка убиває [Електронний ресурс] : [рецензія на книгу Тамари Горіха Зерня «Доця»] / Г. Улюра // Lb.ua : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://lb.ua/culture/2019/10/03/438650_dotsya_koli_zhinka_ubivaie.html. – Назва з екрана. – Дата звернення: 11.05.2023.

Челяк С. «Для мене війна є важливою частиною нашого буття». Інтерв'ю з Тамарою Горіхою Зерня [Електронний ресурс] / С. Челяк // Суспільне. Культура : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://suspilne.media/141948-dla-mene-vijna-e-vazlivou-castinou-nasogo-butta-intervu-z-tamarou-goriha-zerna/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 11.05.2023.



Лавреат 2023 року

Номінація «Література».

Калитко Катерина – за книгу поезій «Орден мовчальниць».

Калитко Катерина Олександрівна, українська поетеса, перекладачка, авторка поетичних збірок і прозових творів. Народилася 8 березня 1982 року у Вінниці. У 1999-2005 рр. навчалася у Києво-Могилянській академії (журналістика та політологія).

Переможниця літературних конкурсів, зокрема фестивалю читаної поезії «Молоде вино» (1999), конкурсу вид-ва «Смолоскип» (2003), «Привітання життя» ім. Богдана-Ігоря Антонича (2001), відзначена подільською літпремією «Кришталева вишня» (2000), преміями «Гранослов» (1999), «Благовіст» (2001), «Культреванш» (2004), «ЛітАкцент року» (2018; 2019), ім. Джозефа Конрада-Коженювського (2017) та низкою інших відзнак. У 2015 році була стипендіаткою Центральноєвропейської програми для письменників. Живе й працює в Сараєві, а також у Вінниці, де є співзасновницею фестивалю Острів Європа.

Авторка поетичних збірок: «Посібник зі створення світу» (1999), «Сьогоднішнє завтрашнє» (2001), «Портретування асфальту» (2004), «Діалоги з Одиссеєм» (2005), «Сезон штормів» (2013), «Катівня. Виноградник. Дім» (2014), «Бунар» (2018), «Ніхто нас тут не знає, і ми – нікого» (2019), «Орден мовчальниць» (2021), «Люди з дієсловами» (2022); прозових творів «М.істерія» (2007), «Земля Загублених, або Маленькі страшні казки» (2017).



Твори перекладені англійською, німецькою, польською, вірменською, литовською, словенською, сербською, болгарською, італійською та івритом. Досліджує та перекладає сучасну літературу Боснії і Герцеговини.

Членкиня НСПУ (2000) та Українського ПЕН.

Нова поетична збірка Катерини Калитко **«Орден мовчальниць»** у 2023 році отримала Шевченківську премію з літератури. Ця книжка про жінок, про довгу українську жіночу пам'ять – родинну, приватну і колективну. Це антипатріархальна книга, яка говорить про досвід витіснення жінок в зону мовчання, де від них очікують, що вони будуть зручними, мовчазними й тихими. Про досвід опору, усвідомлення свого шляху і руху цим шляхом.

В одному з інтерв'ю, поетка зізналася: **«Орден мовчальниць»** – найбезшкірніша моя книжка. У ній багато межового досвіду, який часто відлякує. Декому здавалася страшною моя попередня поетична книжка – **«Ніхто нас тут не знає, і ми – нікого»**. Припускаю, що нова здається зовсім нестерпною і незручною. Але поезія не мусить бути зручною, не мусить бути прилизаною, кучерявою, гарненькою, не мусить комфортизувати, надаватися до декламації, не мусить взагалі нічого, крім як бути чесною».

Поетичні тексти зі збірки супроводжуються портретами шести «мовчальниць», які створила українська художниця Катерина Косьяненко. Головна «мовчальниця» зображена на обкладинці.

Вінничанка здобула найвищу літературну нагороду України [Електронний ресурс] : [Шевченківські лауреати 2023 року] // Вінниця. Info : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://vinnitsa.info/article/vinnychanka-zdobula-nayvyshchu-literaturnu-nahorodu-ukrayiny>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 11.05.2023.

Гладка К. Письменниця і поетка Катерина Калитко: Ми маємо усвідомити самоцінність без пригортання до Росії чи до когось іншого [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з поеткою, перекладачкою про балканський та український досвіди війни та про роль письменника у суспільстві] / К. Гладка // Українська правда. Життя : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/culture/2019/09/30/238368/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.05.2023.

Калитко Катерина Олександрівна [Електронний ресурс] : [про письменницю, цитати, вірші] // Вікіцитати : [проєкт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://uk.wikiquote.org/wiki/Калитко_Катерина_Олександрівна. – Назва з екрана. – Дата звернення: 11.05.2023.

Катерина Калитко отримала премію імені Джозефа Конрада // Укр. літ. газ. – 2017. – 1 груд. – С. 11.

Книги автора Калитко К. [Електронний ресурс] : [біографія, книги] // BookOpt : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://bookopt.com.ua/avtor-kalitko-k>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 11.05.2023.

MERIDIAN CZERNOWITZ видав нову поетичну збірку Катерини Калитко «Орден мовчальниць» [Електронний ресурс] // MERIDIAN CZERNOWITZ: міжнародна літературна корпорація : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.meridiancz.com/blog/kateryna-kalytko-orden/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.05.2023.

Орден мовчальниць [Електронний ресурс] : [про книжку Катерини Калитко «Орден мовчальниць», поезія із збірки] // Читанка : [проєкт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://theukrainians.org/chytanka/orden-movchalnyts/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 11.05.2023.

«**Орден мовчальниць**» і тяглість української боротьби – Катерина Калитко в інтерв'ю для Суспільне Вінниця [Електронний ресурс] // Суспільне Вінниця : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://vn.suspilne.media/articles/20861>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.05.2023.

Лауреатка Шевченківської премії 2023 року в номінації «Література» за збірку «Орден мовчальниць» Катерина Калитко розповіла Суспільне Вінниця про своє сприйняття державної премії, цьогорічний скандал довкола неї, сенси своєї поезії та роботу для перемоги України. Розмову можна переглянути на сайті філії або в ефірі всеукраїнського телевізійного проєкту «Суспільне. Спротив».

Поляков О. Письменниця і поетка Катерина Калитко: Не певна, що агресору варто пробачати [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з поеткою] / О. Поляков //

Українська правда. Життя : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/culture/2021/05/16/244904/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.05.2023.

Стусенко О. Простір позачася : [про книжку К. Калитко «Земля загублених, або Маленькі страшні казки»] / О. Стусенко // Укр. літ. газ. – 2018. – 23 берез. – С. 17.

Юрчук О. Міфологеми стихій у збірці оповідань Катерини Калитко «Земля загублених, або Маленькі страшні казки» / О. Юрчук // Дивослово. – 2021. – № 1. – С. 55-59.



Премія Кабінету Міністрів України ім. Л. Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва

Премія присуджується щороку до дня народження Лесі Українки – 25 лютого – за твори, які сприяють вихованню покоління, що зростає, в дусі національної гідності і духовної єдності українського суспільства та здобули широке громадське визнання. Статус урядової премія отримала 14 січня 2004 року і відтоді присуджується у чотирьох номінаціях

Лавреат 2021 року

Номінація «Літературні твори для дітей та юнацтва».

Перемогу здобула **Ніцой Лариса** – за книгу **«Незламні мураші»**.

Лариса Миколаївна Ніцой – українська письменниця, педагог, громадська діячка. Народилася 17 березня 1969 р. в смт Капітанівка, Новомиргородського р-ну на Кіровоградщині. 1986 року закінчила середню школу. Вищу освіту здобула в Кіровоградському державному педагогічному університеті (тепер Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка), в якому успішно закінчила факультет української літератури та мови в 1991-му році. Викладала українську мову та літературу. Активно займається громадською та політичною діяльністю. Ініціатор щорічного круглого столу «Книга на захисті дитячої душі», присвяченого Міжнародному Дню захисту дітей, за участі високих посадовців, письменників, діячів культури та освіти, Всеукраїнського руху «Дорослі читають дітям», Всеукраїнської акції «Почитай мені, татку!». Запропонувала святкування в Україні Всесвітнього дня письменника.

Книги почала писати, занотовуючи історії, що розповідала синові на ніч. Пише для дорослих і дітей, образи змальовує з друзів сина і доньки. У своїх казках зображує ситуації, типові для поведінки дітей нашого часу.



Авторка казкових повістей: «Казка про славного Орленка» (2001); «Пригоди лисеняти Бума» – I ч. (2006); «Як хом'ячок друзів шукав» (2008); «Казка про Українське Щастя», «Невигадані історії про звіряток-друзяток» – I ч. (2009); «Ярик і дракон» (2010); «Невигадані історії про звіряток-друзяток» – 2 Вид., Ярик-векалка» (2012); «Ярик і рогатий Мі...», «Страшне страховисько» (2013); «Мій Блек», «Неслухи і вередулі» (2014); «Зайчикове щастя», «Зомба або історія про милосердя», «Павлусь і Павлінка» (2015); «Дві бабуські в незвичній школі або скарб у візку» (2016); «Незламні мураші» (2018); «Автомобільчик» (2019); «Навіщо песикові гавкати», «Казка про славного Орленка» (2020); «Бджілка» (2021).

Лариса Миколаївна дипломантка літературного конкурсу «Коронація слова» (2007), лавреатка літературної премії ім. П. Воронька (2020), Всеукраїнської літературної премії «Гілка золотого каштана» в галузі соціальної прози (2014), книга «Незламні мураші» увійшла до Книги рекордів України (2019), «Навіщо песикові гавкати» стала книгою року в номінації «Соціальна книга» за версією книжкової платформи «Барабука» (2020), «Людина року» за версією газети «День» за створення феномену в освітньому процесі.

Член Національної спілки письменників України.

«Незламні мураші» здобула «Премію Кабінету Міністрів України ім. Л. Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва» (2021). Книжка написана з великою вірою в перемогу, розповідає про невтомних мурашок, які протистоять мурашиним левам – комахам, які не мають жодного відношення до мурах, окрім того, що мріють знищити їх і мають дещо спільне у назві. Вона написана так, що в ній прочитується наша сучасність з багатьма подробицями: там згадуються і волонтери, і медики, і преса... Але світоглядні моделі, закодовані у тексті, – позачасові, що робить твір актуальним для будь-якої країни і часу.

У 2019-му «Незламні мураші» увійшли до Книги рекордів України: під час флешмобу #плекаємоукраїнськомову за місяць її прочитали 12000 дітей і дорослих жителів Хмельниччини.

* * * *

Бобкова С. «Незламні мураші» взяли премію ім. Лесі Українки [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з письменницею] / Бобкова С. // Високий замок : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://wz.lviv.ua/life/450269-nezlamni-murashi-vzialy-premiu-im-lesi-ukrainky>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.05.2023.

Заржицька Е. Лариса Ніцой: «Ми відновимося, і все у нас буде на вищому рівні, неперевершеним» [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з дитячою письменницею] / Е.Заржицька // Еліта : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://elita.org.ua/larysa-nitsoy-my-vidnovymosia-i-vse-u-nas-bude-na-vyshchomu-rivni-pererevershenim/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.05.2023.

Захар'єва М. Вчимося у мурах [Електронний ресурс] : [вистава Л. Ніцой «Незламні мураші»] / М. Захар'єва // Проскурів : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://proskuriv.khm.gov.ua/2020/03/05/вчимося-у-мурах/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.06.2023.

У Хмельницькому відбулася презентація вистави «Незламні мураші» за твором Л. Ніцой. Акторами хмельницької версії стали вихованці дитсадка, міських ліцею №15 ім. О.Співачука та колегіуму №16 ім. В.Козубняка – діти учасників АТО, ООС.

Комісаров С. Визначено лауреатів Премії імені Лесі Українки за 2021 рік [Електронний ресурс] / С. Комісаров // Ukrpres.info : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://ukrpres.info/2021/12/29/визначено-лауреатів-премії-імені-лес/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.05.2023.

Урок позкласного читання. Лариса Ніцой. «Незламні мураші» [Електронний ресурс] : [розробка уроку] // На урок : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/urok-pozklasnogo-chitannya-larisa-nicoy-nezlamni-murashi-324642.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.05.2023.

Лавреат 2022 року

Номінація «Літературні твори для дітей та юнацтва»

Перемогу здобула **Мамчич Олеся** – за книгу віршів **«Як правильно ревіти?»**.



Олеся Олександрівна Мамчич – українська дитяча поетеса, письменниця, редакторка, перекладачка. Народилася 28 січня 1981 р. у Києві. Ще з дитинства росла активною та творчою дівчинкою. Найперші вірші почала писати у 6 років, а перша публікація її віршів відбулася у 1992 році, у журналі «Соняшник». У 2003 р. закінчила відділення «Літературна творчість» Київського національного університету ім. Т. Шевченка, потрапивши у першу експериментальну групу цього напрямку.

Авторка поетичних збірок: «Перекотиболе» (2005), «Обкладинка» (2014), «Сонце пішло у декрет» (2014); книг для дітей – «А на нас упав ананас» (2013), «Тиранозавр Оленка» (2017), «Хто з'їв мою піжаму?» (2018); «Електромобіль Сашко» (2018), «Іванна і ванна» (2019), «Ким працюватиме Яся» (2019), «ВосьмиЩОСЬ» (2020), «Олениця біжить по морю» (2020), «Як правильно ревіти» (2021), «Овва як бува. Абетка з історії України» (2021), «Казкові світлини» (у співавторстві з Т. Горюшиною та Ю. Турчиною, 2022).

Тексти Олесі Мамчич перекладені чотирнадцятьма мовами. Вірші поетеси для дітей за оновленою програмою вивчають у молодшій школі. Вона є співorganizаторкою альтернативного шкільного проекту «БеркоШко».



Лауреатка премій «Культреванш» (2004), «Благовіст» (2006), «Урба-перехрестя» (2014). Переможниця ТОПу Барабуки-2020 (за книжку «ВосьмиЩОСЬ») та BookForum Best Book Award (за книжку «Овва як бува. Абетка з історії України»), має спецвідзнаку амбасадорки української дитячої літератури у світі від ТОПу Барабуки-2022.

Член Національної спілки письменників України (2001).

За книжку віршів «Як правильно ревіти?» у 2022 році здобула премію ім. Л.

Українки. Ця чудова збірка поезій для дітей дає цілий перелік порад про те, як правильно ревіти. А ще розповідає, що робити, коли в домі завелася мишка, як відлякати всі страхіття світу та де дістати козинаки. Героями віршів є мудрі кроти, вилупата лопата, хижі лижі, хамелеон, пакетики, летючий віслучок, валіза. Вірші сповнені незвичайних рим, порівнянь, словесних каламбурів, тому неодмінно розважать як дітей, так і дорослих.

* * * *

Валізка з книжками: дидактичний матеріал за збіркою віршів «Як правильно ревіти» Олесі Мамчур ?» [Електронний ресурс] : [матеріал для проведення заходу] // Goethe-Institut : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.goethe.de/resources/files/pdf286/olesya-mamchych-wie-man-richtig-heult-ua.pdf>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.06.2023.

Мартінова Л. Кабмін присудив премію ім. Лесі Українки письменниці Мамчич за книжку «Як правильно ревіти?» [Електронний ресурс] / Л. Мартінова // Українські новини : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://ukranews.com/ua/news/921020-kabmin-prysudyv-premiyu-im-lesi-ukrayinky-pysmennytsi-mamchych-za-knyzhku-yak-pravylnno-revityu>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.06.2023.

Ткачук Г. Майстер-клас із ревіння без sms та реєстрації [Електронний ресурс] : [за книжкою О. Мамчич «Як правильно ревіти»] / Г. Ткачук // Barabooka: простір української дитячої книги : [проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.barabooka.com.ua/majster-klas-iz-revinnya-bez-sms-ta-reiestracii/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.06.2023.

Швадчак Н. Як зацікавити дітей писати: поради вчительки і письменниці Олесі Мамчич [Електронний ресурс] / Н. Швадчак // Освіта нова : [портал]. - Електрон. дані. – Режим доступу: <https://osvitanova.com.ua/posts/3475-yak-zatsikavyty-ditei-pysaty-porady-vchytelky-i-pysmennytsi-olesi-mamchych>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.06.2023.

Лавреат 2023 року

❖ Номінація «Літературні твори для дітей та юнацтва»



Перемогу здобув **Андрій Кокотюха** – за книгу **«Врятувати березень»** (Вид-во «Ранок», 2022)

Андрій Анатолійович Кокотюха – сучасний український письменник.

Народився 17 листопада у м. Ніжині, в родині зварювальника і медичної сестри. Перший художній твір написав у 7 років. До 12 років читав і писав лише казки. Мріяв стати бібліотекарем. Свій перший художній твір (а це була пригодницька казка про збройну боротьбу лісових звірів із піратами) написав у 7-річному віці.

Письменницький таланти помітили однокласники Андрія й одразу запропонували йому своєрідну угоду: Андрій писатиме їм твори, а вони до нього не чіплятимуться. Тож Кокотюха-школяр повинен був писати за раз по дев'ять творів. До того ж мав писати так, щоб ніхто не здогадався, що це робила одна людина. Нині письменник зізнається: колишня практика допомагає йому й тепер, адже у своїй професії він не повторюється.

Працював збиральником меблів, різноробочим та муляром на будівництві. Закінчив факультет журналістики Київського університету ім. Т. Шевченка.

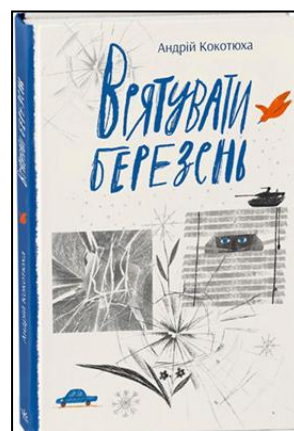
Автор понад 60 книжок для дорослих та дітей, володар багатьох премій та почесних нагород, серед яких декілька номінацій «Коронації слова» (2001, 2002, 2003, 2004, 2006, 2007, 2008, 2011, 2012). Володар відзнаки «Золотий письменник України» (2012).

Деякі твори Кокотюхи екранізовано («Тупик» – за журнальною публікацією), «Тупик для втікача або Гра з вогнем», «Тривожна відпустка адвоката Ларіної», трилер «Повзе змія» та ін.). Низка творів чекає на екранізацію.

Найбільш відомі твори письменника: «Темна вода» (2006, 2018), «Легенда про Безголового» (2007, 2018), «Живий звук» (2008), «Евгеній Кушнарєв: под прицелом» (2009), «Аномальна зона» (2017), «Пророчиця» (2011), «Мама, донька, бандюган» (2003), «Таємне джерело» (2013), «Повний місяць» (2014), «Осінній сезон смертей» (2014), «Адвокат із Личаківської» (2015), «Привид із Вальної» (2015), «Автомобіль із Пекарської» (2015), «Вогняна зима» (2015) «Називай мене Мері» (2018), «Гімназист і Біла ворона» (2019), «Врятувати березень» (2022), та ін. Автор багатьох дитячих книжок – «Андрій Кокотюха про Луї Буссенара, Томаса Майна Ріда, Миколу Миклухо-Маклая, Рафаеля Сабатіні, Роберта Луїса Стівенсона» (2008), «Полювання на Золотий кубок» (2008), «Страшні історії» (2008), «Мисливці за привидами» (2008), «Клуб Боягузів» (2009), «Колекція гадів» (2009), «Жабеня, ставок, і море» (2020), «Таємниця зниклих зайців. Лісовий детектив» (2022), «Горобці проти Опудала. Захмарний детектив», «Як весело в будинку «Вау!» (2022), «Великий гармидер у будинку «Вау!» (2023), «Комедія жахів у будинку «Вау!» (2023).

А. Кокотюха друкується майже в усіх українських видавництвах. Співпрацює з найбільш популярними українськими газетами, журналами і телеканалами.

Книжка автора **«Врятувати березень»** у 2023 році здобула премію ім. Л. Українки. «...У романі йдеться про одну родину з Київщини, яка потрапила під російську окупацію навесні 2022 року. Головний герой і його сім'я – це збірні образи людей, із якими довелося познайомитися автору під час волонтерської діяльності. Перед нами історія про те, як молода людина нарешті дорослішає по-справжньому, як росте і відкриває, на що вона здатна. Цей березень стане найважчим у житті героїв, і події цього березня, звісно, відгукуються в душах читачів» – зазначили у Держкомтелерадіо.



- ❖ **Номінація «Художнє оформлення книжок для дітей та юнацтва»**
Олександр Продан – художнє оформлення книги «Дім» (Вид-во «Ранок», 2022)
- ❖ **Номінації «Театральні вистави для дітей та юнацтва»**
Вистава Івано-Франківського академічного обласного театру ляльок ім. М. Підгірянки «Хто росте в саду» за книжкою К. Міхаліциної, яку поставила режисерка **Катерина Лук'яненко**.
- ❖ **Номінації «Кінотвори для дітей та юнацтва»**
Премію не присудили.

* * * *

Визначено лауреатів премії імені Лесі Українки за 2023 рік [Електронний ресурс] // Barabooka: простір української дитячої книги : [проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.barabooka.com.ua/viznachenno-laureativ-premii-imeni-lesi-ukrainki-2023-roku/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.12.2023.

Ківва І. Названо лауреатів премії імені Лесі Українки 2023: за що її вручають [Електронний ресурс] / І. Ківва // Заборона: [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://zaborona.com/nazvano-laureativ-premiyi-imeni-lesi-ukrayinky-2023-zashho-yiyi-vruchayut/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.12.2023.



Премія ім. Миколи Гоголя

(премія Міністерства культури та інформаційної політики України)

Премія імені М. В. Гоголя присуджується щорічно прозаїкам, драматургам та сценаристам, що наслідують традиції творчості М.В. Гоголя, збагачені концептами історичної романістики, містицизму та сатири, та утверджують національну самоідентифікацію.

Лавреат 2022 року

Наталя Довгопол – за роман **«Мандрівний цирк сріблястої пані»**.

Наталія Олександрівна Довгопол – сучасна українська письменниця, працює в жанрі фантастики та історичної прози. Пише книжки для дорослих та підлітків.

Народилася 28 лютого 1987 року у Броварах на Київщині. Навчалась у США в межах програми міжнародного обміну FLEX. Здобула освіту за спеціальністю «Туризм» у Національному авіаційному університеті, пізніше закінчила аспірантуру Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Має багаторічний досвід роботи в історичній реконструкції. Стала співзасновницею



Театру історичного танцю «Al'entrada», у якому виступала як артистка, організувала різноманітні мистецькі заходи, викладала у танцювальній студії. Роботі з молодим поколінням присвятила велику частину свого життя: викладала англійську мову, організувала табори, вела краєзнавчі гуртки в Київському Палаці дітей та юнацтва. Така активна творча діяльність багато в чому слугувала поштовхом до письменницької творчості.

Наталія Довгопол почала писати в дошкільному віці, перші публікації творів з'явилися в середній школі. У 2003 році її повість було відзначено спецвідзнакою Міжнародного конкурсу-фестивалю дитячої та юнацької журналістики «Прес-Весна на Дніпрових схилах». Кілька повістей було видано в електронному форматі, опубліковано у журналах «Планета легенд» та «Дніпро».

Авторка романів – «Шпигунки з притулку «Артеміда» (2019), «Прокляте небо» (2019), «Мандрівний цирк сріблястої пані» (2021), «Шпигунки з притулку «Артеміда». Колапс старого світу» (2021), «Знайти країну амазонок» (2022); повістей – «Три хрестики Аліє» (2018), «Дарована весна, або Відьма за чужим призначенням» (2018), «Карпатська казка, або За десять днів до Купала» (2018), «Куба-якої-не-було» (2021), «Привиди готелю «Едельвейс» (2021), «Знайти країну амазонок» (2022).

Наталія Довгопол є лавреаткою Державної премії ім. М. В. Гоголя (2022), конкурсів «Коронація слова» (2019; 2021), «Еспресо. Вибір читачів» (2020), «Топ БараБуки» (2021). Її роман «Шпигунки з притулку «Артеміда» увійшов до короткого списку премії «Навиворіт 2019» та короткого списку премії «Топ БараБуки 2020», повість «Привиди готелю «Едельвейс» – до довгого списку премії «Топ БараБуки 2022», роман «Знайти країну амазонок» – до довгих списків премії «Книга року ВВС – 2022».

Членкиня Товариства підтримки та розвитку культурної спадщини «Трембіта», працює в Інфоцентрі Об'єднаної української діаспори в Греції. Співвавторка спільноти «Фантастичні talk(s)», що об'єднує п'ятьох українських письменниць-фантасток.

Роман **«Мандрівний цирк сріблястої пані»** здобув державну премію ім. М. Гоголя (2022).

Відразу з перших сторінок роман налаштує читачів на певні очікування. Ми з головою поринемо у пригоди, побачимо циркове життя зсередини, а магічна обкладинка обіцяє таємничу історію між дівчиною і Вовком. І тут логічно здогадатися, що ця історія матиме й романтичний ухил. За жанром це суміш міського фентезі та історичного пригодницького роману. Героям роману доведеться пізнати гіркоту зрад і поразок, здійснити сповнену пригод мандрівку. Цікаво буде спостерігати як за магічними істотами українського фольклору, які в уяві авторки набувають незвичних рис, так і за українськими землями початку ХХ століття, які ретельно змальовує авторка. Разом із мандрівним цирком читач порине у подорожі селами Наддніпрянщини, зупиниться в готелях Черкас і арендує квартиру з «привидом» у самому серці Одеси. Навіть знайде спільну мову з дивовижними істотами з давніх легенд.

Роман **«Мандрівний цирк сріблястої пані»** був визнаним найкращим підлітковим фентезі 2021 року за версією VagaBoоka та отримав відзнаку від «Еспресо. Вибір читачів».



Довгопол Наталія [Електронний ресурс] : [біографія письменниці] // Vivat: інтернет-магазин : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://vivat-book.com.ua/avtory/dovgorol-nataliya/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.06.2023.

Коротка А. «Фантастичні Talk(s)»: розмова про жанр добре контрольованого експерименту [Електронний ресурс] / А. Коротка // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/fantastychni-talk-s-rozmova-pro-zhanr-dobre-kontrolovanoho-eksperymentu/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.06.2023.

«Фантастичні Talk(s)» – проект на YouTube, в якому п'ять українських письменниць-фантасток – Наталя Довгопол, Ірина Грабовська, Наталя Матолінець, Дарія Піскозуб та Світлана Тараторіна обговорюють книжки цього жанру, проводять інтерв'ю зі світовими зірками фантастики, збираючи донати на ЗСУ, і загалом об'єднують у єдину спільноту фантастики та фентезі в Україні.

Кужавська Є. Письменниця-фантастка Наталія Довгопол: «Не всім жінкам потрібно хаятися за списи, деякі з них хочуть бути квіточками – і це також ок» [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з письменницею] / Є. Кужавська // DIVOCHE.MEDIA : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://divoche.media/2022/10/25/pysmennyczya-fantastka-nataliya-dovgorol-ne-vsime-zhinkam-potribno-hapatysya-za-spysy-deyaki-z-nyh-hochut-buty-kvitochkami-i-cze-takozh-ok/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.06.2023.

Купріян О. Чотири циркачки і вовк [Електронний ресурс] : [про книгу «Мандрівний цирк сріблястої пані»] / О. Купріян // Barabooka: простір української дитячої книги : [проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.barabooka.com.ua/chotiri-cirkachki-j-vovk/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.06.2023.

42 фантасти про Неймовірне, Літературу і Все Інше. Випуск 22: Наталія Довгопол [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з письменницею] // UA Geek : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://uageek.space/zf-42-fantasy-nataliia-dovgorol>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.06.2023.

Лавреат 2023 року



Тетяна П'янкova (Кузан) – за роман **«Вік червоних мурах»**.

Тетяна Леонідівна П'янкova (Кузан) – українська поетеса, письменниця, видавчиня, організаторка фестивалів, креативних літературно-мистецьких заходів, перфомансів, театралізованих літературних читань. Членкиня Національної спілки письменників України.

Народилася 3 липня 1985 року в селищі Вигода Калуського району Івано-Франківської області. Закінчила Прикарпатський Національний Університет ім. Василя

Стефаніка, філологічний факультет (спеціальність: українська мова та література). Співзасновниця і креативна директорка Літературної агенції «Зілля». Разом з Василем Кузаном заснувала «Серію яскравої літератури», в якій видано альманах жіночої поезії «М'ята» (2018) і альманах чоловічої поезії «Імбір» (2020). Пише акрилом на тканині, створила колекцію авторських вінків, колекціонує автентичних ляльок. Працює в жанрі поетичних замовлянь з використанням галицького, бойківського, лемківського діалектів та ромської мови. Авторка поетичних збірок: «Заплакане щастя» (2003), «Цілунок в тім'я» (2015), «Сulpramea» (2016); прозових творів: «Кролівна» (2016), «Сонце в поділку» (2018), «Чужі гріхи» (2020), «Вік червоних мурах» (2022).

Лавреатка міжнародної премії «Гранослов-2008», літературного конкурсу «З точки зору осені» (2005, 2015), премій Ордену Карпатських Лицарів (2015), ім. Пантелеймона Куліша (2018), Міжнародного конкурсу «Коронація слова» (2019).

Роман **«Вік червоних мурах»** отримав державну премію ім. М. Гоголя (2023). Глибокий психологічний роман про одну з найскладніших сторінок української історії – Голодомор 1932-1933 рр. Тонко показано різні людські долі на тлі трагедії – долі і жертв, і катів. Сім'я молоденької Явдохи помирає від голоду, як і багато інших родин у Мачухах. Дружина радянського комісара Соломія то практикує лікувальне голодування, то несамовито «заїдає» втрату дитини і байдужість власного чоловіка. Представник сільської влади Свирид узагалі заплутався в почуттях і не знає, що зараз керує ним – закохане серце чи партія. Здається, усі ці люди такі різні, що між ними – нездоланна прірва. Та вони ще не знають, що насправді йдуть одне одному назустріч. Йдуть, аби нарешті обійнятися і збудувати крихкий міст понад ненаситним мурашником своїх мучителів.



Роман отримав третю премію літературного конкурсу «Коронації слова» у 2021 році.

* * * *

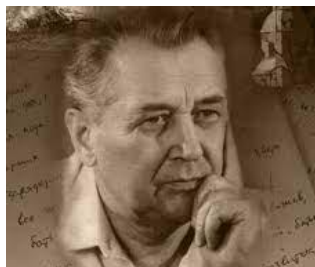
Людські трагедії в одному сюжеті: новий роман Тані П'янкової «Вік червоних мурах» [Електронний ресурс] : [розповідь автора про те як вона писала роман] // Закарпатпост : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://zakarpatpost.net/2022/07/21/людські-трагедії-в-одному-сюжеті-вийш/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.06.2023.

Оголосили лавреатку премії імені Миколи Гоголя у 2023 році [Електронний ресурс] : [перемогу отримала Тетяна Кузан (Тетяна П'янкова)] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/oholosyly-lavreata-premii-imeni-mykoly-hoholia-u-2023-rotsi/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.06.2023.

П'янкова Тетяна: Вік червоних мурах [Електронний ресурс] : [про книжку] // Книжкова хата [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://knygy.com.ua/index.php?productID=9786177973958>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.06.2023.

Столярчук І. Тетяна П'янкova: Жінку забили до смерті, але в її роті діти знайшли кілька винесених для них із колгоспного поля зернин [Електронний ресурс] : [розмова з автором роману «Вік червоних мурах»] / І. Столярчук // Інтерв'ю з України : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://rozmova.wordpress.com/2022/12/11/tetyana-pyankova/> . – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.06.2023.

Премія ім. Олесея Гончара



(премія Міністерства культури та інформаційної політики України)

Премія заснована МКІП, Державним комітетом у справах національностей та міграції та Національною спілкою письменників України. Починаючи з 1998 року, щорічно присуджується одна премія до дня народження Олесея Гончара – 3 квітня. Вручається за кращі літературні твори, які утверджують ідеали гуманізму, духовні цінності українського народу, ідеї незалежності України.

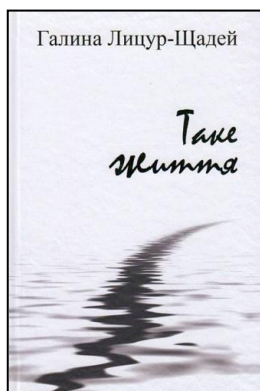
Лавреат 2022 року

Галина Лицур-Щадей – за збірку оповідань **«Таке життя»**.

Галина Лицур-Щадей – журналістка («Експрес» та «Україна молода»), випускниця курсів письменницької майстерності у Львові, учасниця трьох Літературних шкіл. Вивчала журналістику у Львівському національному університеті ім. І. Франка



Прозова збірка авторки **«Таке життя»** у 2022 році здобула премію ім. Олесея Гончара. Збірка містить вісімнадцять різноматичних оповідань і є свого роду відбитком спогадів літературної героїні про пережите, переболіле як у дитинстві, так і у дорослому житті, але не забуте і дороге – про життя. Небесне і земне, смисл життя людини на землі, батьківські пороги, розмай сільського весілля, сільські звичаї, традиції і ремесла, стосунки між людьми, світ очима дітей. Герої творів – Дідо й баба Софія, ворожка й нещасна Марися, німий роботящий чоловік і успішний власник «розумного дому», відлюдник Михайло у горах і осамотіла Калина з клаптиком неба в місті – вони дихають, розмовляють, «жиють» тим, що їм судилося. Портрети героїв оповідань авторки, виписані дуже тепло і мовою серця, сюжети приваблюють глибоким психологізмом, своєю простотою, буденністю, дитячою справжністю і внутрішньою напругою перебігу подій. Образи героїв – динамічні, зображені майстерно, зі смаком і любов'ю. І найголовніше, що вони про кожного з нас, бо в тих історіях ми неминуче знайдемо себе.



Книга **«Таке життя»** увійшла до довгих списків премій

«Книга року ВВС – 2019» та «ЛітАкцент», у 2021 отримала літературну премію ім. І. Вільде.

* * * *

Лазоришин І. Про колесо життя... У Долині відбулося представлення книжки оповідань Галини Лицур-Щадей та живопису о. Дам'яна Кастрана ЧСВВ [Електронний ресурс] : [презентація дебютної книжки автора в Долинській ЦРБ] / І.Лазоришин // Галичина : [інтернет-ресурс газети].]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://galychyna.if.ua/analytic/pro-koleso-zhittya-u-dolini-vidbulosya-predstavlennya-knizhki-opovidan-galini-litsur-shhadey-ta-zhivopisu-o-dam-yana-kastrana-chsvv/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 26.06.2023.

Пелюшенко О. Галина Лицур-Щадей «Таке життя» [Електронний ресурс] : [літературна критика збірки] / О. Пелюшенко // Читай: онлайн-журнал про книги та літературу : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytay-ua.com/blog.php?id=884>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 26.06.2023.

Трофименко Т. Таке життя: лагідна кахетизація кров'ю серця [Електронний ресурс] : [аналіз збірки короткої прози Г. Лицур-Щадей «Таке життя»] / Т. Трофименко // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/take-zhyttia-lahidna-katekhyzatsiia-krov-iu-sertsia/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 26.06.2023.

Лавреат 2023 року

Владислав Стольников – за збірку віршів **«Вітри на сполох»**.

Владислав Феліксівич Стольников – український поет. Народився 3 серпня 1961 р. у Києві. Закінчив Київський інститут народного господарства (нині – економічний університет) (1984), філологічний факультет Київського національного університету ім. Т. Шевченка (1995) та аспірантуру (1998). Працював науковим співробітником Інституту вищої освіти АПН України. Нині на творчій роботі. Вірші почав писати на студентській лаві через ностальгію говорити з людьми про найпотаємніші життєві обрії. Друкувався у вітчизняних та закордонних періодичних виданнях. На вірші Владислава Стольникова написані мелодії пісень, які звучали у багатьох передачах Національного радіо України.

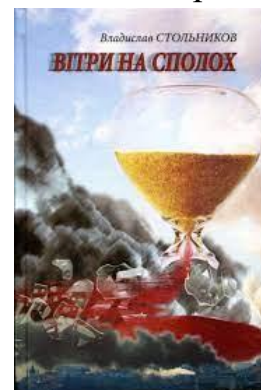


Автор книжок поезій: «Серпанкова гармонія» (1997), «На хресті часу» (2013), «Полудневий триптих» (2016), «Вітри на сполох» (2020), «Ужиток серпневого надвечір'я» (2022).

Лауреат Всеукраїнського фестивалю-конкурсу сучасної естрадної пісні «Пісенний вернісаж – 2000», премії ім. О. Гончара (2023).

Член Національної спілки письменників України з 1999 р.

Збірка поезій «**Вітри на сполох**» у 2023 році здобула премію Олесь Гончара. Як пише у передньому слові до книжки поет Василь Герасим'юк: «...Владислав Стольников іще з першою своєю книжкою увійшов до храму української літератури. А сьогодні на неопалимий вівтар нашого красного письменства лягає зібрання добірних віршів непересічного поета, чиє вишукане слово чекає і заслуговує на визнання...».



Значна більшість поезій із книги «Вітри на сполох» попередньо друкувалася в газетах та журналах: «Літературна Україна», «Українська літературна газета», «Україна молода», «Дзвін» та звучала у передачах Національного радіо.

* * * *

Головко Т. Владислав Стольников: «Із хресним знаменням на творчому шляху» [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з поетом] / Т. Головко // Українська літературна газета : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://litgazeta.com.ua/interviews/vladyslav-stolnykov-iz-khresnym-znamenniam-na-tvorchomu-shliakhu/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 26.06.2023.

Жулинський М. Дар творчого прозріння : [творчість В. Стольникова] / М. Жулинський // Укр. літ. газ. – 2016. – 2 верес. – С. 4.

Жулинський М. Дар творчого прозріння : [Владислав Стольников] / М. Жулинський // Літ. Україна. – 2016. – 16 черв. – С. 14.

Книга поезій «Вітри на сполох» [Електронний ресурс] : [анотація на книгу] // Комітет Національної премії України ім. Т. Шевченка : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://knpu.gov.ua/content/kniga-poezii-«vitri-na-spolokh»>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 26.06.2023.

Лауреатом премії імені Олесь Гончара 2023 року став Владислав Стольников [Електронний ресурс] : [офіційна інформація] // МКІП: Міністерство культури та інформаційної політики України : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://mkip.gov.ua/news/8896.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 26.06.2023.



Премія ім. Богдана Хмельницького

(літературно-мистецька премія Міністерства оборони України)

Премія ім. Богдана Хмельницького присуджується щороку (до Дня Збройних Сил України – 6 грудня) за твори літератури і мистецтва, публіцистики і журналістики, спрямовані на підняття престижу Збройних Сил України, пропаганду військової служби, формування у військовослужбовців і молоді національної самосвідомості, гідності, духовності і культури, почуття патріотизму, вірності військовим традиціям українського народу, соціально-психологічної та військово-професійної готовності до служби у Збройних Силах України.

Визначено переможців мистецької премії імені Богдана Хмельницького 2022 року [Електронний ресурс] // Міністерство оборони України : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.mil.gov.ua/news/2022/11/07/viznachenoperemozhcziv-misteczkoj-premii-imeni-bogdana-hmelniczkogo-2022-roku/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.06.2023.

Премія імені Богдана Хмельницького [Електронний ресурс] : [про премію] // Barabooka: простір української дитячої книги : [проект]. - Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.barabooka.com.ua/premiya-imeni-bogdana-hmelnickogo/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.06.2023.

Тереверко О. Олексій Резніков нагородив переможців мистецького конкурсу імені Богдана Хмельницького [Електронний ресурс] / О. Тереверко // АрміяInform : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://armyinform.com.ua/2022/12/07/oleksij-reznikov-nagorodyv-peremozhcziv-mysteczkiego-konkursu-imeni-bogdana-hmelniczkogo/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.06.2023.

У День Збройних Сил України Міністр оборони Олексій Резніков нагородив найкращих авторів творів літератури та мистецтва на військову тематику. Мистецький конкурс ім. Богдана Хмельницького відбувся у п'яти номінаціях: твори літератури і журналістики, кіномистецтво, театральні вистави, образотворче мистецтво і музичні композиції. Головна умова – сприяння позитивному іміджу армії та створення реального образу захисника Батьківщини.

Ярема Г. «Ця нагорода – це також наша перемога над ворогом» [Електронний ресурс] : [Заньківчанам Мар'яні Кучмі та Олесеві Федорченку вручили премію Богдана Хмельницького серед творів театрального мистецтва] // Високий Замок : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://wz.lviv.ua/life/482074-tsianahoroda-tse-takozh-nasha-peremozha-nad-vorohom>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.06.2023.

Лавреат 2022 року



Номінація «Літературні твори військової тематики»

Перемогу здобув **Андрій Кириченко** – за збірку новел **«Мисливці за градами»**.

Андрій Кириченко – кадровий офіцер, письменник, учасник російсько-української війни. Член Національної спілки письменників України (2017).

Народився 2 квітня 1978 року в селі Велика Круча на Полтавщині. Після закінчення школи вступив до Сумського військового інституту артилерії. Проходив військову службу на офіцерських посадах у Збройних силах України в

2014 – 2017 рр. у складі 72-ї механізованої бригади ім. Чорних Запорозжців воював на фронтах російсько-української війни.

Почав писати ще в юності, коли навчався у військовому виші.

Автор поетичних збірок: «Ось така війна» (2017), «Це наша правда» (2018), «Гільзи в кишені» (2019), «Крила ангельських крил» (2021); прозової збірки «Мисливці за градами» (2021).

Його твори – це гірка правда про війну, важкі бої, побратимів, буденне життя солдат в бойових умовах, пейзажна та інтимна лірика, філософські роздуми про війну, життя і сенс буття.

Лавреат премій ім. Василя Симоненка (2019), ім. І. Нечуя-Левицького (2019), ім. М. Коцюбинського (2022), ім. Б. Хмельницького (2022), Всеукраїнського літературного конкурсу малої прози ім. І. Чендея (2020), літературного конкурсу ім. Л. Мартовича (2020), регіонального літературного конкурсу ім. І. Франка (2021), I Всеукраїнського літературного конкурсу малих прозових форм ім. Василя Стефаника (2021 р.).

Збірка новел «Мисливці за градами» – переможниця конкурсу Міністерства оборони України 2022 року. У книжці представлено – 26 новел. В основі кожної з них – те, що автор бачив на власні очі й сам пережив. Або принаймні чув від людей, яким довіряв. Ці новели – своєрідний, дуже особистий досвід війни. Існує невідомий для багатьох світ, що зазвичай починається відразу за крайнім окопом пересічного ВОПу на лінії зіткнення або назавжди лишається всередині солдатського наплічника. Страх, від яких звільняються з першим пострілом і які ніколи не вийдуть за межі зачинених люків броні бойових машин. Тіні в глибині бліндажів чи заіржавлені рештки техніки на узбіччях. Це – миттєвості, з яких складається життя людей на війні, і вічність поза нею.

У 2021 році збірка новел «Мисливці за гратами» здобула перемогу в літературному конкурсі ім. М. Коцюбинського.

* * * *

#ВетНамет інтерв'ю: Мої вірші впевненіші за мене, – Андрій Кириченко [Електронний ресурс] // Journalist : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://journalist.today/vetnamet-interv-iu-moi-virshi-vpevnenishe-za-mene-andrii-kyrychenko/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.06.2023.

Жежера В. Андрій Кириченко. Мисливці за градами » [Електронний ресурс] : [рецензія на книжку] / В. Жежера // Критика: міжнародний огляд книжок та ідей : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://krytyka.com/ua/reviews/mislyvtsi-za-hradamy>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.06.2023.

«Мисливці за градами» Андрій Кириченко [Електронний ресурс] : [про книгу «Мисливці за градами» А. Кириченка] // Chitaka : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chitaka.com.ua/knigi/myslyvtsi-za-gradamy/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.06.2023.



Лавреат 2023 року



Номінація «Літературні твори військової тематики»

Перемогу здобула **Олена Мокренчук** – за оповідання **«Аліска, фронтова лисичка»**

Олена Вікторівна Мокренчук – українська журналістка, письменниця, історик, волонтерка, військовослужбовиця. Членкиня Національної спілки журналістів та письменників України.

Народилася 19 серпня 1967 року в м. Сніжному на Донеччині. Навчалася в Донецькому національному університеті ім. В. Стуса. Працювала вчителем історії та журналісткою на Донбасі (до 2009), кореспонденткою київського журналу, деканом експериментального факультету християнської журналістики Київського християнського університету (2006 – 2011), директором інформаційної агенції AlfaPress (2009 – 2015), пресофіцером 72-ї окремої механізованої бригади ім. Чорних Запорозжців (2015 – 2018). З грудня 2021 – офіцер Управління зв'язків із громадськістю Збройних сил України. Волонтер, керівник волонтерської організації «Солдатська пошта». Неодноразово нагороджувалася почесними відзнаками, медалями, нагрудними знаками.

У 2023 році здобула перемогу у конкурсі Міністерства оборони України з книжкою «Аліска, фронтова лисичка». Це реальна історія, яка відбувалася на шахті Бутівка поблизу Авдіївки. Через історію про маленьке лисенятко в книзі розповідається про фронтові будні українських захисників, трагедії та перемоги. Про те, як воно – народитися під час обстрілів, втратити маму та дивом залишитися живим і знайти захист у військових.



*** * * ***

Патріотичне виховання через літературу і мистецтво – підсумки Премії імені Богдана Хмельницького [Електронний ресурс] : [повний список лауреатів премії] // Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://webportal.nrada.gov.ua/patriotychne-vyhovannya-cherez-literaturu-i-mystetstvo-pidsumky-premiyi-imeni-bogdana-hmelnytskogo/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 18.12.2023.

Попович М. Майор Олена «Ластівка» Мокренчук: жінок на фронті побратими бережуть [Електронний ресурс] // Leopoldis.news : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://leopolis.news/post/85139/mayor-olena-lastivka-mokrenchuk-jinok-na-fronti-pobratymy-berejut>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 18.12.2023.

Сьогодні у Збройних силах України служать 42 тисячі жінок-військовослужбовців. З них на передовій – близько п'яти тисяч. Про це повідомила заступниця Міністра оборони Ганна Маляр. Майор ЗСУ Олена Мокренчук – одна з них жінок-воїнів.

Пучинець М. Олена Мокренчук: «Вітер зі сходу» надрукую, коли скінчиться війна [Електронний ресурс] // Che.cn.ua : інформаційний портал Чернігівщини : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://che.cn.ua/index.php/all-news/item/5270-olena-mokrenchuk-viter-zi-skhodu-nadrukuyu-yak-skinchitsya-vijna>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 18.12.2023.

До Євромайдану та війни на Сході України вона навіть не думала, що колись пов'яже своє життя з армією, що буде неодноразово ризикувати ним заради «броніка» чи бінокля простим українським солдатам. Проте сьогодні про цю жінку можна впевнено сказати: це справжня патріотка своєї країни.

ПРЕМІЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЗНАЧЕННЯ



Літературна премія «Благовіст»

Премія Національної спілки письменників України, присуджується з 1993 р. авторам найкращих творів (поезія, проза, дитяча література, драматургія) української літератури, виданих протягом попереднього року окремими книжками або видрукованих у періодичних виданнях.

Лавреати 2022 року

❖ Номінація «Проза»

Микола Павленко («Ave, Natura!»). Вид-во Ліра-К, 2020).

Книжка Миколи Павленка **«Ave, Natura!»** вмістила твори (новели, оповідання, повість), в яких у неповторній манері Нечуя-Левицького, змальовується чудова українська природа на тлі сучасних подій на Сході України, опис романтичного кохання і кумедні ситуації, в яких опинилися горе-мисливці, відкриваючи сезон полювання. А ще перед читачами постане таємничий і небезпечний світ часів завоювання індіанських племен Канади, в ореолі якого визріває жертвоне кохання мужнього і відважного Біллі до юної Медж, героїні повісті «Історія Медж Роджерс», викликаючи у читача богобійний трепет перед красою і благородністю вчинків, і протест проти тяжкої життєвої несправедливості.



❖ Номінація «Поезія»

Інна Ковальчук («Під знаком Діви». Вид-во Друкарський двір Олега Федорова, 2020).



Книжка Інни Ковальчук «Під знаком Діви» запрошує в магічний світ підсвідомості, переплетеної з реальністю. Глибока філософічність і чудова метафоричність дарують можливість справжньої насолоди ліричним словом. Це – саме життя в його мінливих вимірах, пізнання і невловне, одночасно просте і неймовірно складне, але безперечно цікаве кожному.

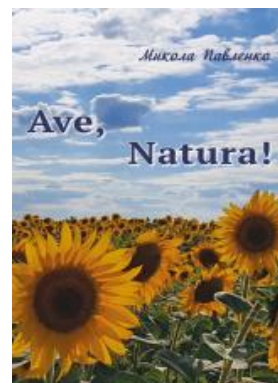
В інших номінаціях премія не присуджувалася.

* * * *

Гальченко С. Штрихи до картин минулого та сьогодення [Електронний ресурс] : [творчість М. Павленка та його книга «Ave, Natura!»] / С. Гальченко // Слово Просвіти : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://slovoprosvity.org/2021/07/12/shtrykhy-do-kartyn-mynuloho-ta-s-ohodennia/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 03.07.2023.

Ковальчук Інна Георгіївна [Електронний ресурс] : [біографія поетки, творчий доробок] // Вікіпедія: вільна енциклопедія : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Ковальчук_Інна_Георгіївна. – Назва з екрана. – Дата звернення: 03.07.2023.

Книга Під знаком Діви [Електронний ресурс] : [книго-торгова інформація про книжку І. Ковальчук] // Yakaboo : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.yakaboo.ua/ua/pid-znakom-divi.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 03.07.2023.



Микола Павленко. Ave, Natura! [Електронний ресурс] : [ліричні нотатки ветерана бойових дій на Сході України] // Українська літературна газета : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://litgazeta.com.ua/prose/mykola-pavlenko-ave-natura/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 03.07.2023.

Національна спілка письменників України оголошує лауреатів премії «Благовіст» за 2022-й рік [Електронний ресурс] : [офіційна інформація] // НСПУ: Національна спілка письменників України : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://nspu.com.ua/ofitsijno/nacionalna-spilka-pismennikov-ukraini-ogoloshuie-laureativ-premii-blagovist-za-2022-j-rik/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 03.07.2023.



Всеукраїнська премія дитячої літератури

«Гуманна книжка»



«Команда UAnimals заснувала «Гуманну книжку» передовсім для того, щоб нагадати про потужну силу книжки як інструменту формування світогляду людини та показати, наскільки багато є вартих уваги дитячих книжок про тварин чи довкілля. Раніше ми започаткували проєкт UAnimals.Kids, який цілком присвячений темі формування гуманного ставлення дітей до тварин і всього живого. Ми переконані, що гуманність плекається змалечку і відповідальні за це дорослі, і хочемо допомогти дорослим практичними порадами та контентом», – прокоментувала ідею заснування премії головна редакторка UAnimals Людмила Смоляр.

Лавреати 2023 року

❖ **«Сукня для Марусі».** Авторка та ілюстраторка – **Грася Олійко.** Вид-во «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА».

Дивним чином з дому почали зникати деякі речі: мамина парасолька, татова електронна книжка, новорічна гірлянда, печиво і трійко шкарпеток. Хто ж причетний до цього таємничого зникнення? Можливо, це злодійка-ворона чи цікава білочка із сусіднього скверика. А може, то вітер-розбишака підхопив усе і поніс понад хмарами... Відповідь знайдете у цій майже детективній історії, яку написала і намалювала талановита українська художниця Грася Олійко.

❖ **«Місія «Порятунок»: дельфіни».** Авторка – **Євгенія Завалій.** Ілюстраторка – **Марія Шевченко.** Вид-во Старого Лева.

❖ **«Ярчик і 9 собак».** Авторка – **Анастасія Мельниченко.** Ілюстраторка – **Софія Томіленко.** Yakaboo publishing.



Євгенія Завалій та її книга «Місія «Порятунок»: дельфіни» отримали премію «Гуманна книжка» [Електронний ресурс] : [список переможців] // Видавництво Старого Лева : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://starylev.com.ua/news/yevgeniya-zavaliy-ta-yiyi-knyga-misiya-poryatunok-delfiny-otrymaly-premiyu-gumanna-knyzhka-1>



Оголосили переможців премії «Гуманна книжка» від UAnimals [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/oholosyly-peremozhnyts-premii-humanna-knyzhka-vid-uanimals/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.12.2023.

UAnimals започаткували книжкову премію дитячих книжок, які популяризують гуманне ставлення до тварин UAnimals [Електронний ресурс] // LB.ua : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://lb.ua/society/2023/11/17/584735_uanimals_zapochatkuvali_knizhkovu.html. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.12.2023.



Літературна премія ім. Ірини Вільде

Премію засновано у 2007 році Львівською організацією Національної спілки письменників України, народним депутатом України Петром Писарчуком та благодійним фондом «Південний» на честь 100-річчя від дня народження видатної української письменниці Ірини Вільде.

Премія має Всеукраїнський статус, тому претендувати на неї можуть не тільки львівські прозаїки. Лауреати отримують диплом та грошову винагороду.

Лавреати 2022 року

- ❖ Перша премія **Алла Рогашко** за роман «Провидець» (2021).
- ❖ Друга премія **Наталка Гомель** за повість «Вокзал» (2021).
- ❖ Третя премія **Віктор Терен** за «Вибране» (роман, повісті, оповідання, новели) під назвою «Рівняння Бога і тріснуті окуляри» (2020).

❖ Спеціальну відзнаку Премії ім. І. Вільде на пошанування класика української літератури Романа Дідули отримала **Неоніла Стефурак**, за збірку есеїв «Подорожні» (2021).

Лавреати 2023 року

❖ Лавреатом першої премії став **Юрій Перетятко** за збірку повістей і есеїв «Апостоли узбіччя» (2022).

❖ Друга премія присуджена **Сергієві Чиркову** за роман в оповіданнях «Богданове прокляття» (2022).

❖ Володарем третьої премії став **Ігор Павлюк** за роман «Буг» (2020).

*** * * ***

Дяк О. Лавреати літературної премії ім. Ірини Вільде 2023 / О. Дяк // Літ. Україна. – 2023. – 29 квіт. – С. 3.

Дяк О. У Львові визначили лауреатів літературної премії імені Ірини Вільде-2022 / О. Дяк // Укр. літ. газ. – 2022. – № 7/8 (квітень). – С. 2.

Оголошено імена лауреатів літературної премії імені Ірини Вільде 2023 року [Електронний ресурс] : [офіційна інформація] // Буквоїд : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://bukvoid.com.ua/events/premii/2023/04/08/104111.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.07.2023.

У Львові назвали переможців літературної премії імені Ірини Вільде [Електронний ресурс] : [лауреати 2022 року] // Еспресо : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://zahid.espreso.tv/u-lvovi-nazvali-peremozhtsiv-literaturnoi-premii-imeni-irini-vilde>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.07.2023.



Всеукраїнська літературна премія ім. М. Коцюбинського

Премія вручається українським літераторам за високохудожні доробки, що звеличують гуманістичні ідеали. Започаткована 1981 року у Вінниці.

Лавреати 2022 року

❖ Номінація «Художня проза» – **Андрій Кириченко** за збірку новел воєнного часу «Мисливці за градами».

❖ Номінація «Поезія» – **Руслана Мельничук** за збірку інтимної лірики «Кармічна любов».

❖ Номінація «Науково-популярна література» – **Ярослав Поліщук** за монографію «Краса у дзеркалах буття. Постать М. Коцюбинського в українській літературі».

❖ Номінація «Дитяча література» – **Олександр Височанський** за збірку віршів «Книжечка нова про старі дива».

❖ Номінація «Художній переклад» – **Микола Мартинюк** за переклад з чеської книги Б. Волкової «Вітер на колінах».

* * * *

Визначили лауреатів Всеукраїнської літературної премії імені Михайла Коцюбинського [Електронний ресурс] : [лауреати 2022 року] // НСПУ: Національна спілка письменників України : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://nspu.com.ua/novini/viznachili-laureativ-vseukrainskoi-literaturnoi-premii-imeni-mihajla-kocjubinskogo/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.07.2023.

Лавреати 2023 року

❖ Номінація «Поезія» - **Віктор Крупка** (*Вінниччина*) за збірку поезії «Сон це».

❖ Номінація «Художня проза» – **Володимир Комаровський** (*Рівне*) за збірку оповідань «До берега правди».

❖ Номінація «Науково-популярна література» – **Олександр Лагошняк** (*Миколаєв*) за дослідження «Південний Буг: від козацьких переправ до сучасних мостів».

❖ Номінація «Дитяча література» – журі вирішило премію не присуджувати.

❖ Номінація «Художній переклад» – **Інна Ковальчук** (*Київ*) за переклад з болгарської книг Р. Радкова та В. Ангелової; з македонської антології «Свічадо світу».

* * * *

Скрипник В. Вінниця: Слово теж зброя у боротьбі з ворогом : названо лауреатів всеукраїнської літературної премії імені Михайла Коцюбинського [Електронний ресурс] / В. Скрипник // Голос України: г-та Верховної Ради України : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/news/185576>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 24.10.2023.

Федоренко О. У Вінниці нагородили лауреатів всеукраїнської літературної премії ім. М. Коцюбинського [Електронний ресурс] / О. Федоренко // Суспільне: новини : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://suspilne.media/573351-u-vinnici-nagorodili-laureativ-vseukrainskoi-literaturnoi-premii-im-m-kocubinskogo/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 24.10.2023.



Всеукраїнська літературно-мистецька премія ім. Братів Богдана та Левка Лепких

Всеукраїнська літературно-мистецька, громадсько-політична відзнака. Заснована 1991 редакцією журналу «Тернопіль». До 2005 – Всеукраїнська літературно-мистецька та громадсько-політична премія ім. Братів Богдана та Левка Лепких.

Лавреати 2022 року

❖ **Роман Вархол**, український поет, педагог, член НСПУ – за активну літературну діяльність останніх років, зокрема книги «Підкова Пегасова, або Кобзарь по-лемківски» та «Легенда ветхозавітна од Бояна Лемківського».

❖ **Володимир Кравчук**, український поет, журналіст, літературознавець, редактор. Член НСПУ та НСЖУ – за активну літературну діяльність та книги останніх років «Визріла дорога» та «Часоплин».

❖ **Мар'яна Савка**, українська поетеса, дитяча письменниця, публіцистка, літературознавиця, головна редакторка і співзасновниця «Видавництва Старого Лева», перекладачка, громадська діячка, член Ради Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва, віцепрезидент літературної премії «Великий Їжак», член НСПУ - за серію літературознавчих праць, книги поезій для дітей та дорослих.

* * * *

Всеукраїнська літературно-мистецька премія імені Братів Богдана та Левка Лепких [Електронний ресурс] : [про премію та список лауреатів по роках] // Тернопільщина : [регіональний інформ. портал]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://irp.te.ua/vseukrayins-ka-literaturno-my-stets-ka-premiya-imeni-brativ-bogdana-ta-levka-lepky-h/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.07.2023.

Трач О. Перший – Валерій Залужний: у Тернополі визначили лауреатів Всеукраїнської премії Лепких [Електронний ресурс] : [лауреати 2022 року] // За Збручем : [новинний портал]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://zz.te.ua/pershyy-valeriy-zaluzhnyy-u-ternopoli-vyznachyly-laureativ-vseukrainskoi-premii-lepkykh/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 05.07.2023.

Лавреати 2023 року

❖ **Сергій Лазо**, заслужений діяч мистецтв України, член НСПУ – за творчість останніх років, зокрема книгу «І я люблю...» та популяризацію української пісні.

❖ **Микола Будлянський**, заслужений журналіст України, член НСПУ – за поетичну творчість останніх років, зокрема книги поезій «Смак пізнього яблука», «Любов і вирій».

❖ **Роман Горак**, науковець, письменник – за багаторічну популяризацію творчості Богдана Лепкого і книгу «Богдан Лепкий. Біографія: Роман-есеї».

❖ **Раїса Обшарська**, членкиня НСЖУ і НСПУ – за книги останніх років «Перелітні сніговими: оповідання» та книги віршів «Кулі в трояндах».

* * * *

Білий І. У Тернополі оголосили лауреатів Всеукраїнської премії Братів Лепких за 2023 рік [Електронний ресурс] : [повний список лауреатів] / І. Білий // Перший онлайн: [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.gazeta1.com/statti/u-ternopoli-ogolosyly-laureativ-vseukrayinskoji-premiyi-brativ-lepkyh-za-2023-rik/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.12.2023.



Всеукраїнська літературна премія ім. Всеволода Нестайка

Премія присуджується за кращий прозовий (реалістичний, пригодницький) твір для дітей молодшого та середнього віку, що висвітлює життя та проблеми сучасних дітей та спрямований на формування і розвиток гармонійної особистості; виховання у молодій генерації українців доброти, ширості, взаємодопомоги, любові до рідної землі, патріотизму, національної самосвідомості. Заснована у 2021 р. Національною секцією Міжнародної Ради дитячої та юнацької книги (IA IBBY), Національною бібліотекою України для дітей, Українською асоціацією працівників бібліотек для дітей та родиною Всеволода Нестайка, за підтримки Міністерства культури та інформаційної політики України для відзначання сучасних українських дитячих письменників.

Щорічно встановлюється одна премія для одного лауреата. Одна особа не може стати лауреатом премії двічі. Оголошення лауреатів премії відбувається 2 квітня на урочистому заході під час Всеукраїнського тижня дитячого читання.

Лавреат 2021 року

Валентина Попелюшка (Валентина Жук) – українська письменниця, громадська діячка, з пригодницькою повістю «**Украдені**» (Час Майстрів, 2020).

«Я написала цю книжку, щоб застерегти і вберегти дітей. А взагалі ідею «підкинула» мамська параноя: коли дитина затримується на кілька хвилин, багата уява змальовує сотню можливих халеп. Отак, розвиваючи лінію роздумів



щодо небезпек, які чигають на підлітка в сучасному світі, я й написала цю повість» – авторка про вибір теми твору.

* * * *

Мукачівська письменниця Валентина Попелюшка презентувала книгу «Украдені» [Електронний ресурс]: [фото, відео зустрічі] // Mukachevo.net : [інформаційно-діловий портал]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.mukachevo.net/ua/news/view/2351007>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 25.07.2023.

Премія імені Всеволода Нестайка визначила переможця [Електронний ресурс]: [перемогу здобула Валентина Попелюшка] // Barabooka: простір української дитячої книги : [проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.barabooka.com.ua/premiya-imeni-vsevoloda-nestajka-viznachila-peremozhcu/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 25.07.2023.

Лавреат 2022 року

Віталій ЗАПЕКА – український письменник, фотохудожник, доброволець, із чудовою, доброю та сповненою світлого гумору книжкою **«Полінка»** (Вид-во «Vivat»).

«...Про що писав у «Полінці?» Про дитяче, яке і доросле водночас. У книжці я вчив онуку «псувати» кашу, щоб потім у бабусі просити добавку та знову «псувати»; робити напади на сад хлопчика, який не хоче дружити з дівчинкою; ми ставали «зłodійськими зłodіями» (але таки добрими); писали листа зубній феї; шукали піратські скарби; вчилися кататися на велосипеді та правильно сприймати синці та подряпини; робили Весь Світ добришим...».



* * * *

Запека В. «Спогади» наперед: як я на війні через страх неповернення написав для онуки книгу [Електронний ресурс] / В. Запека // Українська правда. Життя : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/columns/2022/01/22/247228/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 25.07.2023.

Макалюк Б. Хотів лишити онуці спогад про себе: Віталій Запека про книжку Полінка й творчість під канонадами [Електронний ресурс] : [розповідь-знайомство з письменником] / Б.Макалюк // Вікна : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://vikna.tv/istorii/rozpovidi/hotiv-lyshyty-onuczi-spogad-pro-sebe-vitalij-zapeka-pro-knyzhku-polinka-j-tvorchist-pid-kanonadamy/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 25.07.2023.

Оголосили лауреата премії імені Всеволода Нестайка [Електронний ресурс] : [Віталій Запека книжка «Полінка»] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. –

Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/oholosyly-lavreata-premii-imeni-vsevoloda-nestajka/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 26.07.2023.

Черкасець О. Віталій Запека з книжкою «Полінка» став лауреатом премії імені Всеволода Нестайка [Електронний ресурс] / О. Черкасець // Україна молода : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/164/172835>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 25.07.2023.



Всеукраїнська літературна премія ім. Дмитра Кременя

Щорічна літературна премія, заснована у 2023 році Довжанською територіальною громадою Закарпатської області, родиною Д. Кременя, за підтримки Національної спілки письменників України та обласної організації НСПУ. Присуджується до дня народження Дмитра Кременя – 21 серпня – громадянам України на конкурсних засадах за кращу поетичну книгу українською мовою.

На здобуття Премії висуваються нові оригінальні книги авторів, видані протягом останніх трьох років. Присуджується тільки одна премія. Пропозиції щодо претендентів на здобуття Премії подаються до Оргкомітету творчими спілками, літературними об'єднаннями, національно-просвітницькими товариствами, редакціями періодичних видань, видавництвами, громадськими організаціями у сфері літератури. Автор може податися на премію самостійно.

Лавреат 2023 року

Ігор Павлюк - за збірку поезій **«Танець Мамає»**.



Ігор Павлюк – письменник, журналіст, перекладач, доктор наук із соціальних комунікацій, провідний науковий співробітник Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, лауреат багатьох всеукраїнських та міжнародних літературних премій. Його твори виходять друком на Близькому Сході, у США, Ірландії, Австрії, Швейцарії та інших країнах. Книга-переможниця «Танець Мамає» побачила світ у 2023 році у видавництві «Саміт-книга» і вже здобула популярність та зібрала цілий букет схвальних рецензій від знаних поціновувачів високого поетичного слова.

«...Зріла поетична книга. Її треба читати, як жити, неспішно, аби нічого не пропустити. Бо це вже навіть не вірші. Це життєві історії, бувальщини, які вросли у тіло вірша і сприймаються як живе ціле... Сюжетність віршів Павлюка, деяка їхня внутрішня суперечність, не руйнують



загальної вітаїстичної концепції книги. Власне, книги, не збірки. Бо в книзі, як у староукраїнській великодній драмі є своя експозиція, зав'язка, розвиток подій, кульмінація і катарсис. Тому «Танець Мамая» треба сприймати як катарсисну драму Поета, який дозрів до «душевного миру», але завжди готовий стати на прю із ворогом. Попри весь універсалізм відчуттів, – це дуже українська книга. Дуже-Павлюківська книга, водночас сповнена глибинної народної мудрости і віри в перемогу Життя...» – Євген Баран про книжку.

*** * * ***

Кузан В. Першим лауреатом Всеукраїнської літературної премії імені Дмитра Кременя став Ігор Павлюк : [за кн. «Танець Мамая»] / В. Кузан // Укр. літ. газ. – 2023. – № 8 (серпень). – С. 2.

Кузан В. Премія Дмитра Кременя [Електронний ресурс]: [підсумки конкурсу, оголошення переможця] / В. Кузан // Хвиля Десни : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://hvilya.com/news/culture/premiya-dmytra-kremenyua.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 25.10.2023.

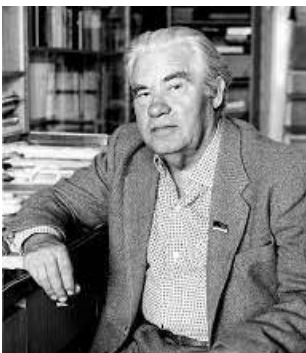
Літературна Премія ім. Дмитра Кременя – 2023 [Електронний ресурс] : [положення про премію] // Litcentr : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://litcentr.in.ua/news/2023-07-01-14672>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 25.10.2023.

Першим лауреатом премії імені Дмитра Кременя став Ігор Павлюк [Електронний ресурс] : [інформація про конкурс і переможця] // Буквоїд : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://bukvoid.com.ua/events/premii/2023/08/10/123846.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 25.10.2023.

Сільчук Ю. Епоха як камінь спотикання : [рецензія на книгу лірики Ігоря Павлюка «Танець Мамая»] / Ю. Сільчук // Укр. літ. газ. – 2023. – № 12 (грудень). – С. 38-39.

ПРЕМІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ПИСЬМЕННИКІВ УКРАЇНИ

Премія ім. Платона Воронька **(за твори для дітей)**



Щорічна літературна премія Національної спілки письменників України в царині літератури для дітей. Засновано у 2018 році на честь видатного дитячого письменника.

Присуджується в 2 номінаціях. Нагородження відбувалося 19 грудня, в день проведення традиційного свята Творчого об'єднання дитячих письменників «Літературна

резиденція святого Миколая» в Національному музеї літератури України.

У грудні 2023 секретаріат НСПУ ухвалив зміни в Положенні премії, нагородження перенесли на 6 грудня; подання на премію встановили з 15 жовтня по 15 листопада

Лавреат 2021 року

Володимир Вакуленко (посмертно).

Організатори конкурсу, Національна спілка письменників України, відступили від положення і присудили премію посмертно – Володимирі Вакуленку, українському громадському діячу, прозаїку, поету, перекладачу. Викраденому і закатованому російськими окупантами у Харківській області.



Дитячий письменник мешкав у селі Капитолівка під Ізюмом, яке з березня 2022 року було окуповане росіянами. У березні росіяни прийшли з обшуками до письменника який жив із батьком і сином Віталієм у селі. Син Володимира має тяжку форму інвалідності – аутизм. Він самостійно виховував сина, ніколи з ним не розлучався. Після допиту росіяни повернули їх додому. Під час окупації Харківської області він писав щоденник. 23 березня 2022 року письменник, знаючи, що окупанти ще прийдуть за ним, закопав свої записи під вишнею і сказав батькові: «Коли наші прийдуть, віддаси». Наступного дня, 24 березня, Володимира забрали. Припускають, що один із місцевих жителів села Капитолівка доніс на Володимира росіянам.

Письменник не приховував від окупантів своєї проукраїнської позиції. Усі роки війни Володимир був волонтером, допомагав військовим, був учасником Революції Гідності.

У творчому доробку письменника 13 надрукованих книг, зокрема: «Монограмота» (2008), «Ви... не» (2011), «Сонечкова сім'я» (2011), «Ми Провінція!» «Крок» (2012), «Татусева книга» (2014), «Інфаркт для гурманів. Щоденник вар'ята» (2016), «УБД-реінкарнація» (2017), «Лелечині ключі» (2019), «Три засніжені історії» (2021), «Король вірусів Ковід» (2021).

Численні публікації в журналах, антологіях, альманахах як в дорослих виданнях, так і в дитячих. Упорядник і співупорядник кількох друкованих проєктів, організатор та учасник численних літературних акцій та фестивалів.

Лауреат конкурсу патріотичної поезії «Золотий Тризуб» (2011), Міжнародної літературної премії ім. О. Ульяненка (2012), Всеукраїнського конкурсу ім. Леся Мартовича (2014), Міжнародного конкурсу «Коронація слова» (2014), літературного конкурсу «Українська революція 1917 – 1921 рр.» (2018), літературної премії ім. П. Воронька (2021, посмертно), лауреат спеціальної відзнаки IPA Prix Voltaire Award (2023, посмертно).

Його загибель змогли встановити лише завдяки експертизі ДНК. Мати Володимира підтвердила одержані результати експертизи ДНК. У листопаді 2022 року тіло Володимира ідентифікували у масовому похованні у лісі під Ізюмом. 6 грудня його поховали в Харкові. Дата його смерті невідома.

На честь Володимира Вакуленка названа одна з найдовших вулиць Ізюма, а у Краматорську вулицю Маршака перейменовано на його честь. Щоденник у якому близько тридцяти щільно заповнених сторінок, який Володимир вів під час окупації, зберігається в Харківському ЛітМузеї. У ньому є такі слова: «Усе буде Україна! Я вірю в перемогу».



* * * *

Байрачна Ю. «Вірю в ЗСУ»: переможне слово Володимира Вакуленка [Електронний ресурс] / Ю. Байрачна // Укрінформ : мультимедійна платформа іномовлення України : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3685880-viruu-v-zsu-peremozne-slovo-volodimira-vakulenska.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.07.2023.

Харківський літературний музей, показав відвідувачам записи з окупації дитячого письменника, поета, волонтера Володимира Вакуленка. Йому також присвятили щорічні поетичні «Читання на драбині», що пройшли в музейному дворіку.

Вакуленко Володимир Володимирович [Електронний ресурс] : [біографія письменника, творчий доробок] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Вакуленко_Володимир_Володимирович. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.07.2023.

Давидова Ю., Силаєва Г. «Він передчував війну»: розмова з ексдружиною вбитого дитячого письменника Вакуленка [Електронний ресурс] / Ю. Давидова, Г. Силаєва // Суспільне: новини : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://susplne.media/335360-vin-peredcuvav-vijnu-rozmova-z-eksdruzinou-vbitogo-ditacogo-pismennika-vakulenska/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.07.2023.

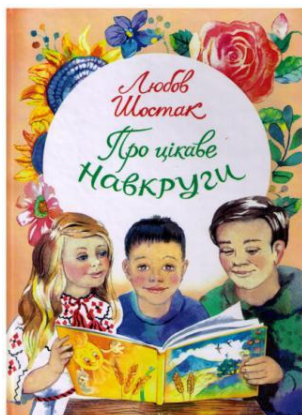
Розмова з однодумницею і колишньою дружиною — про письменницький талант Володимира, його вдачу і спадок.

Марків Н. Вперше премію імені Платона Воронька українському письменнику присудили посмертно [Електронний ресурс] / Н. Марків // Вечірній Київ : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/76073/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.07.2023.

Нечепоренко О. «Видали свої ж». Як жив і загинув від рук росіян письменник Володимир Вакуленко [Електронний ресурс] / О. Нечепоренко // BBC News Україна :

[вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-63863965>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.07.2023.

Лавреат 2023 року



Номінація «Поезія» – перемогу здобула **Любов Шостак** за книжку «Про цікаве навкруги : в акровіршах та загадках-добавлянках».

Збірка вийшла у видавництві «Дніпро» у 2022 році. Вірші які склали збірку розкажуть про все те що нас оточує – зачаровану красу кожної пори року, природні явища, тварин, птахів, рослин. Вірші не прості, в них містяться зашифровані слова, які треба відгадати.

Літературна премія Платона Воронька [Електронний ресурс] : [2023 – в номінації «Поезія» здобула перемогу Любов Шостак за книжку «Про цікаве навкруги : в акровіршах та загадках-добавлянках»] // Вікіпедія: вільна енциклопедія : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Літературна_премія_імені_Платона_Воронька. – Назва з екрана. – Дата звернення: 26.12.2023.

Премія ім. Івана Огієнка



Премія заснована на вшанування пам'яті вченого-мовознавця, письменника, перекладача, державного й церковного діяча Івана Огієнка – митрополита Іларіона.

Засновники премії – Всеукраїнське товариство І. Огієнка, Житомирська обласна рада та обласна державна адміністрація, НСПУ, Фонд сприяння розвитку мистецтв, Всеукраїнське товариство «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка.

Відзначають найкращих діячів у сфері розвитку духовності, культури, міжнаціональної та міжконфесійної злагоди у номінаціях: «Література», «Мистецтво», «Освіта», «Наука», «Громадська, політична та духовна діяльність».

Лавреати 2022 року

Номінація «Література»

❖ **Ярина Ярославівна Черногуз** – українська поетеса, волонтерка, військовослужбовиця, морський піхотинець, військовий медик, розвідниця Збройних сил України, учасниця російсько-української війни.

❖ **Сергій Олександрович Татчин** – український поет, художник.

* * * *

Стали відомі лауреати Всеукраїнської премії ім. Івана Огієнка 2022 року (ФОТО) [Електронний ресурс] // I-UA.TV : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://i-ua.tv/news/74656-staly-vidomi-laureaty-vseukrainskoi-premii-im-ivana-ohiiienka-foto>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 17.07.2023.

Лавреат 2023 року

Номінація «Література

❖ **Ірен Роздобудько** – українська письменниця, ілюстратора та сценаристка, викладач кінодраматургії.

«Ця нагорода для мене значить більше, ніж просто державна премія. Я дуже щаслива, по-перше, тому що Іван Огієнко – перше, з чим я зіштовхнулася, коли переїхала з Донецька до Києва. Його відомий словник з правильним українським правописом відіграв велику роль у моєму житті. І власне, ця відзнака не мені. А книги, які я написала – це відзнака Олени Теліги і Миколи Леонтовича. І я б хотіла, щоб ці книги були і жили» – каже Ірен Роздобудько.

* * * *

Василь Чепурний отримав всеукраїнську премію ім. Івана Огієнка за книгу «Сто днів Широкої війни» [Електронний ресурс] : [переможець у номінації «Освіта»] // Сіверщина: Всеукраїнський незалежний медійний простір : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://siver.com.ua/news/vasil_chepurnij_otrimav_vseukrajinsku_premiju_im_ivana_ogienka_za_knigu_sto_dniv_shirokoji_vijni/2023-06-02-33362. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.07.2023.

Дукач Т. На Житомирщині нагородили лауреатів Премії імені Івана Огієнка [Електронний ресурс] // Суспільне: новини : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://suspilne.media/496087-na-zitomirshchyni-nagorodili-laureativ-premii-imeni-ivana-ogienka/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.07.2023.

На Житомирщині нагородили лауреатів Премії імені Івана Огієнка [Електронний ресурс] : [повний список лауреатів премії 2023 року] // Житомирська обласна рада : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://zt.gov.ua/22918-na-zhytomyrshchyni-nagorodyly-laureativ-premii-imeni-ivana-ohiiienka>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.07.2023.

Премія ім. Максима Рильського



Щорічна літературна премія. Заснована 1972 року і відновлена 2013 року за ініціативи Держкомтелерадіо, благодійної організації «Фонд Максима Рильського «Троянди й виноград», Українського фонду культури та НСПУ.

Присуджується щороку 19 березня, до дня народження Максима Рильського, письменникам і поетам за переклад українською мовою творів видатних зарубіжних авторів, а також за переклад творів українських класиків та сучасних авторів мовами народів світу.

Лавреати 2022 року

❖ Номінація «За переклад українською мовою творів видатних зарубіжних авторів» – **Іван Мегела** – за переклад з німецької на українську мову твору Германа Гессе «Казки, легенди, притчі».

❖ Номінація «За переклад творів українських класиків та сучасних авторів мовами народів світу» - **Раїса Божко** (Карагезян) – за переклад вірменською мовою твору І. Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я».

* * * *

Божко Раїса Альбертівна [Електронний ресурс] : [біографія перекладачки] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Божко_Раїса_Альбертівна. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.07.2023.

Мегела Іван Петрович [Електронний ресурс] : [біографія літературознавця, наукова і громадська діяльність] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Мегела_Іван_Петрович. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.07.2023.

Перекладачка Раїса Божко передала всю суму здобутої нею премії Рильського на підтримку ЗСУ [Електронний ресурс] // Новинарня: [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://novynarnia.com/2023/06/09/laureatka-rayisa-bozhko-peredala-vsyu-sumu-premiyi-ryl'skogo-na-pidtrymku-zsu/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.07.2023.

Уряд визначив переможців літературної премії імені Максима Рильського [Електронний ресурс] : [переможці 2022 року] // Укрінформ : мультимедійна платформа іномовлення України : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3687061-urad-viznaciv-peremozcv-literaturnoi-premii-imeni-maksima-ril'skogo.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.07.2023.



Літературна премія ім. Павла Тичини

Щорічна премія Національної спілки письменників України, присуджується з 1973 року за високохудожні поетичні твори, гостре відчуття проблем сучасності тощо. Вік учасників необмежений.

Лавреати 2021 року

- ❖ Микола Гриценко – за поетичну збірку «Колосінь».
- ❖ Світлана Дідух-Романенко – за поетичну збірку «Маяк і мятник».

Лавреати 2022 року

- ❖ Олег Гончаренко – за поетичну збірку «Серце у вогні».
- ❖ В'ячеслав Романовський – за книжку «Аромат припізнілого цвіту».

Лавреати 2023 року

- ❖ Ігор Курилів – за поетичну збірку «За Аріадниною ниткою».
- ❖ Станіслав Новицький – за поетичну збірку «Передмовчання».

* * * *

Стали відомі лауреати Всеукраїнської літературної премії імені Павла Тичини за 2023 рік [Електронний ресурс] // НСПУ : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://nspu.com.ua/novini/stali-vidomi-laureati-vseukrainskoi-literaturnoi-premii-imeni-pavla-tichini-za-2023-rik/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 26.12.2023.

У Києві відбувся мистецький захід, присвячений 50-річчю заснування Всеукраїнської літературної премії імені Павла Тичини [Електронний ресурс] // НСПУ : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://nspu.com.ua/novini/ukievi-vidbuvsya-misteckij-zahid-prisvyachenij-50-richchju-zasnuvannya-vseukrainskoi-literaturnoi-premii-imeni-pavla-tichini/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.07.2023.

Черкасець О. Лауреатів літературної премії імені Павла Тичини нагородили у Києві [Електронний ресурс] : [лауреати 2021 – 2022 pp] / О.Черкасець // Україна молода : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/164/172588>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.07.2023.



МІЖНАРОДНІ ПРЕМІЇ

Міжнародна літературна премія ім. Миколи Гоголя «Тріумф»

Нагорода заснована у 1998 р. Чернігівським медіа-клубом за сприяння Національної спілки письменників України та міжнародних громадських організацій. З 1 листопада 2014 року засновником премії стала Міжнародна літературно-мистецька Академія України, яка об'єднує відомих письменників, перекладачів, науковців, журналістів, міжнародних діячів із 70 країн. Рішення ухвалює Комітет із нагородження Міжнародною літературною премією ім. М. Гоголя «Тріумф», до якого входять знані письменники і науковці.

Лавреати 2022 року

- ❖ **Куйбіда Василь**, поет, педагог, науковець, громадський та політичний діяч – за книгу віршів «Простір перетілень».
- ❖ **Букет Євген**, журналіст, публіцист, краєзнавець, головний редактор газети «Культура і життя», громадський та політичний діяч – за книгу «Фастів козацький і гайдамацький» та значний внесок у популяризацію рідної культури.
- ❖ **Крат Анатолій**, український поет, перекладач, журналіст – за книгу пародій «Прометей поміж грудей», та значний внесок у популяризацію рідної культури.
- ❖ **Фарина Ігор**, поет, літератор, журналіст, перекладач, критик – за літературно-критичні публікації останніх років та значний внесок у популяризацію рідної культури.
- ❖ **Зінченко Тетяна**, письменниця, філолог, фольклорист, журналіст – за книгу «Свідома любов» (роман у новелах) та значний внесок у популяризацію рідної культури.

Лавреати 2023 року

- ❖ **Олександр Литвиненко, Уляна Маляр, Андрій Шкварла**, за міфологічний проєкт «Невідомі казки та легенди. Химерні історії про мавок» від команди художньо-документальних проєктів «ARTПерсона».
- ❖ **Тадей Карабович**, український поет та перекладач – за визначну перекладацьку діяльність.
- ❖ **Станіслав Новицький**, поет – за книгу поезій «Крони дерев холодні» та заснування альманаху «Сівач».
- ❖ **Наталія Калиновська**, поетеса – за книжку віршів «Миті одкровенень».

Дзюба С. Названі лауреати Міжнародної літературної премії імені Миколи Гоголя «Тріумф» за 2023 рік [Електронний ресурс] : [повний список лауреатів] / С. Дзюба // Українська літературна газета : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://litgazeta.com.ua/news/nazvani-laureaty-mizhnarodnoi-literaturnoi-premii-imeni-mykoly-hoholia-triumf-za-2023-rik/> . – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.07.2023.

Дзюба С. Лауреати Міжнародної літературної премії імені Миколи Гоголя «Тріумф» за 2022 рік [Електронний ресурс] : [повний список лауреатів] / С. Дзюба // Che.cn.ua : Інформаційний портал Чернігівщини : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://che.cn.ua/index.php/different/blogs/item/7033-laureaty-mizhnarodnoi-literaturnoi-premii-imeni-mykoly-hoholia-triumf-za-2022rik>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.07.2023



Міжнародна українсько-німецька літературна премія ім. Олесея Гончара

Премія, заснована у 1996-му році німецькими меценатами – письменницею Тетяною Куштьевською і підприємцем Дітером Карренбергом та Національною спілкою письменників України.

Присуджують щорічно в таких номінаціях: «Проза (роман, повість)», «Мала проза (цикл оповідань, новел)», «Поезія», «Літературознавча праця, присвячена творчості Олесея Гончара», «Публіцистика».

На конкурс приймаються як вже надруковані, так і ще не оприлюднені твори українськомовних авторів віком до 30 років, які живуть в Україні та за її межами.

Лавреати 2022 року

- ❖ Номінація «Роман» – **Ігор Дорошенко** (письменник) – за роман «Вітя німець, або інструкція з ремонту корпусів».
- ❖ Номінація «Проза» – **Микита Григоров** (письменник) – за збірку оповідань і новел
- ❖ Номінація «Поезія» – **Віталій Білозір** (поет) – за рукопис збірки віршів «Паперовий хлопчик».

Лавреати 2023 року

Премію присудили у номінаціях:

- ❖ «Велика Проза» – **Тарас Голота** (письменник) – за збірку повістей «У дзеркальній сповідальні».

❖ «Мала проза» – **Богдан Гасюк** (письменник) – за збірку новел «Поки сонце росте».

❖ «Поезія» – **Станіслав Новицький** (поет) – за збірку поезій «Передмовчання».

❖ «Публіцистика» – **Любомир Лесонін** (поет) – за добірку есеїв «Альбом, у якому – ти».

❖ «Літературознавча праця, присвячена творчості О. Гончара» – **Захар Зіненко** (краєзнавець) – за літературну розвідку «Якась вища сила зберігає мене...».

* * * *

Оголосили лауреатів Міжнародної премії імені Олеся Гончара 2023 року [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/oholosyly-lavreativ-mizhnarodnoi-premii-olesia-honchara-2023-roku/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.12.2023.

У п'ятьох номінаціях Міжнародної німецько-української премії ім. Олеся Гончара оголосили лауреатів [Електронний ресурс]: [лауреати 2023 року] // Ukrinform : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3691127-u-patoh-nominaciah-mizhnarodnoi-nimeckoukrainskoj-premii-im-olesa-goncara-ogolosili-lavreativ.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.12.2023.

Міжнародна літературна премія ім. Григорія Сковороди «Сад божественних пісень»



засновником

цієї премії стала Міжнародна літературно-мистецька Академія України, котра об'єднує 170 відомих письменників, перекладачів, журналістів та науковців із 70 держав.

Лавреати 2022 року

❖ **Куйбіда Василь**, поет – за книгу віршів «Гармонія неспокою».

❖ **Богачов Руслан**, поет – за книги поезій «Триптих», «Поророка», «Вітер і ніч», «Тіло» та значний внесок у популяризацію рідної культури.

❖ **Банитюк Ольга**, майстриня художнього читання, декламатор – за озвучення та театральну постановку ліроепічної поеми Галини Запорожченко

«Мазепа», а також за високу майстерність і вагомий внесок у популяризацію української культури в Україні та за її межами.

❖ **Павлов В'ячеслав**, композитор, громадський діяч – за створення музичного супроводу до ліроепічної поеми Галини Запорожченко «Мазепа», а також за високий професіоналізм і популяризацію української національної культури.

Лавреати 2023 року

❖ **Василь Симоненко**, поет (*посмертно*) – за великий внесок в українську літературу.

❖ **Александра Зінчук**, поетеса – за збірку віршів «Ї ду де».

❖ **Дмитро Мамчур**, поет, драматург, журналіст, воїн – за значну творчу діяльність.

❖ **Сергій Мартинюк**, письменник, публіцист, краєзнавець – за книги «Пишаюсь, що я Українець або Лелеки рідним гніздам не зраджують» і «13 віршів або битва за Ірпінь змінила світ» та визначну творчу діяльність.

❖ **Ольга Береза**, письменниця, майстриня, ілюстраторка книг – за книжку віршів «Аграфка для Янгола» і роман «Рейчел та родина Берешів».

❖ **Олена Рєпіна**, письменниця, громадська та культурна діячка – за значну творчу діяльність та книгу віршів «Жити далі».

*** * * ***

Названі лауреати Міжнародної літературної премії імені Григорія Сковороди «Сад божественних пісень» за 2022 рік [Електронний ресурс] : [повний список лауреатів] / С. Дзюба // Українська літературна газета : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://litgazeta.com.ua/news/nazvani-laureaty-mizhnarodnoi-literaturnoi-premii-imeni-hryhoriia-skovorody-sad-bozhestvennykh-pisen-za-2022-rik/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 19.12.2023.

Слапчук В. Визначені лауреати Міжнародної літературної премії імені Григорія Сковороди «Сад божественних пісень» за 2023 рік [Електронний ресурс] : [повний список переможців конкурсу 2023 року] / В. Слапчук // Українська літературна газета : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://litgazeta.com.ua/news/vyznacheni-laureaty-mizhnarodnoi-literaturnoi-premii-imeni-hryhoriia-skovorody-sad-bozhestvennykh-pisen-za-2023-rik/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.07.2023.



Українсько-єврейська літературна премія «Зустріч»

Премія присуджується щорічно за найвпливовіший літературний твір, що сприяє розвитку українсько-єврейського порозуміння, утвердження України як держави з багатоетнічним суспільством та слугує доказом девізу «Наші історії неповні одна без одної». Вперше премію було присуджено 2020 року в категорії художньої літератури (проза, поезія, драматургія). Премію фінансує канадська добродійна організація «Українсько-єврейська зустріч» (UJE). За підтримки найстарішого літературного фестивалю України – BookForum та Українського інституту книги. Всі подані на розгляд твори повинні бути видані в Україні. Пріоритет надаватиметься оригінальним творам українською мовою, хоча розглядатимуться й видатні твори, перекладені з інших мов.

Лавреат 2023 року

Софія Андрухович – роман «Амадока» (Видво Старого Лева).

Софія Андрухович – українська письменниця, перекладачка, публіцистка.

Автор книжок прози – «Літо Мілени» (2002), «Старі люди» (2003), «Жінки їхніх чоловіків» (2005), «Сьомга» (2007), «Фелікс Австрія» (2014), «Сузір'я курки» (2017), «Амадока» (2020), переклала низку творів М. Гретковської, К. Стейплза Люїса, Дж. К. Ролінг, К. Ішігуро, А. Ренд, Т. Джадта.

Роман-переможець 2023 року «Амадока» – розповідає про зникнення цілих світів і культур та про те, що залишається натомість. Авторка порушує питання, чи існує зв'язок між Другою світовою війною та Голокостом і знищенням української інтелігенції у часи сталінських репресій. А також яким чином це пов'язано з війною, яку росія веде проти України, і яка почалася не в ХХІ столітті, а вже дуже давно.



*** * * ***

Андрухович Софія Юріївна [Електронний ресурс] : [біографія, творчість] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Андрухович_Софія_Юріївна. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.12.2023.

Горлач П. Роман «Амадока» Софії Андрухович відзначили книжковою премією «Зустріч» [Електронний ресурс] / П. Горлач // Суспільне: культура : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://susplne.media/culture/575227-roman-amadoka-sofii-andruhovic-vidznacili-knizkovou-premiu-zustric/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.12.2023.

Оголосили короткий список літературної премії «Зустріч-2023» [Електронний ресурс] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/oholosyly-korotkyj-spysok-literaturnoi-premii-zustrich-2023/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.12.2023.

НАЦІОНАЛЬНІ КНИЖКОВІ КОНКУРСИ, РЕЙТИНГИ та ФЕСТИВАЛІ



Премія міжнародного конкурсу «Коронація слова»

Міжнародний літературний конкурс романів, п'єс, кіносценаріїв, пісенної лірики та творів для дітей. Заснований Тетяною та Юрієм Логушами. Мета конкурсу – підтримка новітньої української культури, пошук нових імен, видання найкращих романів, стимулювання й підтримка сучасного літературного процесу кіно й театру, і як наслідок – наповнення українського ринку повнокровною конкурентоспроможною літературою, а кіно й театру – якісними українськими фільмами й п'єсами.

Переможці «Коронація слова – 2022»

Номінація «Романи»

- 1 премія – Наталя Тисовська – «Справа про чорну ропу» (м. Київ).
- 2 премія – Роксолана Сьома – «Мамуся» (м. Київ).
- 3 премія – Наталія Смирнова – «Пам'ять» (м. Кропивницький).

Лауреати спецвідзнаки «Вибір видавця»

- Валерій Лапікура та Наталія Лапікура – «Дорогами Сірої зони» (м. Київ).
- Наталія Чайковська – «Мовчазна згода» (м. Луцьк).
- Віталій Перетятко – «Поганий батько» (м. Миколаїв).
- Петро Лушик – «Не будуйте плани на серпень» (с. Сопошин, Львівський р-н).
- Анна Багряна – «Годинник Аріадни» (м. Київ).
- Наталія Дев'ятко – «Останній з давнього народу» (м. Дніпро).
- Павло Дима – «Сонячна жриця» (м. Київ).
- Зінаїда Луценко – «Загублена наречена» (Черкаська обл., смт. Цибулів).
- Віоліна Ситнік – «Грішний» (м. Хмельницький).
- Сергій Батурин – «Спис римського сотника» (м. Київ).
- Сергій Грінченко – «Остання ніч Шахерезади» (м. Суми).
- Катерина Кулик – «Вітаємо, у вас дівчинка» (м. Київ).

- Дарина Березіна – «Без любові» (м. Миколаїв).

Лауреат спецвідзнаки «Золотий пістоль» від письменника Андрія Кокотюхи

- Наталя Тисовська – «Справа про чорну ропу» (м. Київ).

Лауреати спецвідзнаки від КНУ ім. Т. Шевченка за найкращий патріотичний твір

- Микола Більшевич – «Яка на смак кров» (м. Луцьк).
- Галина Лукашенок – «Бурштинова наречена» (Івано-Франківська обл., с. Вовчківці).
- Олександр Балабко – «Кімоно для Баттерфляй» (м. Київ).
- Олександр Зубченко – «Люта» (м. Вишгород).
- Павло Романько – «У володіннях Водяного» (м. Прилуки).
- Юліана Нестерович – «Казка про червоного змія» (Тернопільська обл., смт. Гусятин).
- Олександр Курись – «Останнє ім'я» (м. Київ).

Лауреати спецвідзнаки «Міжнародний вибір»

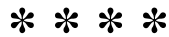
- Ганна Вайт – «Небо» (Велика Британія).
- Станіслава Юрченко – «Місто, де здійснюються мрії» - (Південна Корея, м. Янсан).
- Наталія Зражевська – «Люди прекрасні» Україна (м. Горлівка) – Канада (м. Галіфакс).
- Мар'яна Соха – «Тепер ми стоїмо разом» (США, м. Чикаго).
- Наталія Пендюр – «Ведмідь етрусський березневий» (Чехія).
- Євген Хміль – «Matrimonio» (Велика Британія, м. Лондон).
- Тетяна Жарко – «Чотирибедрений трикутник» (Франція, м. Страсбург; м. Київ);
- Олена Демір – «Маріка» (Туреччина, м. Анталія)
- Ольга Мацкевич – «Гетера» (Польща, м. Лешно).
- Ігор Дорошенко – «Вітя Німець або інструкція з ремонту компасів» (м. Нова Каховка).
- Тетяна Корпан – «Роздоріжжя або дві дороги» (Чехія, м. Прага).
- Таїсія Наконечна – «Право на смерть» (Бельгія, м. Гент).

Лауреати спецвідзнаки «Найкращий твір про кохання» від учасниць Львівського жіночого літературного клубу

- Наталія Дурунда – «Як згаснуть зорі» (м. Ужгород).
- Олександра Товкайло – «Натурниця» (м. Рівне).
- Марія Остапчук – «Модель з Малих Горбів» (м. Львів).

Диплом за кращу журналістську сагу

- Тетяна Редько – «Журналістика. Покоління Х» (м. Вінниця).



Стали відомі переможці літературного конкурсу «Коронація слова» [Електронний ресурс] : [лауреати 2022 року, список переможців] // Вечірній Київ: [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/88055/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 22.11.2023.



Переможці «Молода Коронація 2022»

Мета Молодої Коронації — розширити спектр молодіжної літератури та заохотити до письменництва саму молодь. Конкурс є унікальною можливістю для письменницького старту й усвідомлення себе як письменника.

У номінаціях здобули перемогу:

Молодь для молоді

- **Пісенна лірика**: 3 премія: Валентина Градишин – «Настане час» (Тернопільська обл., м. Почаїв).
- **Збірка віршів**: 3 премія: Єсенія Ковальова – «Відтінки» (Чернігівська обл., м. Остер).
- **Повість**: 1 премія: Дмитро Баштовий – «Людина щаслива» (м. Суми).
- **Новела**: 2 премія: Квітослава Козицька – «Життя, Смерть і Душа» (м. Львів).
3 премія: Єва Глюз – «Бібліотека» (Львівська обл., с. Двірці).
- **Оповідання**: 1 премія: Олена Пилип – «Тунель кохання» (Закарпатська обл., м. Тячів);
2 премія: Софія Доліщан – «Прогулянка дощової днини» (Київська обл., с. Гореничі).

Молодь для дорослих

- **Роман**: 2 премія: Марта Стоцька – «Кисень» (м. Чернівці).

Дорослі для молоді – 16-21 рік

- **Збірка оповідань**: 1 премія: Оксана Кириченко – «Скіф» (м. Київ).
2 премія: Оксана Кириченко – «Жахні історії, підслухані в чорній кімнаті» (м. Київ).

- **Кіносценарій:** 3 премія: Оксана Дуплій – «Диво» (м. Черкаси).
- **Оповідання:** 1 премія: Сергій Лисенко – «Петрович» (м. Черкаси).
2 премія: Олена Скуловатова – «Саша закохалась» (Київська обл., с. Путрівка).
3 премія: Олена Скуловатова – «Остання спроба» (Київська обл., с. Путрівка).
3 премія: Валентина Турчин – «Під уламками будівельного сміття» (Київська обл.).
- **П'єса:** 1 премія: Оксана Дуплій – «Дівчина в чоловічому монастирі» (м. Черкаси).
- **Повість:** 1 премія: Дмитро Зіненко – «Гайммен» (Полтавська обл., м. Хорол).
- **Роман:** 2 премія: Сергій Зінченко – «Світло незнищенне» (Черкаська обл., с. Мельники).
3 премія: Вікторія Кравченко – «Bleak Rose» (З прірви в безодню) (м. Кропивницький).

Дорослі для молоді – 12–15 років

- **П'єса:** 3 премія: Юлія Єфанова – «Чотири лиха і одне диво» (м. Київ).
- **Повість:** 1 премія: Тарас Данилюк – «Сімейка геномів» (Житомирська обл., м. Бердичів).
1 премія: Віталіна Макарик – «Кеди в небі» (Волинська обл., м. Володимир).
2 премія: Анна Ратнікова – «Навіщо імпи псують світ» (с. Новосілки).
- **Роман:** 1 премія: Наталя Лапіна – «Чорні бандани» проти академіків» (м. Черкаси).
- **Спецвідзнаку за художнє осмислення теми Голодомору** надали Вікторії Дунь – повість «Борщ» (м. Слов'янськ).

* * * *

Визначили переможців літературного конкурсу «Молода КороНація 2022» [Електронний ресурс] : [лауреати 2022 року, список переможців] // Район. Культура : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://kultura.rayon.in.ua/news/556502-viznachili-peremozhstv-literaturnogo-konkursu-moloda-koronatsiya-2022>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 22.11.2023.



Книга року ВВС. Україна

Літературна нагорода українськомовним літературним творам, яка щорічно присуджується редакцією ВВС News Україна за найкращу українськомовну книгу, видану впродовж календарного року до дати оголошення конкурсу.

Переможці 2022 року

«Книга року ВВС»

❖ **Андрій Сем'янків** (*MED Goblin*), роман «Танці з кістками. Медичний трилер» (Вид-во «Віхола»).

Коментуючи книгу, Марта Шокало порівняла «Танці з кістками...» з американським серіалом «Пуститися берега». «...Книжка Андрія Сем'янків виконує одну з найголовніших місій літератури – розважати. Такого захопливого сюжету в українській літературі не було давно. «Танці з кістками» має всі шанси стати бестселером не лише в Україні, а й за її межами, щойно її перекладуть іншими мовами. Це Breaking Bad по-українськи...».

«Дитяча книга року ВВС»

❖ **Андрій Бачинський**, книга «Примари Чорної діброви» (Вид-во Старого Лева).

Член журі премії Світлана Пиркало зазначила: «...Попри те, що книга Андрія Бачинського була написана до повномасштабного російського вторгнення в лютому, вона відповідає на фундаментальне питання: як дуже різні люди можуть об'єднатися, щоб захистити свою землю та свою історичну спадщину – у цьому випадку старовинний дубовий гай – від загарбників...».

«Книга року ВВС – Есеїстика»

❖ **Павло Казарін**, книга «Дикий Захід Східної Європи» (Вид-во «Віват»).

Переможця у номінації Книга року ВВС – Есеїстика – 2022 оголосив член журі, телеведучий **Вадим Карп'як**, який зазначив: «Це книга, яка багато чого пояснює про нас сьогодні. Як ми стали такими, як ми є. Але це також показує, що ми не такі ідеальні, якими хочемо бачити себе в дзеркалі».



Книга року BBC-2022 оголосила переможців [Електронний ресурс] : [лауреати 2022 року та список переможців минулих років] // BBC News Україна : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-63971706>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 22.11.2023.

Оголосили короткі списки «Книги року BBC – 2022» [Електронний ресурс] : [журі визначило короткі списки претендентів 2022 року] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/oholosyly-korotki-spysky-knyhy-roku-bbc-2022/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 22.11.2023.

Переможці 2023 року

«Книга року BBC»

❖ **Євгенія Кузнєцова** роман «Драбина» (Вид-во Старого Лева)

Роман «Драбина» Євгенії Кузнєцової – про те, як війна перевертає життя української родини. І, хоча, вони опинилися за тисячі кілометрів від вибухів, повітряних тривог і смертей, війна весь час із ними.

Головна редакторка BBC News Україна та голова журі премії Марта Шокало, розповідаючи про переможця, зазначила: «...Дуже часто книга, яка перемагає в нашому конкурсі, потім стає бестселером. Але цього року народне визнання нас випередило. «Драбина» Євгенії Кузнєцової вже довгий час стоїть на видноті в кожній українській книгарні. Це по-справжньому народний роман про війну, який не міг не стати Книгою року BBC 2023...».

«Дитяча книга року BBC»

❖ **Іван Малкович**, книга «**Анна Ярославна: київська князівна – королева Франції**» (Вид-во А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА)

«За одинадцять років існування категорії Дитяча Книга Року BBC ми відзначили широкий спектр літератури для наших наймолодших читачів – від веселих казок до динамічних пригодницьких повістей. Цьогорічний переможець оповідає про епізод давньої історії, який демонструє приналежність України до ширшої європейської культури. Але це також історія про подорож у невідоме, подолання нових викликів і, врешті-решт, історія кохання. Книга Івана Малковича з її прекрасними ілюстраціями принесе насолоду всій родині», – сказала Світлана Пиркало, радниця культурної програми ЄБРР і член журі конкурсу.

«Цю книжку хочеться не лише читати, а й уважно роздивлятися, – зазначила у рецензії кореспондентка BBC Україна Діана Куришко, – Читаєш і уявляєш Анну у пурпуровій сукні, як вона листується з папою Римським, підписує у Парижі королівські акти і сумує за Києвом».

«Книга року ВВС – Есеїстика»

❖ **Ростислав Семків**, книга «Пригоди української літератури» (Вид-во «Темпора»)

Це захоплива подорож в історію української літератури від Сковороди до Жадана, в якій автор пропонує доволі незвичний погляд на літературні стилі і напрями.

Коментуючи переможця в номінації «Есеїстика», Марта Шокало зазначила:

«...Книжки бувають хороші, а бувають, як «Пригоди української літератури» – віхові. Ростислав Семків створив захопливу літературознавчу оповідь, яка нагадує про силу літератури в часи великих потрясінь. Годі уявити книжку, яка би більше пасувала суті нашого конкурсу, як ця...».



* * * *

Большакова А. Книгою року ВВС-2023 став роман Євгенії Кузнецової «Драбина» [Електронний ресурс] / А. Большакова // Українська правда. Життя : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/culture/2023/12/14/258288/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.12.2023.

«Після нашої перемоги це буде ще потужніше»: переможці «Книги року ВВС 2023» про українську літературу [Електронний ресурс] // Суспільне Культура [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://suspihne.media/culture/639752-pisla-nasoi-peremogi-ce-bude-se-potuznise-peremozci-knigi-roku-bbc-pro-ukrainsku-literaturu/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.12.2023.



Літературний конкурс видавництва «Смолоскип»

Щорічний конкурс для молодих українських літераторів та науковців, заснований 1993 року. Конкурс проводиться у трьох номінаціях: поезія (вік учасників: від 18 до 35 років), проза та есеїстика (від 18 до 40). На конкурс приймаються раніше не опубліковані

твори, написані українською мовою. Рукописи надсилаються на конкурс в одному примірнику. Обсяг поетичної збірки – не менше 50 сторінок, обсяг прози та есеїстики – не менше 100 сторінок. В окремих номінаціях журі визначає лавреатів I, II, III та IV премій. Участь у конкурсі можлива лише за умови сплати добровільного благодійного внеску від 300 грн. Обсяг внеску не впливає на результати конкурсу. Кошти слід перераховувати МБФ «Смолоскип».

Переможці 2022 року

Номінація «Проза»

IV премію отримали:

○ Кирило Азархін, Дмитро Зозуля, Алла Качанівська, Юлія Лазоревич, Галина Мельник, Олексій Хахулін.

III премія:

- Сергій Лущик – «Цинобра».
- Мар'яна Соха – «Тепер ми стоїмо разом».
- Любов Тіткова – за постапокаліптичний текст без назви.
- Павло Шикін – «Діти Мала».

II премія:

- Христина Морозова – «Фанатка».
- Аліна Салева – «Музей апостолів».

I премію в цій номінації не присудили.

Відзнаку журі в цій номінації отримали: Надія Булгарова, Ганна Городецька, Ігор Дорошенко, Тетяна Кравченко, Андрій Крумка, Лідія Міщенко, Таїсія Наконечна, Ірина Петришин, Вікторія Рибіцька, Вікторія Шкабой.

Номінація «Поезія»

IV премію отримали:

○ Валерія Андрієнко, Володимир Биньо, Катерина Дашевець, Ксенія Кисилічин, Галина Калинська-Корчук, Наталія Мандрицька, Влад Ніколаєнко, Юлія Петрук, Кирило Поліщук, Ірина Пушко, Тарас Ярецько.

III премія:

- Богдан Братусь – «Сутінки серпневих стін».
- Микола Гуменюк – «Прогноз погоди».
- Сергій Лущик – «Ехомнезія».
- Сергій Рубнікович – «Сировина».
- Катерина Рудик – «Книжка тіней».
- Ярема Свистун – «Рамки».
- Вікторія Фещук – «Тінь супроти тіні».
- Олександр Шумілін – «Обмін речовин».

II премія:

- Оксана Лебедівна – «Люстро з коріння мандрагори»

- Ірина Сажинська – «Лемніската»

I премію в цій номінації не присудили.

Відзнаки журі отримали: Ірина Божко, Катерина Бойко, Лілія Бомко, Тетяна Власова, Оріся Грудка, Світлана Гуцуляк, Артур Дронь, Ольга Калініна, Валерія Кнолль, Анна Комар, Надія Косаревиц, Ірина Купчинська, Соломія Мардарович, Катерина Мельниченко, Ірина Мельничин, Олена Нечипорук, Мар'яна Пильник, Ілля Рудійко, Артем Сергієнко, Валерія Сергєєва

Переможці 2023 року

Номінація «Проза»

IV премію отримали:

○ Кирило Половінко, Ірина Лазоревич, Аріна Смуток, Анна Шміт, Зоряна Степаненко, Ганна Городецька, Анна Пасюк, Анастасія Шапоренко.

III премія:

- Вікторія Длугач-Климчук – «Невинна».
- Альона Тімкова – «Сімейні дорогоцінності».
- Юрій Петров – «Невротик стає феміністом».
- Марина Єщенко – «Хороша пам'ять».
- Наталія Пендюр – «Ведмідь етрусський березневий».

II премія:

- Андрій Мохна – «Герої Дніпра».
- Алла Качанівська – «Нью-Йорк».

I премію в цій номінації не присудили.

Відзнаку журі в цій номінації отримали: Назарій Вівчарик, Олена Миклащук, Ольга Черкай, Марія Маргуліс, Оксана Мазуренко, Сергій Седнев, Лілія Кульчицька, Вікторія Шкабой, Олена Павленко

Номінація «Поезія»

IV премію отримали:

○ Ольга Калініна, Юрій Ліщук, Юлія Петрук, Аліна Кувалдіна, Ірина Пушко, Тарас Ярьсько, Олександра Комісарова, Катерина Бойко.

III премія:

- Юліана Лесняк – «Arboretum».
- Ада Єлагіна – «На вищих порогах».
- Сергій Лущик – «Ехомнезія».
- Ярослав Корнєв – «Мальовані стовпи».
- Валерія Сергєєва – «Кличний відмінок імені».

II премія:

- Даниїл Задорожний – «23 лютого».
- Дарина Чупат – «Вони були тут раніше за нас».

I премію в цій номінації не присудили.

Відзнаку журі в цій номінації отримали: Аліна Кундукова, Марк Ліхачов, Тетяна Непипенко, Ірина Лазоревич, Катерина Познухова, Ірина Павленко, Микита Рижих, Христина Кобко, Галина Калинська-Корчук, Марія Хасін, Наталія Мандрицька

* * * *

Назвали імена цьогорічних переможців літературної премії видавництва «Смолоскип» [Електронний ресурс] : [вручення відзнаки премії «Смолоскип-2023», список переможців] // Суспільне. Культура : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://suspilne.media/culture/605641-nazvali-imena-cogoricnih-peremozcv-literaturnoi-premii-vidavnictva-smoloskip/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 21.11.2023.

Премія «Смолоскип – 2022» оголосила лауреатів [Електронний ресурс] : [інформація про конкурс і список переможців] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/premiia-smoloskyp-2022-oholosyla-lavreativ//>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 21.11.2023.

Умови участі в літературному конкурсі видавництва «Смолоскип» [Електронний ресурс] // Смолоскип : книгарня : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.smoloskyp.org.ua/umovy-uchasti/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 21.11.2023.



Всеукраїнський рейтинг «Книжка року»

Всеукраїнський рейтинг «Книжка року» заснований 1999 року і щороку визначає найкращі книжки, видані українськими видавцями самостійно або у співпраці з іноземними партнерами.

Переможці 2021 року

Номінація «Дитяче свято»

- **Книжки для малечі:** Г. Фалькович – «Пароплави і кити» (А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА).
- **Література для молодших школярів:** С. Дерманський – «Різдвяна крамничка тітоньки Мальви» (А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА).
- **Література для школярів середніх класів:** Н. Малетич – «Леся. Мандрівний клубочок» (Портал); Дж. Ролінг – «Квідич крізь віки»; «Різдвяна свинка» (А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА).

- **Книжки для юнацтва:** «Вони змінили світ. Лікарі й біологи» (Талант).



Номінація «Красне письменство»

- **Сучасна українська проза:** Ю. Андрухович – «Радіо Ніч» (Meridian Czernowitz).

- **Жанрова література:** Ю. Винничук – «Вілла Деккера», «Агент Лилик» (Фабула).

- **Сучасна зарубіжна проза:** О. Токарчук – «Дім дня, дім ночі», «Бігуни», «Останні історії» (Темпора).

- **Поезія:** С. Жадан – «Псалом авіації», «Вишиваний. Король України» (Meridian Czernowitz) та В. Стус – «Палімпсести» (А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА).



Номінація «Візитівка»

- **Малярство/фотографія/пластика:** Т. Яблонська – «Щоденники, спогади, роздуми» (Родовід).

- **Архітектура/дизайн/театр/кіно/музика/спеціальні дослідження:** «Польоти уві сні та наяву» (Довженко-Центр); М. Еліот – «Рейган. Роки в Голлівуді» (Вид-во А. Антоненко; Ніка-Центр).

- **Краєзнавча і туристична література/етнографія/історія повсякдення/дорожні нотатки:** О. Сокирко – «Кулінарна мандрівка в Гетьманщину» (Темпора).

Переможці 2022 року

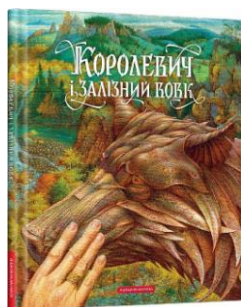
Номінація «Дитяче свято»

- **Книжки для малечі:** О. Луцевська / К. Степаніщева – «Це тиха ніч, мій астронавте».

- **Література для молодших школярів:** В. Гаркуша – «Королевич і Залізний Вовк».

○ Література для школярів середніх класів: І. Тараненко – «Книга-мандрівка. Незалежні».

○ Література для юнацтва: А. Нікуліна, О. Бакулін – «Я іду шукати»; Ю. Смаль – «Вибухова історія людства».



Номінація «Красне письменство»

○ Сучасна українська проза/есеїстика/драматургія: О. Забужко – «Найдовша подорож».

○ Жанрова література: В. Лис – «Вифлеєм» та А. Сем'янків – «Танці з кістками».

Номінація «Візитівка»

○ Малярство/фотографія/пластика: М. Мудрак – «Образний світ Георгія Нарбута і творення українського».

○ Архітектура/дизайн/театр/кіно/музика/спеціальні дослідження: С. Тримбас – «Богдан Ступка. Метаморфози; «Іван Миколайчук. Містерії доли».

○ Красназнавча і туристична література / етнографія / історія повсякдення / дорожні нотатки: Ю. Тішнер – «Історія філософії по-гуцульськи» й Г. Бердник – «Заповіт Мольфара».

Всеукраїнський рейтинг «Книжка року – 2022» оголосив переможців [Електронний ресурс] : [повний список переможців конкурсу 2022 року] // Читомо : [культурно-видавничий проект]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://chytomo.com/vseukrainskyj-rejtynh-knyzhka-roku-2022-oholosyv-peremozhtsiv/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 21.11.2023.

«Книжка року-2021» назвала лауреатів [Електронний ресурс] : [повний список переможців конкурсу 2021 року] // УКРІНФОРМ : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3484527-knizka-roku2021-nazvala-laureativ.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 21.11.2023.



«BaraBooka. Простір української дитячої книги»

Проект підтримки дитячого читання, історія якого почалася в 2014 році зі старту сайту про українську дитячу літературу для дітей та підлітків. Інформаційний ресурс розраховано на широке коло читачів: від батьків та дітей, які вже можуть самі ухвалювати рішення щодо вибору книжок, до фахової спільноти науковців, педагогів, бібліотекарів.

Щороку авторки та експерти порталу вказують на яскраві дебюти та відзначають видання різних жанрів і форматів: художні та пізнавальні книжки, новинки для дітей і підлітків різного віку та для родинного читання.

За роки промоції, спостереження та вивчення нових видань національної літератури «БараБука» стала епіцентром низки галузевих процесів: освітніх курсів для письменників та редакторів, розробки видавничих серій, методик читання, експертних аналітично-інформаційних довідників, сотень «живих читань» сучасних письменників тощо. Серед них – такий масштабний рух, як #ЖивіПисьменники, з Українським інститутом книги та ГО «Смарт-освіта».

Команда «БараБуки» – це літературознавиці, письменниці, методистки Лабораторії дитячого читання НЦ «Мала академія наук України».

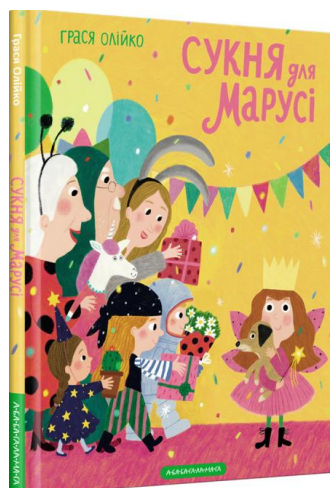
Переможці 2022 року

- **«Книжка-картинка року»:** Грася Олійко – «Сукня для Марусі» (А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА).
- **«Мальопис року»:** Оксана Була – «Вересова міль» (ВСЛ).
- **«Родинне читання»:** Дмитро Кузьменко – «Я, тато і висока гора» / Іл. О. Драчковська (Віват).
- **«Поетична книжка року»:** Олександр Подоляк – «Диктувала це сорока, а записував їжак» / Іл. К. Рейда (Крокус).
- **«Літературна казка року»:** Зоряна Живка – «Півник» / Іл. О. Гайдамака (ВСЛ).
- **«Художня проза для молодшого шкільного віку»:** Галина Ткачук – «Дуб Трьох Лісовиків» / Іл. К. Маркевич (Читаріум).
- **«Драматична книжка року»:** Оксана Луцєвська, Анна Сурган – «Триматися за руки, сестричко» (Крокус).
- **«Підліткова книжка року»:**
 - Володимир Арєнєв – «Скарбничка історій» / Іл. Н. Ком'яхова, С.Ком'яхов (ВСЛ).
 - Андрій Бачинський – «Примари Чорної діброви» / Іл. Д. Філіпова (ВСЛ).
 - Олена Захарченко – «Метро до Темного Міста» (ВСЛ).

- Олександра Орлова – «Парфумерний щоденник Зої» / Іл. А. Чуніс (ВСЛ).
- **«Вибір читачів»:**
 - Катерина Єгорушкіна – «Мої вимушені канікули» / Іл. С. Авдєєва (Віват)
- **«Шпаргалка для вчителя»:** Ольга Павленко – «Абетка» / Іл. Ю. Вус (Віват).
- **«Воєнні книжки»:**
 - Лариса Денисенко – «Діти повітряних тривог» / Іл. О. Лондон (Видавництво).
 - Олена Максименко – «Пси, які приручають людей» / Іл. студія «сері/граф» (Портал).
 - Оля Русіна – «Абрикоси зацвітають уночі» (ВСЛ).
 - Володимир Чернишенко, Тетяна Копитова – «Битва за місто» (Артбукс).

Традиційно не оцінюються книжки, до яких дотична команда БараБуки:

- Марія Артеменко – «Туалетна справа. Цілком таємно» / Іл. М. Паленко (Мала академія).
- Валентина Вздутьська – «Фотофан. Мистецтво фотографії для дітей» (Мала академія).
- Ірина Громова – «Джойки. Книга пригод еко-героїв» / Іл. Є. Самойлов (Art Nation).
- Настя Музиченко – «Історія на 14-й колії» / Іл. Х. Лукашук (Мала академія).
- Таня Стус – «Таємні історії маленьких і великих перемог» (Книголав / АБУК).
- Петро Яценко – «Роботу зробить робот» / Іл. М. Шутурма (Мала академія).



* * * *

Топ БараБуки: найкращі родинні видання «незламного» 2022 року [Електронний ресурс] : [список переможців та їх книжки] // Barabooka : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.barabooka.com.ua/top-barabuki-najkrashhi-rodinni-vidannya-nezlamnogo-2022-roku/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.11.2022



Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал»

Вперше Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал» відбувся у 2011 році. Першою кураторкою фестивалю була Ольга Жук, а технічною директоркою – Юлія Лесечко. Відтоді гостями міжнародної програми фестивалю стали майже півтисячі відомих міжнародних авторів з понад півсотні країн. Щороку близько 200 українських видавництв презентують свої видання на виставці-ярмарку. У 2019 році Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал» визнали найкращим літературним фестивалем року на Лондонському книжковому ярмарку.

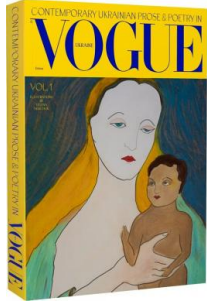
ФЕСТИВАЛЬ 2023

«...Книжковий Арсенал у 2023 році для нас – це символ стійкості, але не тільки. Це також ресурс – емоційний, інтелектуальний – суспільства: бути разом з однодумцями, обмінюватися спостереженнями й ідеями, разом горювати і радіти, разом читати і вголос повторювати вірші. Усе це дуже потрібно в часи випробувань. Надзвичайно тішуся, що все вдалося. Вірю, що всі ми вистоїмо, а наступний Книжковий Арсенал буде навіть кращим...» – генеральна директорка Мистецького арсеналу Олеся Островська Люта.

Книгарні, залучені до Книжкового арсеналу, оприлюднили повні списки топпродажів.

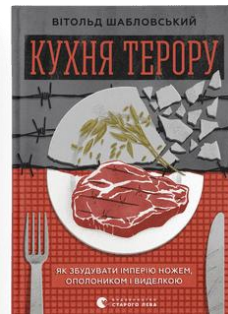
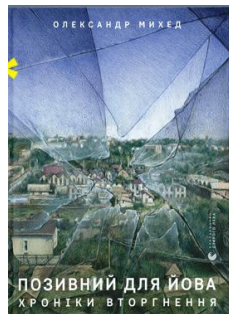
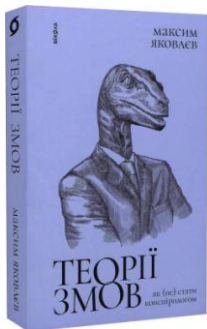
Фікшн

- ❖ Анастасія Левкова «За Перекопом є земля» (Лабораторія)
- ❖ Contemporary Ukrainian Prose and Poetry (VOGUE)
- ❖ Макс Кідрук «Колонія» (Бородатий Тамарин)
- ❖ Андрій Сем'янків «Танці з кістками» (Віхола)
- ❖ Артем Чех «Точка нуль» (Meridian Czernowitz)



Нон-фікшн

- ❖ Макс Яковлев «Теорії змов» (Віхола)
- ❖ Ірина Ігнатенко «Тіло, секс, шлюб» (Віхола)
- ❖ Олександр Михед «Позивний для Йова», (Вид-во Старого Лева)
- ❖ Вітольд Шабловський «Кухня Терору» (Вид-во Старого Лева)
- ❖ Дмитро Кулеба «Війна за реальність» (Книголав)



Дитяча література

- ❖ Юліта Ран, Катерина Підлісна «Пес Патрон і Шкарпетковий монстр» (Вид-во «Ранок»)
- ❖ Конамі Каната «Чи. Життя однієї киці» (Вид-во Nasha idea).

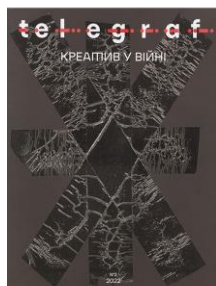
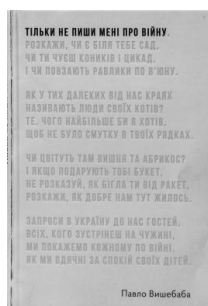
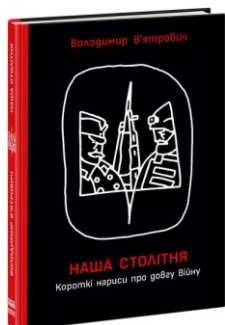


Топ книг про російсько-українську війну

- ❖ Гліб Бабіч «Вірші та Пісні» (Білка)
- ❖ Володимир В'ятрович «Наша столітня. Короткі нариси про довгу війну» (Ранок»)
- ❖ Павло Вишебаба «Тільки не пиши мені про війну» (Видавництво однієї книги)

❖ Ірина Тараненко, Дмитро Кузьменко, Марина Островська «Книга-мандрівка. Нескорені» (Книголав)

❖ «Креатив у війні» teleg raf.de sign (projector institute)



Книжки лавреатів у фондї бібліотеки

Андерсон Л. Г. Говори : [гостросоц. роман] / Л. Г. Андерсон ; пер. з англ. О. Голуб. — Харків : Vivat, 2019. — 191 с. — (Художня література).

Бабіч Г. Вірші та пісні / Г. Бабіч. — Київ : Білка, 2021. — 240 с.

Бабкіна К. Б. Шапочка і Кит : [повість] / К. Б. Бабкіна ; худож. Ю. Пилипчатіна. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2015. — 60 с. : іл.

Вони змінили світ. Лікарі й біологи / уклад. Е. Заржицька; К. Шаповалова; ілюстр. Н. Шерстюк. — Харків : Юнісофт, 2021. — 120 с. : іл. — (Найкращий подарунок).

Горіха Зерня Т. Доця : роман / Т. Горіха Зерня. — Київ : Білка, 2019. — 288 с.

Дерманський С. Різдвяна крамничка тітоньки Мальви : [казки] / С. Дерманський ; худож. Р. Попський. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2021. — 56 с. : кольор. іл.

Завалій Є. Місія «Порятунок»: ведмеді : повість / Є. Завалій ; іл. М. Шевченко. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2021. — 60 с. : іл.

Кіяновська М. Бабин Яр. Голосами : [збірка віршів] / М. Кіяновська. — Київ : Дух і літера, 2017. — 112 с. : іл.

Курков А. Ю. Сірі бджоли : роман / А. Ю. Курков ; пер. К. П. Ісаєнко ; худож.-оформ. О. А. Гугалова. — Харків : Фоліо, 2018. — 300 с.

Лагошняк О. Я. Південний Буг: від козацьких переправ до сучасних мостів / О. Я. Лагошняк. — Миколаїв : Іліон, 2020. — 356 с. : фото : карти.

Максименко О. Пси, які приручають людей / О. Максименко ; наук. ред. О. Маєвський ; іл. студії "сері/граф". — Київ : Портал, 2021. — 128 с. : кол. іл.

Малетич Н. Леся. Мандрівний клубочок / Н. Малетич; худож. М. Фоя. — Київ : Портал, 2021. — 152 с. : іл.

Мюраї М.-О. Oh, Boy! : роман / Марі-Од Мюраї ; пер. з фр. З. Борисюк; О. Борисюк. – Київ : Рідна мова, 2017. – 173 с. – (Світовий бестселер рідною мовою – Світовий бестселер! –Young Adult).

Ран Ю. Пес Патрон і Шкарпетковий Монстр / Ю. Ран ; худ. К. Підлісна. – Харків : Ранок, 2023. – 32 с. : іл. – (Пес Патрон).

Ролінг Дж. Квідич крізь віки. Кенілворті Висп / Дж. К. Ролінг ; пер. з англ. В. Морозов. – Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2018. – 132 с. : іл.

Романишин Р. Війна, що змінила Рондо / Р. Романишин, А. Лесів ; іл. авт. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2015. – 40 с. : іл.

Світова С. Зараз щось як розкажу! Весела книжка чудес та історій : [збірка казок] / С. Світова ; іл. О. Шатохіна. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2023. – 200 с. : іл.

Стус Т. Таємні історії маленьких і великих перемог : оповідання та казк. історії з терапевт. ефектом : [для читання дорослих з дітьми дошк. віку та мол. шк. віку] / Т. В. Стус ; іл. М. Кошулінської. – Київ : Книголав, 2023. – 88 с. : іл. – (Дитяча полиця).

Тараненко І. І. Книга-мандрівка. Україна / І. І. Тараненко, Ю. О. Курова, М. С. Воробйова, М. З. Лешак. – Київ : Книголав, 2017. – 68 с. : іл.

Токарчук Ольга. Бігуни : роман / О. Токарчук ; пер. з пол. О. Т. Сливинського ; худож.-оформ. О. М. Артеменко. – Київ : КЕТС, 2013. – 416 с.

Алфавітний покажчик прізвищ лавреатів

Азархін К.	100	Бакулін О.	104
Айджеймс Дж.	15	Балабко О.	94
Андерсон Л. Г.	22-24	Банитюк О.	90
Андреа Ж. Б.	19	Батурін С.	93
Андрієнко В.	100	Бачинський А.	97, 105
Андрухович С.	92	Баштовий Д.	95
Андрухович Ю. Ї.	36-38, 103	Бердник Г.	104
Аренєв В.	105	Береза О.	94
Артеменко М.	106	Березіна Д.	93
Асєєв С.	38	Белорусець Є. М.	38-39
		Биньо В.	100
Бабіч Г.	108	Білозір В.	89
Бабкіна К.	38	Білоцерківець Н.	39
Багряна А.	93	Більшевич М.	94

Богачов Р.	90	Гриценко М.	87
Божко І.	101	Грінченко С.	93
Божко Р.	86	Громова І.	106
Бойко К.	101	Грудка О.	101
Бомко Л.	101	Гуменюк М.	100
Братусь Б.	100	Гуцуляк С.	101
Будлянський М.	78		
Букет Є.	88	Данилюк Т.	96
Була О.	105	Дашевець К.	100
Булгарова Н.	100	Дев'ятко Н.	93
		Демір О.	94
Вайт Г.	94	Денисенко Л.	106
Вакуленко В.	82-84	Дерев'янку П. С.	40
Вархол Р.	77	Дерманський С.	40-41, 102
Вздутьська В.	106	Дима П.	93
Винничук Ю.	103	Діаз Е.	15-16
Височанський О.	76	Дідух-Романенко С.	87
Вишебаба П.	108	Длугач-Климчук В.	101
Вівчарик Н.	101	Довгопол Н.	61-63
Власова Т.	101	Доліщан С.	95
В'ятрович В.	108	Дорошенко І.	89, 94, 100
		Дронь А.	101
Гаркуша В.	103	Дуда Т.	51-53
Гасюк Б.	90	Дунь В.	96
Гейдж Б.	17	Дуплій О.	96
Германський С.	41, 102	Дурунда Н.	94
Глюз Є.	95		
Голота Т.	89	Еліот М.	103
Гомель Н.	74	Ерно А.	4-6
Гончаренко О.	87		
Горак Р.	78	Єгорушкіна К.	106
Городецька Г.	100, 101	Єлагіна А.	101
Господинов Г.	12-13	Єфанова Ю.	96
Градишин В.	95	Єщенко М.	101
Григоров М.	89		

Жадан С.	41-44, 103	Кисиличин К.	100
Жарко Т.	94	Кіяновська М. Я.	45-46
Живка З.	105	Кідрук М.	107
Жіро Б.	18	Кінгсолверз Б.	16-17
Жуков С.	32- 33	Кнолль В.	101
Забужко О. С.	44-45, 104	Ковальова Є.	95
Завалій Є.	73	Ковальчук І.	72, 76
Задорожний Д.	102	Коен Дж.	14-15
Запека В.	79	Козицька К.	95
Захарченко О.	105	Кокотюха А.	59-60
Зенітер А.	20-21	Комар А.	101
Зіненко Д.	96	Комаровський В.	76
Зіненко З.	90	Комісарова О.	101
Зіненко С.	96	Конамі К.	108
Зінченко Т.	88	Копитова Т.	106
Зіньчук А.	91	Корнеєв Я.	101
Зозуля Д.	100	Коробко Х.	102
Зражевська Н.	94	Коротко О. Ш.	46-47
Зубченко О.	94	Корпан Т.	94
Ігнатенко І.	108	Косаревич Н.	101
Казарін П.	97	Костенко Л. В.	47-48
Калиновська Н.	88	Коуї Дж.	17
Калинська-Корчук Г.	100, 102	Кравченко В.	96
Калитко К.	54-56	Кравченко Т.	100
Калініна О.	101	Кравчук В.	77
Каната К.	108	Крат А.	88
Карабович Т.	88	Крумка А.	100
Карунатікала Ш.	8-9	Крупка В.	76
Качанівська А.	100, 101	Кувалдіна А.	101
Келлі Е.	15	Кузнєцова Є.	47-48, 98
Кириченко А.	68-69, 75	Кузьменко Д.	105, 109
Кириченко О.	95	Куйбіда В.	88, 90
		Кулеба Д.	108
		Кулик К.	93

Кульчицька Л.	101	Лущик С.	100, 101
Кундукова А.	102	Мазуренко О.	101
Купчинська І.	101	Макарик В.	96
Курилів І.	87	Максименко О.	106
Курись О.	94	Малетич Н.	102
Курков А. Ю.	48-50	Малкович І.	98
Лагошняк О.	76	Маляр У.	88
Лазо С.	777	Малярчук Т. В.	50-51
Лазоревич І.	101, 102	Мамчин О.	58-59
Лазоревич Ю.	100	Мамчур Д.	91
Лапікур В.	93,96	Мандрицька Н.	100, 102
Лапікура Н.	93, 96	Маргуліс М.	101
Лапіна Н.	96	Мардарович С.	101
Лебедівна О.	100	Мартинюк М.	76
Левкова А.	107	Мартинюк С.	91
Лесів А.	34-36	Матіяш Д.	32
Тесняк Ю.	101	Мацкевич О.	94
Лесонін Л.	90	Мегела І.	86
Лис В.	104	Мельник Г.	100
Лисенко С.	96	Мельниченко А.	73
Литвиненко О.	88	Мельниченко К.	101
Лицур-Щадей Г.	65-66	Мельничин І.	101
Лі С.	27-28	Мельничук Р.	75
Ліндстрем Є.	21-22	Миклашук О.	101
Лінч П.	9-11	Михед О.	108
Ліхачов М.	102	Міщенко Л.	100
Ліщук Ю.	101	Мокренчук О.	70-71
Лук'яненко К.	61	Морозова Х.	100
Лукашенок Г.	94	Мохна А.	101
Луценко З.	93	Мудрак М.	104
Луцик С.	100	Музиченко Н.	106
Луцевська О.	103, 105	Мюрай М.-О.	26
Луцик П.	93	Наконечна Т.	94, 100

Непипенко Т.	102	Поліщук Я.	76
Нестерович Ю.	94	Половінко К.	101
Нечипорук О.	101	Попелюшка В.	78
Ніколаєнко В.	100	Продан О.	61
Нікуліна А.	104	Пушко І.	100, 101
Ніцой Л.	56-58	П'янкова Т.	63-65
Новицький С.	87, 88, 90		
Обшарська Р.	78	Ран Ю.	108
Олійко Г.	73, 105	Ратнікова А.	96
Олорунніп Т.	17	Редько Т.	94
Орлова О.	106	Репіна О.	91
Остапчук М.	94	Рибацька В.	100
Островська М.	109	Рижих М.	102
		Рогожко А.	774
		Роздобудько І.	85
Павленко І.	102	Романишин Р.	34-36
Павленко М.	71	Романовський В.	87
Павленко О.	101, 106	Романько П.	94
Павлов В.	91	Роулінг Дж.	102
Павлюк І.	75, 80-81	Рубнікович С.	100
Пасевич Е.	28-29	Рудик К.	100
Пасюк А.	101	Рудійко І.	101
Пендюр Н.	94, 101	Рундукова А.	101
Перетятко Ю.	75	Русіна О.	106
Перетятко В.	93		
Петришин І.	100	Савка М.	77
Петров Ю.	101	Сажинська І.	100
Петрук Ю.	100, 101	Салєва А.	100
Пилип О.	95	Самюелс Р.	17
Пильник М.	101	Свистун Я.	100
Підлісна К.	108	Світова С.	34
Подлісна К.	108	Седнєв С.	101
Подоляк О.	105	Сем'янків А.	97, 104, 107
Познухова К.	102	Семків Р.	99
Поліщук К.	100	Сергеєва В.	101

Сергієнко А.	101	Тримбас С.	104
Симоненко В.	91	Турчин В.	96
Синьо В.	100	Фалькович Г.	33- 34, 102
Ситнік В.	93	Фарина І.	88
Скуловатова О.	96	Фещук В.	100
Смирнова Н.	93	Філіпс К.	17
Смуток А.	101	Фоссе Й.	6-7
Сокирко О.	103	Хасін М.	102
Соха М.	94, 100	Хахулін О.	100
Союз Д.	15	Хміль Є.	94
Станісич С.	29-30	Хсу Х.	17
Степаненко З.	101	Чайковська Н.	93
Степаніщева К.	103	Черкай О.	101
Стефурак Н.	75	Чернишенко В.	106
Стольников В.	66-67	Чех А.	107
Стоцька М.	95	Чирков С.	75
Стус В.	103	Чорногуз Я.Я.	84
Стус Т.	106	Чупат Д.	102
Сурган А.	105	Шабловський В.	108
Сьома Р.	93	Шапоренко А.	101
Тараненко І.	104, 109	Шевченко М.	74
Татчин С. О.	85	Шикін П.	100
Тахтаулова М.	32-33	Шкабой В.	100, 101
Терен В.	74	Шкварла А.	88
Тесняк Ю.	101	Шміт А.	101
Тисовська Н.	93, 94	Шостак Л.	84
Тімкова А.	101	Шрі Г.	11-12
Тіткова Л.	100	Шумілін О.	100
Тішнер Ю.	104	Юрченко С.	94
Ткачук Г.	105	Яблонська Т.	103
Товкайло О.	94		
Токарчук О.	103		
Томіленко С.	74		

Яковлев М.	108	Яценко Т.	106
Яресько Т.	100, 101		

Зміст

Літературні відзнаки світу

- Нобелівська премія з літератури	4-7
- Букерівська премія	7-11
- Міжнародна Букерівська премія	11-13
- Пулітцерівська премія	14-17
- Гонкурівська премія	17-19
- Дублінська літературна премія	20-21
- Меморіальна премія ім. Астрід Ліндгрєн	21-24
- Премія ім. Ганса Крістіана Андерсена	24-28
- Літературна Премія Ангелус	28-30
- Конкурс книжкового дизайну	30-31
- Міжнародний каталог «Білі круки»	31-34
- Міжнародний фестиваль «Виняткова книга»	34-36

Українські письменники – лавреати Міжнародних премій, конкурсів, фестивалів 2022 року 36-51

Літературні премії України. Державні премії

- Національна премія України ім. Т. Г. Шевченка	51-56
- Премія Кабінету Міністрів України ім. Л. Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва	56-61
- Премія ім. Миколи Гоголя	61-65
- Премія ім. Олесь Гончара	65-67
- Премія ім. Богдана Хмельницького	67-71

Премії Всеукраїнського значення

- Літературна премія «Благовіст»	71-72
- Всеукраїнська премія дитячої літератури «Гуманна книжка»	73-74
- Літературна премія ім. І. Вільде	74-75
- Всеукраїнська літературна премія ім. М. Коцюбинського	75-76

- Всеукраїнська літературно-мистецька премія ім. Братів Богдана та Левка Лепких	77-78
- Всеукраїнська літературна премія ім. В. Нестайка	78-80
- Всеукраїнська літературна премія ім. Дмитра Кременя	80-81
<u>Премії Національної спілки письменників України</u>	
- Премія ім. Платона Воронька (за твори для дітей)	81-84
- Премія ім. Івана Огієнка	84-85
- Премія ім. Максима Рильського	86
- Премія ім. Павла Тичини	87
<u>Міжнародні премії</u>	
- Міжнародна літературна премія ім. Миколи Гоголя «Тріумф»	88-89
- Міжнародна українсько-німецька літературна премія ім. О. Гончара	89-90
- Міжнародна літературна премія ім. Григорія Сковороди «Сад божественних пісень»	90-91
- Українсько-єврейська літературна премія «Зустріч»	92-93
<u>Національні конкурси, рейтинги та фестивалі</u>	
- Премія міжнародного конкурсу «Коронація слова»	93-96
- Книга року ВВС Україна	96-99
- Літературний конкурс видавництва «Смолоскип»	99-102
- Всеукраїнський рейтинг «Книжка року»	102-104
- «VagaBooks. Простір української дитячої книги»	105-107
- Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал»	107-109
Книжки лавреатів у фонді бібліотеки	109-110
Алфавітний покажчик прізвищ лавреатів	110-116

Для нотаток

